

IZVJEŠTAJ SUĐENJA ZA RATNE ZLOČINE ZA 2022. GODINU

Suđenja u odsutnosti i nedostatak transparentnosti

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

Centar za mir, nenasilje i ljudska prava - Osijek

IZVJEŠTAJ SUĐENJA ZA RATNE ZLOČINE ZA 2022. GODINU

SUĐENJA U ODSUTNOSTI I NEDOSTATAK TRANSPARENTNOSTI

Impressum

Izdavač:

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

Za izdavača:

Vesna Teršelič

Autori:

Jelena Đokić Jović, Veselinka Kastratović, Vesna Teršelič, Jurica Vitković

Lektura:

Đino Đivanović

„Projekt „Javni dijalog o sudbini ubijenih i nestalih: mi pamtimo – a vi?“ podržan je sa € 150.000,00 finansijske podrške Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.“

„Izrada ove publikacije omogućena je finansijskom podrškom Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost *Documente* – Centra za suočavanje s prošlošću i ne odražava nužno stavove država donatorica i Upravitelja Fonda.“

IZVJEŠTAJ SUĐENJA ZA RATNE ZLOČINE
ZA 2022. GODINU

SUĐENJA U ODSUTNOSTI I NEDOSTATAK
TRANSPARENTNOSTI

SADRŽAJ:

SAŽETAK.....	5
GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O SUĐENJIMA ZA RATNE ZLOČINE.....	9
PREGLED RADA ŽUPANIJSKIH DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA.....	11
Kaznene prijave.....	13
Istrage.....	13
Optužnice.....	13
(Ne)transparentnost rada županijskih državnih odvjetništava.....	14
PREGLED RADA NADLEŽNIH SUDOVA ZA RATNE ZLOČINE.....	15
Dugotrajnost kaznenih postupaka.....	15
Pravni položaj i problem žrtava i oštećenika u kaznenom postupku.....	15
Pomanjkanje transparentnosti i nedostupnost sudske prakse.....	16
UČINCI REGIONALNE SURADNJE – SUĐENJA U MJESTU/DRŽAVI PREBIVANJA OPTUŽENIKA.....	18
(Ne)procesuiranje pripadnika HVO-a za zločine u BIH pred nadležnim sudovima u Republici hrvatskoj.....	18
SUDSKA PRAKSA U KONTEKSTU POVREDE ČL. 21. I ČL. 23. USTAVA RH - PRAVA NA ŽIVOT/ZABRANA MUČENJA (ZLOSTAVLJANJA) - PROVOĐENJE DJELOTVORNE ISTRAGE KAO POSLJEDICA RATNOG ZLOČINA I PRAVA NA MATERIJALNO OBEŠTEĆENJE.....	20
POVREDE MEĐUNARODNIH STANDARDA POŠTENOG SUĐENJA - EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA.....	24
Nepoduzimanje istraga, učinkovitog ili adekvatnog progona – nemogućnost ostvarivanja naknade štete uzrokovane ratnim zločinom kao posljedica neprocesuiranja pripadnika HV-a i MUP-a RH.....	24
Epilog ponovljenog parničnog postupka - Predmet <i>Trifkanović protiv Hrvatske</i>	26
IZVRŠENJE PRESUDA EUROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA – KOALICIJA OCD-A.....	27
Ukinut nadzor odbora ministara Vijeća Europe - <i>Skendžić i Krznarić protiv Hrvatske</i>	28
SUSTAV OBEŠTEĆENJA - CIVILNI STRADALNICI IZ DOMOVINSKOG RATA.....	29
Ostvarivanje prava temeljem Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata.....	29
Problemi u primjeni ostvarivanja statusa civilnih stradalnika temeljem Zakona.....	30
KLJUČNI NALAZI – KRITIČKE OPSERVACIJE.....	34
TABLICA.....	36

SAŽETAK

Organizacije za ljudska prava *Documenta* – Centar za suočavanje s prošlošću, Zagreb i Centar za mir, nenasilje i ljudska prava, Osijek od 2005. godine pred sudovima u Republici Hrvatskoj prate kaznene postupke ratnih zločina.

Od početka praćenja suđenja projektni tim u svojim godišnjim izvještajima bilježi trendove i daje preporuke za poboljšanje stanja u procesuiranju ratnih zločina, naglašavajući važnost postizanja učinkovitog i pravičnog postupanja pravosuđa u kaznenim predmetima, koje će poštivati kako prava okrivljenika i osumnjičenika, tako i prava žrtava i svjedoka, te djelovanje pravosudnog sustava općenito u odnosu na pravo na pošteno suđenje.

U ovogodišnjem izvještaju osvrćemo se na suđenja tijekom 2022. Evidentirali smo ukupno **61 kazneni postupak u fazi rasprave** koji je u nadležnosti županijskih sudova u Zagrebu, Rijeci, Osijeku i Splitu. Zabrinjava činjenica da je trend suđenja u odsutnosti u predmetima ratnih zločina i dalje dominantan; zabilježen je isključivo u kaznenim postupcima koji se provode protiv pripadnika srpskih paravojnih postrojbi/JNA. U izvještajnom razdoblju, na razini četiri nadležna suda **41 od 61 (67%) kaznenih postupaka provedeno je protiv nedostupnih optuženika** koji mahom prebivaju na teritoriju Republike Srbije.

Od ukupnog broja praćenih postupaka, 57 (94%) ih je bilo protiv pripadnika srpskih paravojnih postrojbi/JNA. U isto vrijeme, samo 4 kaznena postupka vodila su se ili se vode protiv pripadnika hrvatskih postrojbi i pripadnika HVO-a (zločin u Osijeku, opt. Gordana Getoš Magdić i dr., zločin u Hrasnici, opt. Perica Kustura, zločin u Kulinama, opt. Tvrtko Pašalić i dr., zločin u Lori 1 i 2, opt. Tomislav Duić i dr.).

Deset kaznenih postupaka ponavlja se pred prvostupanjским vijećima nakon ukidbene odluke VSRH-a/VKS-a. Tijekom 2022., nadležni sudovi donijeli su 19 prvostupanjских presuda, protiv 32 optuženika, pri čemu je 24 osoba osuđeno, od čega 22 pripadnika srpskih paravojnih formacija/JNA te 2 pripadnika hrvatskih postrojbi (zločin u Lori 1 i 2, opt. Tomislav Duić i opt. Emilio Bungur), a 6 osoba je oslobođeno optužbe (svi pripadnici srpskih paravojnih postrojbi/JNA). Tri (3) kaznena postupka obustavljena su uslijed smrti okrivljenika.

Zabilježili smo **13 sjednica Vrhovnog suda i Visokog kaznenog suda (VSRH/VKS)** na kojima su **uglavnom potvrđene prvostupanjские presude**. U tri prvostupanjские presude sudovi su nakon provedenog žalbenog postupka, povisili zatvorske kazne optuženicima. Riječ je o presudama donesenim u kaznenim postupcima za zločin u Sisku, opt. Mirko Šašo, zločin u logorima Silos, Dretelj i Gabela, opt. M. Marić i dr. te za zločin u Lori 1 i 2, opt. Tomislav Duić i dr.¹

Županijska državna odvjetništva nadležna za postupanje u predmetima ratnih zločina, tijekom 2022. donijela su 18 rješenja o provođenju istrage protiv 39 osoba. **Protiv 22 osobe podignuto je 17 optužnica zbog kaznenih djela ratnih zločina**. Najznačajnije pitanje i dalje je pravosudna suradnja u regiji. Unatoč pozitivnim pomacima, države u regiji „nailaze na velike

¹ Vidjeti tablicu praćenih postupaka u prilogu

poteškoće u osiguravanju suradnje od Hrvatske, koja se oglašila na zahtjeve za pomoć u preko osamdeset predmeta, a odgovor na neke čeka se već sedam godina“. Osiguranje prisutnosti okrivljenika tijekom istražnog postupka i u fazi podizanja optužnice i dalje je sporno. Od 61 osobe pod istragama i optužnicama, njih 57-ero, odnosno gotovo 95%, pripadnici su srpskih snaga, a njih 49-ero, odnosno 81%, nedostupno je hrvatskom pravosuđu te se protiv njih kazneni postupci provode u odsutnosti.

Uvodno komentiramo i kumulativnu učinkovitost procesuiranja ratnih zločina te transparentnost objava presuda, deset godina nakon priključenja Hrvatske Europskoj uniji. U vrijeme priključenja objavili smo knjigu pod naslovom *Procesuiranje ratnih zločina – jamstvo procesa suočavanja s prošlošću*² s prikazom osnovnih tokova u sferi pravne prakse koja se odnosila na procesuiranje ratnih zločina od vremena njihova počinjenja. Iako se prije deset godina u javnosti počela nazirati ideja da čin ratnog zločina zahtijeva nedvojbenu osudu, bez obzira na pripadnost žrtve i počinitelja, taj pristup u društvu tada nije u potpunosti zaživio. Ostalo je otvoreno pitanje zašto je tako teško prepoznati i razumjeti da je zločin-zločin, a žrtva-žrtva.

Koliki je pomak, ako ikakav, ostvaren od priključivanja RH Europskoj uniji? **Više od trideset godina od početka ratnih sukoba otvaraju se nove istrage, broj suđenja je velik, ali je problem dinamika i tempo suđenja.** Također, sve je teže doći do informacija, ne samo o suđenjima u tijeku, već i o pravomoćno okončanim suđenjima.

U brojnim postupcima, poput onih za zločine počinjene nad hrvatskim i drugim nesrpskim civilima tijekom listopada i studenog 1991. godine u Bogdanovcima, još uvijek nisu okončane predistražne radnje. Za ratni zločin počinjen nad Hrvatima i ostalim nesrbima 1991. godine u Antinu, istraga je u prekidu zbog nedostupnosti okrivljenika. Preživjeli članovi obitelji žrtava, kao i preživjele žrtve, s pravom očekuju procesuiranje počinitelja.

Za zločine počinjene nad Srbima u Vukovaru, od kasnog proljeća i ljeta 1991. godine pa do pada Vukovara, kada su ljudi nestajali sa svojih radnih mjesta i iz svojih domova, još uvijek se provode izvidi u okviru tzv. prethodnog postupka pod ingerencijom državnog odvjetništva. Reakcija državnog odvjetništva izostaje i kad je riječ o zločinima Hrvatske vojske i policije počinjenim tijekom vojno-redarstvene akcije „Bljesak“ u svibnju 1995. godine, u mjestima zapadne Slavonije, primjerice u Medarima i Rajićima. Također upozoravamo na izostanak istrage o stradanju crnogorskih zarobljenika koji su dovedeni u Vojno istražni centar Lora u Splitu u tijeku jeseni 1991. i prve polovice 1992., u predmetu Lora 3.

Nadalje, u dvadeset i osam godina od operacije „Oluja“, hrvatsko pravosuđe podiglo je tri optužnice za ratne zločine nad krajiškim Srbima i to protiv ukupno sedmorice pripadnika hrvatskih vojnih i policijskih postrojbi.

Nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, došlo je do stagnacije u kvaliteti kaznenog progona i suđenja. Nadležnim županijskim državnim odvjetništvima nedostaju kapaciteti za reviziju i istragu neriješenih predmeta ratnih zločina te se smanjila učinkovitost istraga, posebice protiv pripadnika hrvatskih vojnih postrojbi. Suđenja u odsutnosti dovode do velike

² Knjiga je dostupna na poveznici: <https://documenta.hr/wp-content/uploads/2020/09/procesuiranje-ratnih-zlocina-FINAL.pdf>

mogućnosti ponovnog otvaranja postupka, a vrlo ograničena regionalna pravosudna suradnja u procesuiranju ratnih zločina rezultira nedostatkom razmjene informacija i dokaza. Knjiga nestalih osoba nije ažurirana od 2015. i nije transparentna. Posebni izvjestitelj UN-a za promicanje istine, pravde, naknade štete i jamstva neponavljanja, uočio je porast političkog uplitanja u procesuiranje ratnih zločina i naznačio da se čini kako je napredak u istrazi i procesuiranju ratnih zločina zastao u posljednjih 7 godina.

Pristup informacijama vrlo je ograničen zbog zakašnjele objave presuda i anonimizacije koja otežava praćenje postupaka i posljedično sve manjeg interesa medija za postupke u tijeku.

Položaj žrtava i svjedoka u kaznenom postupku postupno se unaprjeđuje. No zabrinjava što je do sada izostala evaluacija zakona koji utječu na položaj civilnih žrtava rata i žrtava kaznenih djela.

Donosimo odabrane preporuke:

– Potrebno je povećati kapacitete nadležnih županijskih državnih odvjetništava, DORH-a i policije za reviziju i istragu neriješenih predmeta ratnih zločina;

– Potrebno je osigurati redovno stručno usavršavanje vezano uz procesuiranje ratnih zločina putem Policijske akademije i Pravosudne akademije, u suradnji s organizacijama civilnog društva;

– Potrebno je nastaviti razvoj mreže za podršku svjedocima i žrtvama i unaprijediti zakone koji reguliraju položaj žrtava kaznenih djela;

– Potrebno je omogućiti objavu optužnica i sudskih odluka na javno dostupnom internetskom portalu;

– Potrebno je prekinuti s anonimizacijom osobnih podataka (imena) okrivljenih za ratne zločine – zbog značaja procesuiranja ratnih zločina za društva u Hrvatskoj i u ostalim post-jugoslavenskih državama, prioritet se mora dati pravu javnosti da bude informirana o tijeku postupaka i identitetu okrivljenih za ratne zločine;

– Kako bi se poboljšao položaj civilnih stradalnika neophodna je evaluacija primjene *Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu* (NN 64/15, 98/19) te *Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata* (NN 84/21) kako bi se predložile eventualne izmjene i dopune;

- Vlada Republike Hrvatske treba donijeti Odluku kojom bi se na nedvojbenu način otpisali troškovi izgubljenih parnica svim tužiteljima/oštećenicima koji nisu uspjeli ostvariti naknadu nematerijalne štete zbog smrti bliske osobe te omogućio povrat sredstava onima koji su već platili parnične troškove ili čija je imovina zaplijenjena;

– Među državama u regiji nužno je potpisati ugovore s ciljem efikasnijih procesuiranja počinitelja zločina i izbještavati politizaciju suđenja za ratne zločine;

- Nužno je unaprijediti regionalnu suradnju omogućavanjem suđenja okrivljenicima u zemljama sadašnjeg prebivališta i razmotriti preduvjete za formiranje zajedničkih istražnih timova u predmetima koji zahtijevaju koordinirani rad i/ili istraživanje u više država;
- Nužno je lišiti pravosudne djelatnike bilo kakvog političkog utjecaja i omogućiti ujednačavanje standarda u postupanju između pravosudnih tijela država u regiji, kako bi se što veći broj počinitelja i zapovjedno odgovornih osoba privedo pravdi, ali i okončali progoni osoba za koje ne postoje dokazi da su počinitelji ili ukinule presude protiv neopravdano osuđenih.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O SUĐENJIMA ZA RATNE ZLOČINE

Izvještaj o suđenjima za ratne zločine koji priprema pravni tim *Documente* i Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek pruža uvid u kaznene postupke za ratne zločine koji su 2022. provedeni ili su još u tijeku pred četiri nadležna županijska suda. Izvještaj obuhvaća i rad županijskih državnih odvjetništava na procesuiranju kaznenih djela ratnih zločina kroz pregled pokrenutih istraga i podignutih optužnica.

Tijekom 2022. evidentirali smo **61 kazneni postupak u fazi rasprave** koji je u nadležnosti županijskih sudova u Zagrebu, Rijeci, Osijeku i Splitu. Primjerice, pred Županijskim sudom u Osijeku tijekom 2022., a prema podacima dobivenim od suda, 25 predmeta bilo je u fazi rasprave, dok je u 6 kaznenih postupaka Županijski sud u Osijeku donio prvostupanjske presude. Prema podacima kojima raspolažemo, pred ovim sudom evidentirali smo 21 postupak u tijeku.³ Pred Županijskim sudom u Splitu tijekom izvještajnog razdoblja evidentirali smo 13 kaznenih postupaka u tijeku⁴, dok je po podacima suda u tijeku 40 kaznenih postupaka za ratne zločine u kojima još uvijek nisu donesene meritorne odluke. Od ukupnog broja kaznenih postupaka (61), **4 kaznena postupka provodila su se/provode se protiv pripadnika HV-a i HVO-a** (zločin u Osijeku, opt. Gordana Getoš Magdić i dr., zločin u Hrasnici, opt. Perica Kustura, zločin u Lori 1 i 2, opt. Tomislav Duić i dr. te zločin u Kulinama, opt. Tvrtko Pašalić i dr.). Ostali kazneni postupci provode se protiv pripadnika srpskih paravojsnih i parapolicijskih postrojbi i JNA. Također, od ukupnog broja kaznenih postupaka, **41 postupak (67%) provodi se u odsutnosti optuženika** koji mahom prebivaju na teritoriju Republike Srbije. U istom smo period zabilježili **10** kaznenih postupaka koji se nakon ukidbene odluke Vrhovnog suda/Visokog kaznenog suda **ponavljaju pred prvostupanjskim vijećima**. Tijekom 2022., **19 kaznenih postupaka nepravomoćno**⁵ je okonačno dok su **3 postupka obustavljena**⁶ uslijed smrti optuženika. Zabilježili smo **13 sjednica** na kojima su uglavnom potvrđene prvostupanjske presude.⁷ U tri prvostupanjske presude **VSRH/VKS povicio je zatvorske kazne** optuženicima, za zločin u Sisku, opt. Mirko Šašo, zločin u logorima Silos, Dretelj i Gabela, opt. M. Marić i dr. te zločin u Lori 1 i 2, opt. Tomislav Duić i dr.

Osiguranje prisutnosti okrivljenika tijekom istražnog postupka i u fazi podizanja optužnice i dalje je sporno. Od 61 okrivljenika koji su tijekom 2022. obuhvaćeni istragama, odnosno optužnicama, njih **49 (81%) nije dostupno** tijelima kaznenog progona RH. Županijska državna odvjetništva nadležna za postupanje u predmetima ratnih zločina tijekom 2022. donijela su rješenja o provođenju istrage protiv **39** osoba. Protiv **22** osobe podignute su optužnice zbog kaznenih djela ratnih zločina.⁸ Od **61** osobe pod istragama i optužnicama, njih **57**, odnosno gotovo **95%**, pripadnici su srpskih snaga, a njih **49**, odnosno **81%**, nedostupni su hrvatskom pravosuđu te se protiv njih kaznene postupke provodi u odsutnosti. Za zločine počinjene na teritoriju Bosne i Hercegovine (šire područje Mostara, Čapljina – logor Dretelj te

³ Vidjeti tablicu u prilogu izvještaja

⁴ Vidjeti tablicu u prilogu izvještaja

⁵ Vidjeti tablicu u prilogu izvještaja

⁶ Vidjeti tablicu u prilogu izvještaja

⁷ Vidjeti Tablicu u prilogu Izvještaja

⁸ Dopis Državnog odvjetništva Republike Hrvatske od 28. ožujka 2023.

Vitez) pokrenuta je istraga protiv tri pripadnika Hrvatskog vijeća obrane (dalje u tekstu HVO) s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, dok je protiv jednog pripadnika HVO-a podignuta optužnica za ratni zločin protiv ratnih zarobljenika na području Gornjeg Vakufa/Uskoplja.⁹ Postupovna obveza provođenja učinkovite istrage postala je načelo koje se ne odnosi samo na postupovni stadij nego i na cjelokupni kazneni postupak. Podsjećamo, Ustavni sud Republike Hrvatske, ponukan učestalim presudama Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: ESLJP) protiv Hrvatske u kojima je utvrđivana povreda članka 2., odnosno članka 3. Konvencije¹⁰, napravio je iskorak uvodeći novo pravno sredstvo - *mogućnost podnošenja ustavne tužbe i prije nego što je iscrpljen pravni put, zbog nedjelotvorne istrage kaznenih djela vezanih uz članak 2. (pravo na život) i članak 3. (zabrana mučenja) Konvencije*, koje na nacionalnoj razini omogućava (djelotvorno) razmatranje prigovora zbog neprovođenja istrage kaznenih djela vezanih uz pravo na život iz članka 21. stavka 1. Ustava (članka 2. stavka 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava¹¹) i zabranu zlostavljanja (mučenja) iz članka 23. stavka 1. Ustava (članka 3. Konvencije).¹² U Izvještaju se stoga daje pregled recentne ustavnosudske prakse u definiranju standarda u odnosu na provođenje učinkovite istrage ratnih zločina i prava na materijalno obeštećenje.¹³

Nedovoljno argumentirane i nepotkrepljene optužnice podignute devedesetih, pa i u desetljeću nakon toga, protiv optuženika nedostupnih hrvatskom pravosuđu, još uvijek su predmet znatnog broja kaznenih postupaka za ratne zločine. Također, sporne su i recentne optužnice, podignute nakon 2015., na temelju kojih se, zbog nedostatnih dokaza, donose oslobađajuće presude.¹⁴ Naglašavamo da se unatoč protoku vremena od počinjenja zločina, sudski procesi moraju voditi sukladno odredbama **Zakona o kaznenom postupku**. To podrazumijeva poštovanje načela zakonitosti, objektivnosti i nepristranosti.

⁹ Riječ je o kaznenom postupku protiv opt. Marka Radića. Optuženik je 17. ožujka 2023. nepravomoćno oslobođen optužbe. Više na: <https://documenta.hr/novosti/zlocin-u-okolici-gornjeg-vakufa-opt-marko-radic/>

¹⁰ Navodimo odluke suda kojima je naloženo plaćanje naknade štete tužiteljima zbog neprovođenja adekvatnih istraga u vezi ratnih zločina: *PREDMET JULARIĆ protiv Hrvatske (Zahtjev br. 20106/06)* - prva takva presuda u odnosu na Hrvatsku u kojem je sud utvrdio da državna tijela nisu provela učinkovitu istragu ubojstva supruge podnositeljice, kojeg su ubile srpske paravojsne snage u Vukovaru 1991. godine; zločin u Gospiću: *PREDMET SKENDŽIĆ I KRZNARIĆ protiv Hrvatske (Zahtjev br. 16212/08)*; zločin u Sisku: *PREDMET JELIĆ protiv Hrvatske (Zahtjev br. 57856/1)*

¹¹ Konvencija je u hrvatskom pravnom poretku izravno primjenjiva i sva prava zajamčena Konvencijom i njenim Protokolima treba smatrati i ustavnim pravima koja imaju jednaku snagu kao i odredbe Ustava.

¹² Ustavni sud je Poslovničkom odlukom o dopuni uveo mogućnost podnošenja ustavne tužbe i prije nego što je iscrpljen pravni put, zbog nedjelotvorne istrage kaznenih djela vezanih uz članak 2. (pravo na život) i članak 3. (zabrana mučenja) Konvencije. Ta je odluka stupila na snagu 15. siječnja 2015. Ovom odlukom uvedena je nova ustavnosudska oznaka predmeta, signatura U-IIIbI.

¹³ Nepostojanje pravomoćne osude počinitelja zločina za posljedicu ima neuspjeh članova obitelji/tužitelja u parnicama u kojima su RH tužili za naknadu štete zbog usmrćenja bliske osobe. Tužitelji su uspjeli tek u manjem broju parnica, na temelju objektivne odgovornosti za štetu koju su uzrokovali pripadnici hrvatskih vojnih i redarstvenih snaga, kojima je uglavnom prethodio kazneni postupak u kojemu je utvrđena kaznena odgovornost počinitelja.

¹⁴ Zločin u Kostrićima, opt. Stevo Džakula i dr. - <https://documenta.hr/novosti/zlocin-u-kostricu-opt-stevo-dzakula-i-dr-sudenje-u-odsutnosti/>

Zločin u Petrinji, ubojstvo obitelji Kozbašić, opt. Jovan Ranić i dr. - <https://documenta.hr/novosti/zlocin-u-petrinji-obitelj-kozbasic/>

Zločin u Sibiću, opt. Đuro Bajlović i dr., zločin u Zrinu, opt. Mirko Čurčija i dr.

PREGLED RADA ŽUPANIJSKIH DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA

Osiguranje prisutnosti okrivljenika tijekom istražnog postupka i u fazi podizanja optužnice i dalje izostaje. Od 61-og okrivljenika koji su tijekom 2022. obuhvaćeni istragama, odnosno protiv kojih su podignute optužnice, njih 49-ero (81%) nije dostupno tijelima kaznenog progona RH. Iako većina nedostupnih okrivljenika prebiva na teritoriju Republike Srbije, nema političke volje za ustupanjem/preuzimanjem kaznenog progona kako bi se osiguralo učinkovito vođenje kaznenog postupka u državi u kojoj su dostupni/prebivaju navodni počinitelji kaznenog djela. Nastavljen je trend iz prijašnjih godina te se i dalje gotovo isključivo procesuiraju pripadnici paravojsnih postrojbi pobunjenog srpskog stanovništva te pripadnici bivše JNA. Primjerice, tijekom 2022. godine, od 46 osoba pod istragom i optužnicama, njih 42-oje odnosno 91%, bili su pripadnici srpskih snaga. Procesuiranje zločina počinjenih na širem području Vukovara kao i prema tamošnjim stanovnicima odvedenim u logore na teritoriju Republike Srbije, trajni je prioritet u radu državnog odvjetništva.¹⁵

Više kaznenih postupaka inicirano je na temelju ustupljenog, odnosno preuzetog kaznenog progona kao primarnog oblika međunarodne pravne pomoći između BiH i Hrvatske. Zabilježeno je pokretanje kaznenih postupaka protiv pripadnika HVO-a s prebivalištem u Republici Hrvatskoj za zločine počinjene na teritoriju BiH, upravo na temelju ustupljenog/preuzetog kaznenog progona.¹⁶

Nažalost, i dalje izostaje procesuiranje ratnih zločina počinjenih 1991. godine na području istočne Hrvatske i u dijelovima Republike Hrvatske oslobođenima u dvjema vojno-redarstvenim akcijama HV-a i policije 1995. godine. Primjerice, za zločin počinjen nad stanovnicima dijela Osijeka, u Sarvašu 1./2. kolovoza 1991. godine.¹⁷ Do danas pravosuđe Republike Hrvatske nije procesuiralo zločine nad civilima počinjene tijekom listopada i studenoga 1991. u Bogdanovcima, posebice zločine počinjene 10. i 11. studenoga nad hrvatskim i drugim nesrpskim stanovništvom.¹⁸

Jedini kazneni postupak za ratni zločin protiv civilnog stanovništva počinjen u Bogdanovcima, do danas je proveden protiv jednog okrivljenika pred Višim sudom – Odjeljenjem za ratne zločine u Beogradu (I. stupanjski kazneni postupak) i pred Apelacionim sudom u Beogradu (II. stupanjski kazneni postupak). Dana 11. lipnja 2021. godine, Apelacioni sud u Beogradu potvrdio je osuđujuću presudu protiv Boška Soldatovića, nekadašnjeg pripadnika Vojne

¹⁵ https://dorh.hr/sites/default/files/dokumenti/2022-11/Vukovar_azurirano_10112022.pdf

¹⁶ Trima istragama za zločine na teritoriju BiH pokrenutima tijekom 2022. bila su obuhvaćena trojica nekadašnjih pripadnika HVO-a (po jedan okrivljenik za zločine na širem području Mostara, u Čapljini, logoru Dretelj i Vitezu). Optužnicom podignutom 2022. optužena je jedna osoba za zločin na području Uskoplja/Gornjeg Vakufa.

¹⁷ Rođaci žrtava podigli su 1996. godine kaznenu prijavu u kojoj su ukazali na moguće počinitelje. Četiri godine nije bilo nikakvih informacija o istrazi, a potom su Općinsko državno odvjetništvo i Županijski sud u Vukovaru 11. srpnja 2000. kompletni spis ustupili Županijskom državnom odvjetništvu u Osijeku, koje ga je nastavilo voditi pod oznakom DO-K-49/2000. Policijska istraga nije dala rezultata pa je Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku 22. listopada 2001. odbacilo kaznenu prijavu u vezi s masakrom u Sarvašu. Podsjećamo, u Sarvašu su stradali civili Adamović Gospava (1949.), Adamović Veselin (1944.), Bojanić Branka (1952.), Bojanić Dušan (1950.), Bojanić Melanija (1927.), Jerinić Lazar (1954.), Milojević Dušan (1964.), Petrović Zora (1926.), Sandić Svetislav (1939.).

¹⁸ <https://documenta.hr/novosti/obilježavamo-30-godisnjicu-pada-bogdanovaca/>

policije II. proleterske gardijske mehanizirane brigade JNA. Proglašen je krivim za ratni zločin protiv civila albanske nacionalnosti, koji su živjeli u Bogdanovcima. Osuđen je na kaznu zatvora od 15 godina.

Za ratni zločin počinjen nad Hrvatima i ostalim nesrbima 1991. godine u Antinu, istraga je u prekidu zbog nedostupnosti okrivljenika.¹⁹ Preživjeli članovi obitelji žrtava, kao i preživjele žrtve, s pravom očekuju procesuiranje počinitelja. Za zločine počinjen nad Srbima u Vukovaru, od kasnog proljeća i ljeta 1991. godine pa do pada Vukovara, kada su ljudi nestajali sa svojih radnih mjesta i iz svojih domova, još uvijek se u okviru tzv. prethodnog postupka pod ingerencijom državnog odvjetništva provode izvidi.²⁰ Reakcija državnog odvjetništva izostaje i kad je riječ o zločinima Hrvatske vojske i policije počinjenim tijekom vojno-redarstvene akcije u svibnju 1995. godine, u mjestima zapadne Slavonije, primjerice u Rajićima. Nadalje, u dvadeset i osam godina od operacije „Oluja“, hrvatsko pravosuđe podiglo je tri optužnice za ratne zločine nad krajiškim Srbima i to protiv ukupno sedmorice pripadnika hrvatskih vojnih i policijskih postrojbi. Suđenja su rezultirala sa dvije osuđujuće pravomoćne presude, za zločine u Prokljanu i Mandićima te za zločin u Kijanima kod Gračaca (prvostupanjska presuda donesena je u ožujku 2019., a potvrđena u srpnju 2021.). U dva kaznena postupka donesene su oslobađajuće presude, za zločine u Prokljanu i Mandićima te u Gruborima. Jedan kazneni postupak je obustavljen u fazi istrage (zločin u Ramljanima).

Pored toga, u hrvatskim državnim odvjetništvima evidentirano je 6390 kaznenih prijava za zločine počinjene za vrijeme i nakon operacije „Oluja“, od čega se njih 439 odnosi na pripadnike oružanih snaga. Po toj statistici, osuđeno je 2380 osoba, ali javnost nikad nije bila upoznata s njihovim imenima i djelima za koja su osuđene. Tijekom vojno-redarstvene akcije „Oluja“ 6. kolovoza 1995. u mjestu Golubić kraj Knina ubijeno je najmanje 10 civila, dok je u Mokrom Polju isti dan ubijeno najmanje petero civila. Grupna smaknuća zabilježena su i u Radljevcu. Zločini nisu procesuirani. Na regionalnoj razini funkcionira tzv. mala međunarodna

¹⁹ Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku donijelo je 8. studenoga 2011. nalog o provođenju istrage protiv D.P. zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (dalje u tekstu: OKZRH) u vezi s člankom 28. istog Zakona (zapovjedna odgovornost), zbog postojanja osnovane sumnje da je u razdoblju od 1. rujna 1991. do svibnja 1992. u Antinu, kao zapovjednik Štaba TO Markušica i zapovjednik štabova TO Antinska Mlaka, Ostrovo, Gaboš, Palača i Podrinje, protivno pravilima međunarodnog ratnog i humanitarnog prava, svjestan da su njemu podređeni pripadnici teritorijalne obrane stanovnici sela koji nisu upoznati i podučeni o svojim obvezama, znajući da se prema lokalnom stanovništvu primjenjuju nezakoniti postupci od strane pripadnika TO i pridošlih dobrovoljaca iz Srbije, nije poduzeo ništa da takva postupanja spriječi i kazni te je na taj način odobravao njihove nezakonite radnje pristajući da oni nastave s takvim radnjama i pristajući na njihove posljedice, pri kojim radnjama je i osobno sudjelovao, uslijed čega su po njegovim naredbama njemu podređeni pripadnici TO Markušica i TO okolnih mjesta organizirali naoružane straže-punktove na kojima su mještani Antina od strane pripadnika TO zaustavljani, nezakonito uhićivani, psihički i fizički zlostavljani prilikom ispitivanja te je 29. rujna 1991. na području između mjesta Korod i Tordinci naredio pripadnicima TO otvaranje vatre iz artiljerijskog oružja na organiziranu kolonu od oko 500 civila, mještana Antina, koji su u strahu za život zbog učestalih napada na selo i prijetnji ubojstvima odlučili izaći iz sela, uslijed kojih postupanja je najmanje 26 civila usmrćeno, a više ih je teško ranjeno.

Više na linku: <https://dorh.hr/sites/default/files/dokumenti/2018-11/vukovarratnizlocinistudeni2018.pdf>

²⁰ Civilne žrtve ubijene u Vukovaru u ljeto 1991. godine: Mladen Mrkić nestao 31. srpnja 1991. godine u Vukovaru; Jovan Jakovljević Rakijica ubijen na pragu svoje kuće dana 29. lipnja 1991. godine u Vukovaru; Željko Pajić ubijen dana 10. kolovoza 1991. godine u Vukovaru; Ljuban Vučinić ubijen 22. srpnja 1991. godine u Vukovaru; Savo Damnjanović ubijen 25. srpnja 1991. godine u Vukovaru, Miodrag Nađ ubijen 4. srpnja 1991. godine u Sotinu; žrtve Ana Lukić, Darinka Grujić, Slavko Miodrag...

pravna pomoć²¹ kao sekundarni oblik pravne pomoći koja se ogleda u neposrednom saslušanju svjedoka koji uglavnom prebivaju u Republici Srbiji putem tzv. video linka.²²

Kaznene prijave

U ovom izvještajnom razdoblju nadležna županijska državna odvjetništva zaprimila su 49 kaznenih prijava zbog kaznenih djela ratnih zločina počinjenih za vrijeme Domovinskog rata. Kako je iz prethodnog izvještajnog razdoblja u radu u državnim odvjetništvima ostalo 18 kaznenih prijava, to je u radu u tim državnim odvjetništvima bilo ukupno 67 kaznenih prijava zbog tih kaznenih djela. 39 prijava rezultiralo je donošenjem rješenja o provođenju istrage, dok su prijave protiv 13 osoba odbačene, bilo zbog smrti potencijalnog osumnjičenika, bilo zbog nepostojanja osnovane sumnje na učinjenje djela. 8 prijava riješeno je na drugi način, i to ustupom drugom državnom odvjetništvu. Na kraju 2022. godine ostalo je 7 kaznenih prijava koje nisu meritorno riješene i u tim je predmetima u tijeku provođenje izvida i dokaznih radnji kako bi se moglo odlučiti o eventualnom pokretanju kaznenog postupka.

Istrage

Tijekom 2022. godine županijska državna odvjetništva nadležna za postupanje u predmetima ratnih zločina, donijela su 18 rješenja o provođenju istrage²³ protiv 39 okrivljenika, od kojih je 32 nedostupno organima kaznenog progona.

Optužnice

Istovremeno je podignuto 17 optužnica kojima su obuhvaćena 22 okrivljenika. Protiv njih 17-oro kazneni postupak je pokrenut u odsutnosti. Iako je broj pokrenutih istraga i podignutih optužnica veći negoli prijašnjih godina, i nadalje izostaje procesuiranje masovnih zločina nad civilima, poput navedenih u gornjem tekstu. Podsjećamo, u radu na predmetima ratnih zločina, državnim odvjetnicima je na raspolaganju sustav za praćenje predmeta u državnom odvjetništvu (CTS), u kojem se nalaze sistematizirani podaci o svim ratnim zločinima kao i baza dokumentacije prikupljena od istražitelja Tužiteljstva MKSJ na područjima ratnih sukoba.

²¹ Međunarodna pravna pomoć u kaznenim stvarima regulirana je odredbama odgovarajućih bilateralnih međunarodnih ugovora, Konvencijama Ujedinjenih naroda, Konvencijama Vijeća Europe te odredbama važećeg Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima (NN 178/04).

²² Riječ je o kaznenim postupcima koji se provode protiv nedostupnih optuženika: kazneni postupak za zločine u Petrinji, opt. Jovan Vitorac i dr., zločin u Glinskom Novom Selu, opt. Vlado Čupović i dr.,

²³ Riječ je o kaznenim postupcima za zločine počinjene u Karancu (rješenja o provođenju istrage odnose se na šest, odnosno 10 osoba), Lovasu (jedna osoba je obuhvaćena istragom), Vukovaru/Veleprometu (dvije istrage se vode protiv dvije osobe), Ceriću u Mirkovcima (rješenje o provođenju istrage protiv tri osobe), na prometnici između Negoslavaca i Orolika (istragom je obuhvaćena jedna osoba), u mjestu Vardarac (rješenje o provođenju istrage odnosi se na jednu osobu), u mjestu Stajicevo, u djelu KPD Sremska Mitrovica i Niš (jedna osoba je pod istragom), u Gornjoj Glini, Skadru, Čapljini – logor Dretelj, BiH, šire područje Mostara, Vitez, BiH (svakom od pet istraga obuhvaćena je po jedna osoba), za zločine počinjene u Medviđi, zaselak Mršići Donji, u selu Mratovo, zaselak Džaje, općina Promina, i Donjim i Gornjim Jamama (svaka od tri pokrenute istrage vodi se protiv jedne osobe), dok se za zločine u Donjoj Kinjački, istraga provodi protiv tri osobe.

(Ne)transparentnost rada županijskih državnih odvjetništava

Uvođenjem sustava CTS (sustav za praćenje predmeta u državnom odvjetništvu) javnosti nažalost nije olakšan uvid u podignute optužnice, odnosno, pravomoćno okončane predmete. Ističemo potrebu objave dijela podataka o optužnicama koje su stale na pravnu snagu kao i o pravomoćno okončanim postupcima kako bi bili dostupni svim građanima.

PREGLED RADA NADLEŽNIH SUDOVA ZA RATNE ZLOČINE

Kroz 2022. godinu pravni tim *Documente* i Centra za mir nastavio je pratiti suđenja za ratne zločine pred nacionalnim sudovima te Međunarodnim rezidualnim mehanizmom za kaznene sudove, koji ima mandat za obavljanje više ključnih funkcija Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) i Međunarodnog kaznenog suda za Ruandu (MКСR).

Tijekom 2022. godine pred četiri nadležna županijska suda pratili smo kaznene postupke u 61-om predmetu. Od ukupnog broja praćenih postupaka, 59 (97%) kaznenih postupaka vodilo se protiv pripadnika srpskih paravojskih postrojbi/JNA. U isto vrijeme 4 kaznena postupka vodila su se protiv pripadnika hrvatskih postrojbi i pripadnika HVO-a. Trend suđenja u odsutnosti u predmetima ratnih zločina i dalje je dominantan, a zabilježen je isključivo u kaznenim postupcima koji se provode protiv pripadnika srpskih paravojskih postrojbi/JNA. U izvještajnom razdoblju, na razini četiri nadležna suda **41 od 61 (67%)** kaznenih postupaka provedeno je protiv nedostupnih optuženika. Najveći broj suđenja odvijao se/odvija se pred Županijskim sudovima u Zagrebu i Osijeku. Od ukupno 61-og kaznenog postupka pred ovim sudovima, u stadiju rasprava zabilježili smo 43 kaznena postupka za ratne zločine, od toga 22 pred Županijskim sudom u Zagrebu, odnosno 21 pred Županijskim sudom u Osijeku.

Sudovi se suočavaju s nedostatnim personalnim i prostornim kapacitetima te dualnom angažiranošću sudaca na različitim predmetima što znatno usporava njihov rad i sprječava ih u autonomnom i djelotvornom planiranju i koncentriranju tijekom rasprave.

Dugotrajnost kaznenih postupaka

U brojnim kaznenim postupcima suđenja pred prvostupanjskim vijećem provode se godinama. Uglavnom se radi o suđenjima koja se provode u odsutnosti optuženika, ali je riječ i o kaznenim postupcima koji se provode protiv pripadnika hrvatskih postrojbi (primjerice, kazneni postupak za ratne zločine u Kulinama, opt. Tvrtko Pašalić i dr. - u ovom postupku rasprava je započela tijekom 2015.; ponovljeni kazneni postupak za zločine u Osijeku, opt. Gordana Getoš Magdić i dr. - ovaj kazneni postupak vodio se kao kazneni postupak protiv opt. Branimira Glavaša i dr.).²⁴ Rasprava u kaznenom postupku za zločin u Lori 1 i 2, opt. Tomislav Duić i dr. započela je u veljači 2017., a nepravomoćna presuda donesena je u travnju 2022.

Pravni položaj i problem žrtava i oštećenika u kaznenom postupku

Unatoč zakonskim promjenama te napretku u odnosu na prava žrtava i oštećenika u kaznenom postupku, problemi za ove kategorije sudionika kaznenog postupka i dalje postoje. U potporu žrtvama i oštećenicima te svjedocima u kaznenom postupku uključeni su odjeli za podršku žrtvama i svjedocima, koji dočekuju navedene kategorije sudionika, smještajući ih u zasebnu prostoriju. Osim toga, organiziran je i prijevoz žrtava, oštećenika i svjedoka iz mjesta prebivališta do suda, ako su stariji, nemaju drugi prijevoz i imaju problem s dolascima na

²⁴ Ponovljeni postupak za ratne zločine u Osijeku započeo je 16. listopada 2017. Rasprava u ponovljenom postupku više puta je započinjala iznova zbog personalnih promjena u sastavu sudskog vijeća.

ročišta u sudove. Većina žrtava i oštećenika iskazuje nelagodu od davanja iskaza. Uglavnom ne razumiju prava s kojima ih upoznaju policija, državno odvjetništvo i sudovi. Unatoč izrečenom razumijevanju prava, ona i dalje ostaju nejasna.

Da bi žrtva kaznenog postupka, neposredna ili posredna, sudjelovala u postupku mora imati status oštećenika, o tome izvijestiti policiju, državno odvjetništvo ili sud, ovisno u kojoj fazi postupka želi sudjelovati. Većini žrtava ovo nije jasno i ne znaju kako bi bili prisutni na raspravama te koja su njihova prava. Odredbe Zakona o kaznenom postupku nedovoljno su jasne žrtvama, stoga one često ne znaju da mogu pismeno izvijestiti policiju, nadležno državno odvjetništvo ili sud da u kaznenom postupku žele sudjelovati kao oštećenici. U slučaju da žrtva nije oštećenik u kaznenom postupku, ne može niti konzumirati prava koja su propisana odredbom čl. 51. ZKP. Neka od najvažnijih prava koje pripadaju oštećeniku *su* pravo na podnošenje prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva te privremenih mjera osiguranja, pravo prisutnosti na dokaznom ročištu, pravo prisutnosti na ročištu za raspravu, sudjelovati u dokaznom postupku, pravo aktivno sudjelovati u dokaznom postupku na raspravi u smislu postavljanja pitanja svjedoku, pravo predlagati da se izvedu određeni dokazi i utvrđuju određene činjenice, pravo na završni govor, pravo podnijeti žalbu na presudu suda u dijelu u kojem se odlučuje o njegovim troškovima kaznenog postupka i odluke o imovinskopravnom zahtjevu.

Pomanjkanje transparentnosti i nedostupnost sudske prakse

Ponovno upozoravamo na problem ograničene dostupnosti sudske dokumentacije. Jednostavno pregledna dokumentacija od optužnice do sudskih odluka i dalje je dostupna samo na stranicama organizacija za ljudska prava. Transparentnost i ograničeno, nerijetko i sporo, objavljivanje žalbenih odluka u nadležnosti Vrhovnog suda, odnosno Visokog kaznenog suda i dalje je jedan od ključnih izazova hrvatskog pravosuđa. U vrijeme prije priključenja Hrvatske Europskoj uniji, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske najavljivalo je razvoj „baza podataka koje će biti međusobno kompatibilne i omogućavati drugim državnim odvjetništvima/tužiteljstvima pristup, koliko to dopuštaju interesi postupka i zakoni pojedinih zemalja.“ No, baza podataka koju je u vrijeme prije priključivanja Europskoj uniji razvio DORH, a koja se tijekom proteklog desetljeća usavršavala radi povećanja učinkovitosti procesuiranja ratnih zločina, ni u jednom dijelu, pa ni u onom vezanom uz pravomoćno okončane predmete, nije postala dostupna javnosti. Razumljivo je da dio podataka iz baze podataka ratnih zločina pri DORH-u, vezan u predistražne i istražne postupke nije dostupan javnosti, no nije jasno zašto nisu dostupni sistematizirani podaci o okončanim predmetima. U predmetima ratnih zločina posebno je važno omogućiti uvid u sve pravomoćno okončane predmete. Ističemo potrebu objave podataka o pravomoćno okončanim postupcima kako bi bili dostupni svim građanima, poput baze Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju koji je sve svoje presude i dokazne materijale učinio javnim.

Obveza javnog objavljivanja presuda proistječe iz Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i Ustava Republike Hrvatske. U vrijeme nakon priključenja EU nije unaprijedena javna objava sudskih odluka. Pristup informacijama vrlo je ograničen zbog zakašnjele objave presuda i anonimizacije koja otežava praćenje postupaka i posljedično sve manjeg interesa medija za postupke u tijeku. Zadnja objavljena odluka na portalu sudske prakse Vrhovnog suda RH je iz listopada 2022. a na istom portalu odluke po žalbi koje su bile u

nadležnosti Visokog kaznenog suda su iz travnja 2022. Zbog anonimizacije odluka praćenje je moguće samo za stručnu javnost.

Ministarstvo pravosuđa i uprave planira sve anonimizirane sudske odluke objaviti na jedinstvenom javno dostupnom internetskom portalu uz napredne mogućnosti pretraživanja te uz poštivanje pravila o zaštiti osobnih podataka, uz podršku iz fondova Europske unije.²⁵

Trenutačno je objava odabranih sudskih odluka omogućena kroz poseban informacijski sustav Vrhovnog suda Republike Hrvatske. No objavljene odluke teško su pretražive, posebno za opću javnost, upravo zbog anonimizacije. Raspoloživa baza podataka je vrlo ograničenog opsega i relativno sporo se puni sudskim odlukama. Između ostalog, razlog sporom punjenju je nepostojanje automatiziranog načina anonimizacije. Zbog jačanja transparentnosti i dostupnosti sudskih odluka stručnoj i općoj javnosti, implementirati će se sustav za anonimizaciju te će se omogućiti objava sudskih odluka na javno dostupnom internetskom portalu s kojim će biti povezan. Sudske odluke će se automatski anonimizirati i tako pripremiti za javnu objavu.

²⁵ Više podataka o razvoju alata za javnu objavu i pretraživanje sudskih odluka dostupno je na: <https://mpu.gov.hr/c2-5-r1-i3/27150>

UČINCI REGIONALNE SURADNJE – SUĐENJA U MJESTU/DRŽAVI PREBIVANJA OPTUŽENIKA

(Ne)Procesuiranje pripadnika HVO-a za zločine u BiH pred nadležnim sudovima u Republici Hrvatskoj

Pred nadležnim sudovima u RH provedena su/još uvijek se provode tri kaznena postupka protiv optuženih pripadnika HVO-a. Dva kaznena postupka protiv dvojice optuženika pravomoćno su okončana tijekom 2022., treći je u fazi rasprave.²⁶ Također, tijekom 2022. u tri su kaznena postupka protiv trojice okrivljenika donesena rješenja o provođenju istrage. Protiv jednog pripadnika HVO-a podignuta je optužnica za ratni zločin na štetu ratnih zarobljenika (kazneni postupak nepravomoćno je u ožujku 2023. okončan oslobađajućom presudom²⁷).

Mada je 2013. godine potpisan *Protokol o suradnji u progonu počinitelja kaznenih djela ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida između BiH i RH*, surađuje se na malom broju predmeta, uglavnom zbog prijepora oko tzv. udruženog zločinačkog pothvata.²⁸

Rekapitulacija kaznenih postupaka protiv pripadnika HVO-a za zločine na teritoriju BiH:

- 1) Pravomoćno je okončan kazneni postupak za zločine u logorima Dretelj, Gabela i Silos protiv opt. Marinka Marića i Željka Rodina. Odlukom Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 1. rujna 2022. optuženicima su povišene zatvorske kazne na sedam, odnosno na šest godina. Prvostupanjskom presudom iz ožujka 2020. optuženicima su zatvorske kazne odmjerene ispod zakonskog minimuma od pet godina, te su pravomoćni epilog čekali na slobodi. Opt. Marinko Marić osuđen je na četiri i pol godine zatvora, a opt. Željku Rodinu odmjerena zatvorska kazna u trajanju od tri godine i 10 mjeseci zatvora.²⁹
- 2) Visoki kazneni sud RH na sjednici održanoj 27. travnja 2022. potvrdio je osuđujuću prvostupanjsku presudu kojom je optuženik oглаšen krivim i osuđen na četiri godine zatvora. Optužnica protiv okr. Marinka Stojanovića za zločine u Kiseljaku potvrđena je na Kantonalnom sudu u Novom Travniku u siječnju 2015. godine. Optuženik prebiva na teritoriju RH, pa je kazneni postupak protiv njega pokrenut i u Hrvatskoj. Kazneni postupak je na Županijskom sudu u Zagrebu nepravomoćno okončan osuđujućom presudom u rujnu 2021. Optuženik je priznao počinjenje kaznenog djela. Stojanovića se kao pripadnika HVO-a tereti za ratni zločin počinjen silovanjem, između ostalog i na štetu malodobne ženske osobe.³⁰

²⁶ <https://documenta.hr/novosti/zlocin-u-hrasnici-kod-uskoplja-bih/>

²⁷ <https://documenta.hr/novosti/zlocin-u-okolici-gornjeg-vakufa-opt-marko-radic/>

²⁸ U suradnji je prijeporan tzv. udruženi zločinački pothvat, oblik individualne kaznene odgovornosti koji hrvatski pravni sustav ne poznaje. Kao supstitut se koristi institut udruživanja radi počinjenja kaznenih djela, i to u procesuiranju kaznenih djela općeg kriminaliteta, posebice organiziranog kriminala, ne i ratnih zločina.

²⁹ <https://documenta.hr/novosti/zlocini-u-logorima-gabela-silos-i-dretelj/>

³⁰ <https://documenta.hr/novosti/zlocin-u-mjestu-duhre-bih/>

- 3) Tijekom 2022. donošenjem rješenja o provođenju istrage započela su tri kaznena postupka protiv trojice pripadnika HVO-a za zločine na širem području Mostara, u Čapljini – logor Dretelj i Vitezu.

SUDSKA PRAKSA U KONTEKSTU POVREDE ČL. 21. I ČL. 23. USTAVA RH - PRAVA NA ŽIVOT/ZABRANA MUČENJA (ZLOSTAVLJANJA) - PROVOĐENJE DJELOTVORNE ISTRAGE KAO POSLJEDICA RATNOG ZLOČINA I PRAVA NA MATERIJALNO OBEŠTEĆENJE

Ustavne tužbe zbog (navodne) povrede postupovnog aspekta članka 21. stavka 1. Ustava (članka 2. stavka 1. Konvencije)

<p>Odluka U-III-2470/2018 od 16. listopada 2021.</p> <p>Ratni zločin u Uzdoľju, podnositeljica Ika Šare</p> <hr/> <p>Utvrđuje se da je neprovođenjem učinkovite istrage smrti bliskog srodnika podnositeljice ustavne tužbe, Miloša Čosića, u proceduralnom aspektu povrijeđen članak 21. Ustava Republike Hrvatske.</p>	<p>Odluka U-III-2470/2018 od 26. listopada 2021.</p> <p>Ratni zločin „Oluja“ na štetu a.a., podnositeljica B.B.</p> <hr/> <p>Utvrđuje se da je neprovođenjem učinkovite istrage smrti bliskog srodnika podnositeljice ustavne tužbe, A. A., u proceduralnom aspektu povrijeđen članak 21. Ustava Republike Hrvatske.</p>
<p>Odluka U-III-354/2019 od 20. siječnja 2022.</p> <p>Zračni napad na kolonu izbjeglica kod Prijedora, BiH, podnositelj Branko Berić</p> <hr/> <p>Ustavna tužba se odbacuje zbog nepravodnosti u dijelu u kojem je podnesena zbog neprovođenja djelotvorne istrage, odnosno povrede proceduralne obveze iz članka 21. Ustava Republike Hrvatske.</p> <p>Ustavna tužba se odbija zbog zastare u odnosu na prigovor o povredi materijalno-pravnog aspekta čl. 21. Ustava, odnosno čl. 2. Konvencije.</p>	<p>Odluka U-III-3480/2020 od 7. lipnja 2022.</p> <p>Ratni zločin „Oluja“, podnositelji bliski srodnici ubijenog Momčila Tišme</p> <hr/> <p>Utvrđena povreda materijalnog aspekta članka 21. Ustava i članka 2. Konvencije: usvojeni prigovori o nepravdičnosti i nedjelotvornosti parnice radi naknade štete zbog smrti bliskog srodnika za koju je odgovorna država.</p> <p>Ustavni sud utvrđuje da su Županijski i Vrhovni sud u konkretnom slučaju odbijajući tužbeni zahtjev podnositelja s obrazloženjem da nisu dokazali da su njihovog bliskog srodnika ubili pripadnici hrvatske vojske, podnositeljima nametnuli prekomjerni standard dokazivanja, te su ukinuli odluke ovih sudova te naložili ponovni postupak pred Županijskim sudom u Zagrebu.</p>

Odluke Ustavnog suda donesene u predmetima signature U-IIIBI - Ustavne tužbe zbog (navodne) povrede postupovnog aspekta članka 21. (2. Konvencije), I članka 23. Ustava (članka 3. Konvencije)

Odluka U-IIIBi-1968/2020 od 15. veljače 2022. - Ratni zločin u Sisku, podnositeljica Evica Đapa zbog smrti supruga

Ustavna tužba se odbija u dijelu koji se odnosi na postupovni aspekt prava na život (obveza provođenja učinkovite istrage ubojstva) zajamčenog člankom 21. Ustava Republike Hrvatske i člankom 2. Konvencije, zabrane zlostavljanja zajamčene člankom 23. Ustava i člankom 3. Konvencije od 18. siječnja 2016. nadalje.

Evica Đapa podnijela je ustavnu tužbu zbog nedjelotvorne istrage povodom smrti svog supruga M. Đ. (kaznenopravni aspekt) te također povodom presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske, presude Županijskog suda u Sisku i presude Općinskog suda u Sisku, kojom je odbijen zahtjev podnositeljice za naknadu štete zbog ubojstva njenog supruga.³¹

Pozadina slučaja:

Podnositeljičin suprug je radio u Rafineriji Sisak. Službene osobe Policijske uprave Sisak 27. kolovoza 1991. pronašle su leš muške osobe koji je bio u vodi oko dvadeset četiri sata. Naknadno je utvrđeno da se radi o M. Đ., suprugu podnositeljice zahtjeva. Po nalogu istražnog suca provedena je obdukcija 27. kolovoza 1991. te je utvrđeno da je uzrok smrti prostrijelna rana u predjelu trbuha. Pokrenut je kazneni postupak protiv Đ. B., a optužnicom protiv njega bio je obuhvaćan i događaj radi kojega je podnositeljica potraživala naknadu štete no, tijekom suđenja Tužiteljstvo je smrt njezinog supruga izostavilo iz činjeničnog supstrata optužnice. Njezin tužbeni zahtjev za naknadu štete pravomoćno je odbijen zbog zastare. Ustavni sud je odbio ustavnu tužbu u travnja 2018., utvrdivši da je odluka redovnih sudova o nastupu zastare potraživanja ispravna.

ESLJP je u odnosu na njezin prigovor pod postupovnim aspektom čl. 2 i 14. odbacio zahtjev zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava (ustavne tužbe). Potom, Ustavni sud odlučuje da ne postoje pretpostavke za odlučivanje o biti stvari u odnosu na prigovor povrede supstantivnog aspekta članka 21. stavka 1. Ustava i članka 2. Konvencije (pravo na život) u vezi parničnog postupka radi naknade štete;

- da je prigovor podnositeljice koji se tiče postupovnog aspekta članka 21. stavka 1. Ustava i članka 2. Konvencije nedopušten u odnosu na razdoblje do 18. siječnja 2016.;
- da je prigovor podnositeljice u odnosu na postupovni aspekt članka 21. stavka 1. Ustava i članka 2. Konvencije neosnovan u odnosu na istragu u razdoblju nakon 18. siječnja 2016.

Prigovor koji se tiče članka 23. Ustava i članka 3. Konvencije Ustavni sud odbacuje zaključujući da se u ovom predmetu radi o situaciji „potvrđene smrti“ jer da su M. Đ., supruga

³¹ Odluka Ustavnog suda RH broj U-IIIBi-1968/2020 od 15. veljače 2022.

podnositeljice, odveli nepoznati naoružani muškarci u uniformama te da je njegovo mrtvo tijelo pronađeno pet dana nakon njegovog odvođenja. Imajući u vidu ove okolnosti, u ovom predmetu, unatoč njegovim strašnim okolnostima, podnositeljica ipak nije trpjela neizvjesnost, bol i uznemirenost koji su karakteristični za specifični fenomen nestanaka.

Ustavna tužba je u odnosu na postupovni aspekt članaka 2., 3. i 14. Konvencije vezana uz odluku ESLJP-a u predmetu podnositeljice, pa okolnost da je zahtjev podnositeljice ESLJP-u u odnosu na razdoblje do 18. siječnja 2016. (tada je evidentiran zastoj u istrazi te da je podnositeljica trebala postati svjesna neučinkovitosti istrage) bio podnesen izvan roka od šest mjeseci, te je stoga nedopušten, utječe i na dopuštenost ustavne tužbe. Stoga je u ovom predmetu ustavna tužba u odnosu na razdoblje do 18. siječnja 2016. za prigovor koji je ESLJP-u podnesen izvan roka od šest mjeseci ustavna tužba također nepravovremena te je stoga odbačena.

Zaključno, Ustavni sud smatra da ne postoje dokazi koji potkrjepljuju tvrdnje podnositelja zahtjeva o tome da nadležna državna tijela nisu provela odgovarajuću istragu odvođenja i smrti M.Đ. ili da su na neki način štitila osobe odgovorne za taj događaj. Stoga nije došlo do povrede minimalnog standarda koji se zahtijeva člankom 21. Ustava i člankom 2. Konvencije. Iz toga slijedi da nije došlo do povrede tih odredbi, a tako ni do povrede postupovnih jamstava iz članaka 23. i 14. Ustava i članaka 3. i 14. Konvencije.

Odluka U-IIIBi-3402/2020 od 15. veljače 2022. - Ratni zločin „Oluja“, podnositelj Petar Damjanović zbog smrti roditelja

Ustavna tužba se odbija u dijelu koji se odnosi na postupovni aspekt prava na život (obveza provođenja učinkovite istrage ubojstva) zajamčenog člankom 21. Ustava Republike Hrvatske, i člankom 2. Konvencije, zabrane zlostavljanja zajamčene člankom 23. Ustava i člankom 3. Konvencije od 20. svibnja 2015. nadalje.

Petar Damjanović podnio je ustavnu tužbu zbog nedjelotvorne istrage povodom smrti svojih roditelja Đ. D. i D. D., te također povodom presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske, presude Županijskog suda u Sisku i presude Općinskog suda u Sisku kojom je odbijen njegov zahtjev za naknadu štete zbog ubojstva njegovih roditelja.

Policija je 21. kolovoza 1995., po prethodnoj dojavi mještana P. V., u selu R. pronašla sedam mrtvih tijela koje je P. V. identificirao. Na temelju naloga Županijskog suda u Šibeniku od 18. travnja do 6. srpnja 2001. na gradskom groblju u Kninu izvršene su ekshumacije 298 posmrtnih ostataka, između ostalog i tijela pronađenih u R. Tijekom 2002. godine ustanovljeno je da su među tim tijelima i posmrtni ostaci Đ. D. i D. D., roditelja podnositelja. Obdukcija je provedena u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu i utvrđeno je kako je Đ. D. preminula uslijed prostrijelne rane glave, a D. D. uslijed strijelnih rana tijela.

Njegov tužbeni zahtjev za naknadu štete pravomoćno je odbijen zbog zastare. Ustavni sud je odbacio ustavnu tužbu kao očito neosnovanu u siječnju 2016.

ESLJP je u odnosu na njezin prigovor pod postupovnim aspektom čl. 2 i 14. odbacio zahtjev zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava (ustavne tužbe).

Prigovor koji se tiče članka 23. Ustava i članka 3. Konvencije Ustavni sud je odbacio kao očigledno neosnovan jer su mrtva tijela roditelja podnositelja identificirana te da se radi o situaciji „potvrđene smrti“.

Ustavna tužba je u odnosu na postupovni aspekt članaka 2., 3. i 14. Konvencije vezana uz odluku ESLJP-a u predmetu podnositelja, pa okolnost da je zahtjev podnositelja ESLJP-u u odnosu na razdoblje do 20. svibnja 2015. (tada je evidentiran zastoj u istrazi te da je podnositelj trebao postati svjestan neučinkovitosti istrage) bio podnesen izvan roka od šest mjeseci, te je stoga nedopušten, utječe i na dopuštenost ustavne tužbe. Stoga je u ovom predmetu ustavna tužba u odnosu na razdoblje do 20. svibnja 2015. za prigovor koji je ESLJP- u podnesen izvan roka od šest mjeseci ustavna tužba također nepravovremena te je stoga odbačena.

Zaključno, Ustavni sud smatra da ne postoje dokazi koji potkrjepljuju tvrdnje podnositelja zahtjeva o tome da nadležna državna tijela nisu provela odgovarajuću istragu odvođenja i smrti Đ. i D. D. ili da su na neki način štitila osobe odgovorne za taj događaj. Stoga nije došlo do povrede minimalnog standarda koji se zahtijeva člankom 21. Ustava i člankom 2. Konvencije. Iz toga slijedi da nije došlo do povrede tih odredbi, a tako ni do povrede postupovnih jamstava iz članaka 23. i 14. Ustava i članaka 3. i 14. Konvencije.

POVREDE MEĐUNARODNIH STANDARDA POŠTENOG SUĐENJA - EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

Nepoduzimanje istraga, učinkovitog ili adekvatnog progona – nemogućnost ostvarivanja naknade štete uzrokovane ratnim zločinom kao posljedica neprocesuiranja pripadnika HV-a i MUP-a RH

Kao što je već ranije rečeno, kaznenom progону izloženi su gotovo isključivo pripadnici srpskih paravojnih i policijskih postrojbi i pripadnici nekadašnje JNA, od 46 osoba pod istragom i optužnicama, njih 42, odnosno 91%, bili su pripadnici srpskih snaga dok su 4 osobe bivši pripadnici HVO-a koje se tereti za zločine nad bošnjačkim civilima i zarobljenim pripadnicima Armije BiH na području Hercegovine.

Tijekom 2022. niti jedan pripadnik HV-a i MUP-a RH nije bio procesuiran.³²

Nepostojanje pravomoćne osuđujuće kaznene presude razlog je odbijanja tužbenih zahtjeva brojnim podnositeljima koji pokreću parnični postupak zahtijevajući od države naknadu štete zbog smrtnog stradavanja člana/članice obitelji za kojeg/koju se sumnjalo da je bio/bila žrtva ratnog zločina počinjenog od strane pripadnika HV-a ili MUP-a RH. Istovremeno im se nalaže podmirivanje enormnih parničnih troškova koji često uključuju i trošak zastupanja države u parničnom postupku.

Nakon što je presudama ESLJP-a u predmetima *Jularić protiv RH* i *Skendžić i dr. protiv RH* Hrvatskoj naloženo plaćanje naknade štete tužiteljima zbog neprovođenja odgovarajućih istraga u vezi zločina, značajno je porastao broj zahtjeva u kojima članovi obitelji stradalih u ratu ukazuju da im je Republika Hrvatska kršila različita konvencijska prava.

U trima presudama donesenim tijekom 2021./2022. ESLJP utvrdio je **povredu prava na pošteno suđenje** zajamčeno čl. 6. st. 1 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Predmet *Baljak i dr. protiv Hrvatske - građanski aspekt*)³³, Predmet *Trifkanović protiv*

³² Primjerice, tijekom 2020. istragom za ratni zločin bio je obuhvaćen jedan pripadnik HV-a (zločin u vojarni Rakitje), koji je Hrvatskoj izručen iz Slovenije dok tijekom 2021. niti jedan kazneni postupak nije pokrenut protiv pripadnika HV-a i MUP-a RH.

Više na linku: https://documenta.hr/wp-content/uploads/2022/07/Izvjestaj_Sudjenja_za_ratne_zlocine_2020-2021.pdf

³³ **Odluke domaćih sudova kojima je utvrđeno da država nije odgovorna za smrt srodnika podnositelja zahtjeva bile su proizvoljne te su stoga dovele do povrede njihovog prava na pošteno suđenje.**

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), u vijeću od 7 sudaca, 25. studenoga 2021. presudio je da je podnositeljima zahtjeva povrijeđeno pravo na pošteno suđenje zajamčeno čl. 6. stavkom 1 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija). Podnositelji zahtjeva bliski su srodnici S.B.-a koji je nestao 5. kolovoza 1995. nakon što ga je zarobila Hrvatska vojska, a njegovo tijelo pronađeno je 7 godina kasnije. Kaznena istraga o okolnostima nestanka S.B.-a nikada nije pokrenuta. Podnositelji zahtjeva su 2005. godine protiv države podnijeli tužbu radi naknade štete, temeljeći potraživanje na Zakonu o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od strane pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga za vrijeme Domovinskog rata³³ (dalje: Zakon o odgovornosti). Općinski građanski sud u Zagrebu (dalje: sud) odbio je 23. siječnja 2005. tužbeni zahtjev podnositelja zahtjeva zaključivši da nisu dokazali da su S.B.-a ubili pripadnici Hrvatske vojske te im naložio da državi plate troškove postupka. Općinski sud smatrao je da je šteta nastala u vezi s ratnim stanjem, u vrijeme i na prostoru odvijanja vojnih borbenih akcija te da stoga predstavlja ratnu štetu za koju Republika

Hrvatske – pristup sudu)³⁴, odnosno da dosudom troška parničnog postupka kojom je podnositeljicama naložena naknada troškova zastupanja po državnom odvjetništvu, a u kojem postupku su podnositeljice dokazivale da im je šteta nastala kao posljedica ratnog zločina ubojstva njihova oca od strane predstavnika države, predstavlja *povredu prava na mirno uživanje vlasništva*.³⁵ Sva tri zahtjeva se odnose na žrtve ratnih zločina počinjenih u Sisku 1991. i tijekom operacije „Oluja“ 1995.

Hrvatska temeljem Zakona o odgovornosti ne odgovara.³³ Činjenica da su S.B.-a zarobili hrvatski vojnici i da je njegovo tijelo kasnije pronađeno u grobnici s prostrijelnom ranom, prema stavu domaćeg suda, nije isključivala mogućnost da su ga ubile neprijateljske snage, a i posljednji put je bio viđen na području na kojem su se odvijale vojne borbene operacije. Prvostupanjsku odluku potvrdili su Županijski sud u Zagrebu i Vrhovni sud Republike Hrvatske. Ustavni sud Republike Hrvatske je većinom glasova odbio ustavnu tužbu, ocijenivši da zaključak domaćih sudova nije bio proizvoljan, dok su četiri suca tog suda imala izdvojeno suprotstavljeno mišljenje.

<https://uredzastupnika.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Presude%20i%20odluke//Baljak%20i%20drugi%20protiv%20RH%20presuda.pdf>

³⁴ **Odluke domaćih sudova o odbijanju zahtjeva za ponavljanje parničnog postupka za naknadu štete protiv države bile su očigledno nerazumne jer su nestali sinovi podnositeljice utvrđeni žrtvama kaznenog djela ratnog zločina.**

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u vijeću od 7 sudaca, dana 21. siječnja 2021., presudio je da je Republika Hrvatska povrijedila pravo podnositelja zahtjeva na pošteno suđenje zajamčeno člankom 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija). Zahtjev je Europskom sudu podnijela majka dvojice muškaraca koje su pripadnici policijske jedinice u Sisku odveli iz njihove kuće 25. kolovoza 1991. godine. Dana 21. studenoga 2005. općinski sud proglasio je sinove podnositeljice zahtjeva umrlima, utvrdivši kao dan smrti 25. kolovoza 1991. Podnositeljica je 2006. godine pokrenula parnični postupak za naknadu štete protiv države tvrdeći da su njezine sinove ubili pripadnici hrvatske policije. Općinski sud presudio je da je u odnosu na njezin zahtjev za naknadu štete nastupila zastara s obzirom na to da je tužbu podnijela u rujnu 2006., odnosno više od pet godina nakon nestanka njezinih sinova. Podnositeljica je tvrdila da je šteta uzrokovana kaznenim djelom ratnog zločina koje ne zastarijeva te da treba primijeniti dulji zastarni rok. No, sukladno ustaljenoj sudskoj praksi domaćih sudova dulji rokovi zastare za zahtjeve za naknadu štete primjenjuju se samo kada kazneni sud pravomoćnom presudom utvrdi da je kazneno djelo počinjeno. Vrhovni sud Republike Hrvatske odbio je reviziju podnositeljice zahtjeva.

³⁵ Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u vijeću od 7 sudaca, 28. travnja 2022., presudio je da je zahtjev podnositeljica u vezi povrede prava na život nedopušten, a da je Republika Hrvatska povrijedila pravo podnositeljica zahtjeva na mirno uživanje vlasništva zajamčeno člankom 1. Protokolom br. 1 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija).

Pozivajući se na odredbe Zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata, podnositeljice zahtjeva su u rujnu 2005. godine pred Općinskom građanskim sudom u Zagrebu (dalje: općinski sud) podnijele tužbu radi naknade štete protiv države, zbog ubojstva njihovog oca od strane hrvatskih vojnika tijekom trajanja vojno-redarstvene akcije „Oluja“. Od države su potraživale ukupno 240.000,00 HRK na ime naknade štete, a zbog lošeg financijskog stanja tražile su da budu oslobođene plaćanja sudskih pristojbi što im je odobreno. U srpnju 2010. zahtjev podnositeljica za naknadom štete odbijen je zbog zastare. Općinski sud utvrdio je da je tužba podnesena izvan objektivnog petogodišnjeg zakonskog roka zastare propisanog čl. 376. stavkom 2. Zakona o obveznim odnosima a da se duži zakonski rok zastare iz članaka 377. istog zakona ne primjenjuje jer nije donesena pravomoćna osuđujuća presuda protiv počinitelja kaznenog djela. Ujedno, općinski sud je podnositeljicama naložio da državi plate parnični trošak u iznosu od 60.000,00 HRK za zastupanje po državnom odvjetništvu. Žalba i revizija podnositeljica odbijene su kao neosnovane, dok je reviziju protiv rješenja o trošku Vrhovni sud proglasio nedopuštenom. U studenom 2011. godine jedna od podnositeljica podnijela je kaznenu prijavu Županijskom državnom odvjetništvu u Karlovcu (dalje: županijsko državno odvjetništvo) u kojoj je navela da su nepoznati pripadnici hrvatske vojske počinili ratni zločin na štetu njezina oca. Županijsko državno odvjetništvo je 2017. obavijestilo jednu od podnositeljica da nema novih saznanja o smrti oca, ali da je istraga još uvijek u tijeku. Ustavna tužba podnositeljica je odbijena 2017. godine. Ustavni sud je utvrdio da odluka Vrhovnog suda nije bila proizvoljna po pitanju troškova, no nije ispitao prigovor podnositeljica zbog nedjelotvornosti kaznene istrage.

Predmet Baljak i dr. protiv Hrvatske odnosi se na odbijanje tužbenog zahtjeva podnositelja za naknadu štete podnesenog protiv države uz obrazloženje da podnositelji nisu dokazali da je država odgovorna za smrt njihova srodnika, unatoč činjenici da su njihova srodnika zadržali hrvatski vojnici i odveli ga na nepoznato mjesto, a tijelo mu je godinama kasnije pronađeno u masovnoj grobnici s prostrijelnom ranom glave. Također, sud je konstatirao da u konkretnom slučaju nije provedena kaznena istraga o nestanku i smrtnom stradavanju srodnika podnositelja zahtjeva niti su postojale bilo kakve osude za kazneno djelo. Presudom je otvorena mogućnost da podnositelji zahtjeva zatraže ponavljanje postupka u skladu s odredbama Zakona o parničnom postupku. Prvostupanjski sud u navedenom predmetu još uvijek nije donio odluku po zahtjevu za ponavljanje postupka. Presuda je konačna od travnja 2022.

Epilog ponovljenog parničnog postupka - Predmet *Trifkanović protiv Hrvatske*

Prvostupanjskom presudom Općinskog suda u Sisku, donijetoj u ponovljenom parničnom postupku 11. svibnja 2022., usvojen je tužbeni zahtjev tužitelja te im je dosuđena naknada štete nastala smrću njihovog oca i supruga (Zoran Trifkanović, jedan od dvojice sinova Stoje Trifkanović koja je i pokrenula parnični postupak).

Prvostupanjsku presudu potvrđuje Županijski sud u Zadru 30. kolovoza 2022.

Kazneni postupak u kojem je jedna osoba proglašena krivom za ratni zločin nad civilnim stanovništvom u Sisku, među kojim žrtvama su navedeni i sinovi podnositeljice, dovršen je 2011. godine. Krivim je proglašen Vladimir Milanković, zamjenik načelnika policijske uprave u vrijeme spornih događaja, kojem je izrečena zatvorska kazna. Oslanjajući se na tu presudu, podnositeljica je podnijela zahtjev za ponavljanjem parničnog postupka 1. kolovoza 2014. godine.

Općinski sud u Sisku odbio je tužbeni zahtjev, smatrajući da je okrivljenik u kaznenom postupku osuđen zbog nestanka podnositeljinih sinova, a ne zbog smrti istih, te da stoga podnositeljica nema osnove za naknadu štete. Županijski sud u Sisku potvrđuje odluku prvostupanjskog suda, a Ustavni sud odbacuje ustavnu tužbu podnositeljice.

Europski sud za ljudska prava utvrđuje da takav stav domaćih sudova predstavlja povredu prava na pristup sudu zajamčen čl. 6 Konvencije jer je obrazloženje koje je prvostupanjski sud dao povodom odbijanja zahtjeva za obnovom postupka bilo očigledno nerazumno u okolnostima ovog predmeta. Taj Sud je smatrao da je prvostupanjski sud, odlučujući o zahtjevu za ponavljanje parničnog postupka, trebao uzeti u obzir činjenicu da je postojala pravomoćna kaznena presuda za ratni zločin u kojoj su njezini sinovi navedeni kao žrtve i da su sinovi podnositeljice nakon nestanka proglašeni umrlima.

Sud je odbio sve argumente tužene države kojima se ista protivila da nasljednici (unuci podnositeljice) nastave ovaj postupak.

IZVRŠENJE PRESUDA EUROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA – KOALICIJA OCD-A

Donošenjem presude u kojoj je utvrđena povreda konvencijskih prava, a država osuđena pred ESLJP-om nastaje novo pravno stanje iz kojeg proizlaze izvjesne obveze za državu. Drugim riječima, država mora poduzeti potrebne mjere za izvršenje presude. Obveza izvršenja presude pretpostavlja nekoliko kumulativnih mjera, koje se sastoje u dužnosti države da: otkloni činjenje daljnjih povreda, sanira štetne posljedice i uspostavi stanje stvari kakvo je postojalo prije nastupa povrede te da preventivno djeluje da se takve povrede ubuduće ne događaju. Stoga se djelatnost države na izvršenju presuda ESLJP-a može podijeliti na tzv. pojedinačne i opće mjere. Pojedinačne su mjere restitutivne naravi i usmjerene su na popravlanje štete koja je nastala podnositelju zahtjeva. Popravlanje štete ostvaruje se kroz plaćanje pravične naknade štete, ali i poduzimanje drugih mjera, kao što su obnova kaznenog postupka, ubrzanje ili okončanje postupka, puštanje pritvorene osobe na slobodu i sl. S druge strane opće mjere podrazumijevaju poduzimanje konkretnih vidljivih koraka usmjerenih na prevenciju budućih povreda. One se u pravilu sastoje u prevođenju, distribuciji i diseminaciji presuda ESLJP-a tijelima kaznenog progona i postupka, provođenju zakonodavnih reformi, promjeni prakse postupanja kroz izdavanje naputaka i uredbi, ali i izmjeni sudske prakse domaćih sudova.

Činjenica je da o izvršenju presuda Europskog suda za ljudska prava ovisi i djelotvornost i učinkovitost sadržaja i značaja zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda, koji proizlaze iz Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i njenih protokola. Izvršenje presuda vidimo kao priliku za unaprjeđenje poštivanja ljudskih prava i funkcioniranja pravnih institucija u Republici Hrvatskoj.

Nadzor nad izvršenjem presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu ESLJP-a) povjeren je Odboru ministara Vijeća Europe, najvažnijem političkom, regulatornom i izvršnom tijelu Vijeća Europe. Europski sud u svojim presudama utvrđuje da je povrijeđena neka odredba Konvencije, ne namećući pritom državama nikakve konkretne obveze u postupku izvršenja (osim visine prijateljskog rješenja u presudama) te je na državama da same odaberu prikladne mjere za učinkovito izvršenje presuda, vodeći računa o konkretnim okolnostima svakog predmeta. O izboru mjera izvršenja i njihovoj provedbi, države sastavljaju akcijske planove ili akcijska izvješća za Odbor ministara Vijeća Europe.

Nedostatak primjerene, djelotvorne i nepristrane istrage ratnih zločina počinjenih tijekom Domovinskog rata kao i drugih predmeta vezanih uz pravo na život, s utvrđenim povredama konvencijskog prava su predmet ove rasprave. Navedene odluke predstavljaju dobrodošao putokaz sudskoj praksi na području ustanovljenih povreda.

Iako je uvriježeno da pojedini predmet, donošenje presude i izvršenje prate samo involvirane stranke, praćenje izvršenja presuda ESLJP-a je daleko šire jer one ne samo da pružaju pravni lijek pojedincu kojem je povrijeđeno ljudsko pravo već i zahtijevaju sustavne promjene kako bi se spriječila buduća kršenja ljudskih prava. Zato akcijske planove kao i podneske Vijeću ministara pripremaju i organizacije civilnog društva

Ukinut nadzor odbora ministara Vijeća Europe - Skendžić i Krznarić protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava u svojoj je judikaturi razvio tzv. koncept pozitivnih obveza država, koje od države zahtijevaju uspostavljanje učinkovitog pravnog sustava koji će utjecati na prevenciju takvih postupanja (sadržajne ili materijalne obveze), ali i osigurati identifikaciju i kažnjavanje počinitelja (proceduralne obveze).

Vijeće ministara je do jeseni 2022. pratilo izvršenje presude ESLJP-a donesene 2011. u kojoj je utvrđena povreda članka 2. Konvencije (pravo na život) zbog nedjelotvornog istražnog postupka povodom nestanka Milana Skendžića, koga su u studenom 1991. iz njegovog doma odveli službenici Policijske uprave Otočac.

Documenta je u slučaju nadzora izvršenja presude Skendžić i Krznarić protiv Hrvatske Europskog suda za ljudska prava, od strane Odbora ministara tražila nastavak nadzora i istakla da bi prestanak nadzora bio preuranjen iz sljedećih razloga:

- Nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, došlo je do stagnacije u kvaliteti kaznenog progona i suđenja
- Nadležnim županijskim državnim odvjetništvima nedostaju kapaciteti za reviziju i istragu neriješenih predmeta ratnih zločina
- Pada broj učinkovitih istraga protiv osumnjičenih pripadnika hrvatskih vojnih postrojbi
- Suđenja u odsutnosti dovode do velike mogućnosti ponovnog otvaranja postupka
- Vrlo ograničena regionalna pravosudna suradnja u procesuiranju ratnih zločina rezultira nedostatkom razmjene informacija i dokaza
- Knjiga nestalih osoba nije ažurirana od 2015. i nije transparentna
- Posebni izvjestitelj UN-a za promicanje istine, pravde, naknade štete i jamstva neponavljanja, uočio je porast političkog uplitanja u procesuiranje ratnih zločina i naznačio da se čini kako je napredak u istrazi i procesuiranju ratnih zločina zastao u posljednjih 7 godina

Vijeće ministara je odlučilo okončati nadzor izvršenja presude Skendžić Krznarić.

SUSTAV OBEŠTEĆENJA - CIVILNI STRADALNICI IZ DOMOVINSKOG RATA

Ostvarivanje prava temeljem Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata

Civilni stradalnici u Republici Hrvatskoj, temeljem odredbi Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata³⁶, ostvaruju prava invalida po osnovi oštećenja organizma, prava po osnovi gubitka ili nestanka člana obitelji i ostala prava. Od stupanja Zakona na pravnu snagu, donošenja provedbenih propisa, do prvih zahtjeva, organizacije civilnog društva su pratile i ukazivale na moguće probleme u primjeni Zakona i provedbenih akata.

Odredbe o načinu ostvarivanja statusa civilnog invalida iz Domovinskog rata i statusa člana obitelji civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu, propisane su Pravilnikom o načinu ostvarivanja statusa i prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata.³⁷ Odredbe o načinu ostvarivanja prava po osnovi oštećenja organizma, te po osnovi gubitka ili nestanka člana obitelji iz ovoga Zakona, metodologija utvrđivanja statusa i prava propisane su Pravilnikom o načinu imenovanja i metodologiji rada liječničkih vijeća u postupku ostvarivanja prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata.³⁸

Odredbe o načinu ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć zbog nemogućnosti podmirenja osnovnih životnih potreba prema Zakonu o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata propisane su Pravilnikom o načinu ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć za civilne stradalnike iz Domovinskog rata.³⁹

Odredbe o načinu ostvarivanja prava na novčanu naknadu za civilne stradalnike iz Domovinskog rata propisane su Pravilnikom o načinu ostvarivanja prava na novčanu naknadu za civilne stradalnike iz Domovinskog rata.⁴⁰

Dokaze o činjenicama o kojima tijela uprave i druga tijela vode evidenciju, nadležno tijelo pribavlja po službenoj dužnosti, a ukoliko stranka želi ubrzati postupak može iste priložiti uz zahtjev. Osim što je ukinut imovinski cenzus, pa su stoga civilne stradalničke udruge zadovoljne tim detaljem, jer obiteljsku invalidninu mogu ostvarivati i umirovljenici, obrtnici... tumačenje i primjena Zakona zasigurno za mnoge civilne stradalnike neće biti na tragu rješavanja njihovih problema.

Zahtjeve za ostvarivanje prava na status civilnog stradalnika i ostvarivanje prava predaju se (stvarno) nadležnim upravnim odjelima pri županijama. Grad Zagreb, Osječko-baranjska županija, Dubrovačko-neretvanska, Splitsko-dalmatinska, Sisačko-moslavačka i druge županije, na svojim stranicama imaju podatke važne za civilne stradalnike, obrasce zahtjeva koje trebaju predati i na taj način pokrenuti postupak. To su primjeri dobre prakse, sukladno odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama.

³⁶ NN 84/21, stupio na snagu 31. srpnja 2021. godine.

³⁷ NN 118/21

³⁸ Narodne novine 118/21

³⁹ Narodne novine 56/22

⁴⁰ Narodne novine 56/22

No, iz dostupnih rješenja koja su civilni stradalnici primili, uočljive su dvije stvari:

- a) Dužina postupka rješavanja po zahtjevima
- b) Razlozi za odbijanje zahtjeva

Ad a) Dužina postupka rješavanja po zahtjevima:

Iz dostupnih rješenja koja su nam pojedini stradalnici dali na uvid, uočili smo da vrijeme rješavanja po zahtjevu, dakle do donošenja prvostupanjskog rješenja, iznosi od 10 do 12 mjeseci. To može biti posljedica potkapacitiranosti nadležnih ureda, bilo zbog broja radnika, bilo zbog profesionalne insuficijencije i slabog poznavanja konkretne pravne materije.

Ministarstvo hrvatskih branitelja objavilo je podatak da je do 31. prosinca 2022. godine zaprimljeno 2025 zahtjeva, a da je od toga broja pozitivno riješeno 878 (43,35% od ukupnog broja zahtjeva), negativno 160 (7,9% od ukupnog broja zahtjeva). Dakle, nepravomoćno je riješeno 1038 zahtjeva (51,25% od ukupnog broja zahtjeva).

Problemi u primjeni ostvarivanja statusa civilnih stradalnika temeljem Zakona

Procesuiranje počinjenih kaznenih djela ratnog zločina (protiv civilnog stanovništva, protiv ratnih zarobljenika, protiv bolesnika i ranjenika) izuzetno je važno iz više razloga. Jedan od važnih razloga je zadovoljenje pravde za žrtve, članove obitelji ubijenih i nestalih žrtava. Zadovoljenje pravde nije samo osuda počinitelja i njegovog zlodjela. Zadovoljenje pravde je i pravo žrtve na priznanje njezine patnje, priznanje statusa žrtve, pravo na naknadu za pretrpljenu bol, za povrede, za pretrpljeni strah, za smrt bližnje osobe, patnju koju prolaze članovi obitelji ubijenih ili nestalih žrtava.

Zadovoljenje pravde za članove ubijenih i nestalih žrtava je, osim satisfakcije priznanja žrtve, i pravo na priznanje statusa člana obitelji ubijenog/nestalog člana obitelji, uz mogućnost ostvarivanja niza prava. U Republici Hrvatskoj je dana 31. srpnja 2021. godine stupio na snagu Zakon o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata.⁴¹ Zakonom je propisano tko se smatra civilnom žrtvom, uvjeti koje podnositelji zahtjeva za ostvarivanje statusa civilne žrtve rata moraju ispunjavati, kao i dokazi koji moraju biti priloženi ili koje nadležni uredi pribavljaju po službenoj dužnosti, te prava koja žrtve, kojima je priznat status civilne žrtve, imaju. Upravo iz odredbi Zakona vidimo moguće probleme za osobe koje su bile ranjene, povrijeđene, kao i za članove obitelji ubijenih, poginulih i nestalih osoba, koje posjeduju medicinsku dokumentaciju koja nije dostatna ili nije u skladu odredbama Zakona⁴², i/ili ne mogu pribaviti dokumentaciju u nadležnim organima RH, jer ona ne postoji.⁴³ Odredbom čl. 5. Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata propisano je tko ne može ostvariti status i prava civilnog stradalnika. Iz dosadašnje prakse nadležnih upravnih tijela koju smo imali priliku vidjeti, nadležni upravni organi rješavajući po zahtjevima, odbijali su zahtjeve za ostvarivanje statusa i prava civilnih stradalnika temeljem odredbi čl. 5. Zakona, bez da su u obrazloženju navodili temeljem kojih dokaza je Povjerenstvo utvrdilo da je žrtva bila pripadnik, pomagač ili suradnik neprijateljskih vojnih i paravojnih postrojbi koje su sudjelovale u oružanoj agresiji na Republiku Hrvatsku ili na bilo koji drugi način pomagala neprijatelju, ili članovi njezine

⁴¹ NN 84/21

⁴² Medicinska dokumentacija izdana izvan Republike Hrvatske, npr. u Srbiji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori...

⁴³ Osoba koja je poginula, ranjena, nestala, živjela je na bivšem okupiranom području, ali podataka o ranjavanju, stradavanju nema u evidencijama MUP-a RH ili drugih organa.

obitelji. Zabilježena su rješenja nadležnih upravnih tijela kojima se odbijaju zahtjevi za ostvarivanje statusa civilnog stradalnika ili člana obitelji civilnog stradalnika, i prava na osobnu ili obiteljsku invalidninu, zbog neispunjavanja Zakonom propisanih uvjeta. Pod tim se konkretno misli, kako stoji u obrazloženju rješenja, da je ozljeda, rana, nastala pod okolnostima koje se utvrđuju dokumentacijom izdanom od nadležnih tijela Republike Hrvatske.⁴⁴ Podsjećamo da su u akciji Hrvatske vojske i policije „Džep 93” izvedenoj od 9. do 17. rujna 1993. godine u podvelebitskim selima⁴⁵, na zaštićenom području UN-ovih snaga, ubijene 84 osobe srpske nacionalnosti, među tim brojem 17 žena. Tijekom kaznenog procesa protiv okr. Mirka Norca i okr. Rahima Ademija, koji je započeo istragom Tužiteljstva Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju u Den Haagu, te prepuštanjem procesuiranja toga zločina hrvatskom pravosuđu, utvrđene su sve relevantne činjenice. Prvostupanjskom presudom Županijskog suda u Zagrebu, kao i presudom Vrhovnog suda RH⁴⁶ obuhvaćeno je samo 6 žrtava tog ratnog zločina, koje su ubijene ili su poginule u zoni odgovornosti 9. gardijske motorizirane brigade, pod zapovjedništvom navedenim presudama osuđenog Mirka Norca. Za žrtve ubijene u zoni odgovornosti specijalne policije⁴⁷, do danas nitko u Republici Hrvatskoj nije odgovarao. Srodnici tih žrtava pokrenuli su postupke za naknadu štete, ali su ih hrvatski sudovi redovno odbijali zbog izostanka kaznenog progona počinitelja tih ubojstava i njihova kažnjavanja.

No, u konkretnom slučaju postoji jedna vrlo važna okolnost koju valja istaknuti. Pravomoćnim presudama hrvatskog pravosuđa, sukladno odredbi čl. 73. st. 2. Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata (dokumentacija izdana od nadležnih tijela Republike Hrvatske), utvrđene su okolnosti stradavanja civilnih žrtava, a pripadnost počinitelja postrojbama HV-a ili MUP-a RH. Izostanak kaznenog progona počinitelja kaznenih djela ratnih zločina počinjenih tijekom i nakon vojno-redarstvene akcije „Oluja“ 1995. godine, Hrvatske vojske i policije, predstavlja problem za ostvarivanje prava civilnih stradalnika.

Dosadašnja praksa odbijanja zahtjeva žrtava i članova obitelji žrtava za ostvarivanje statusa civilnih stradalnika i prava civilnih stradalnika, zabrinjava upravo u navedenim slučajevima, kao i u slučajevima gdje pojedini zločini nisu niti istraženi, i protiv čijih počinitelja kazneni postupak nikada nije pokrenut.⁴⁸ O ranjavanju, stradavanju civila u navedenim okolnostima, MUP RH uglavnom nema podataka. Medicinska dokumentacija izdana neposredno nakon ranjavanja ili smrtnog stradavanja, uglavnom je izdana od medicinskih ustanova s bivšeg okupiranog područja ili od medicinskih ustanova izvan Republike Hrvatske.

Više zakona utječe na položaj civilnih žrtava rata i žrtava kaznenih djela. Kako bi unaprijedili položaj civilnih žrtava rata i žrtava kaznenih djela neophodna je evaluacija primjene *Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu* (NN 64/15, 98/19) te *Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata*

⁴⁴ Potvrda o uzroku i okolnostima pod kojima se slučaj dogodio izdana od nadležne policijske uprave i drugih nadležnih tijela.

⁴⁵ Divoselo, Čitluk i Počitelj.

⁴⁶ I Kž 1008/08, od 18. studenoga 2009.

⁴⁷ Presudom br. K-rz-1/06 Županijski sud u Zagrebu je nedvojbeno utvrdio da je pokojna Boja Pjevač, starica u dobi od 68 godina, ubijena u inkriminirano vrijeme u zaseoku Miščevići, od strane pripadnika specijalne policije Ministarstva unutarnjih poslova te da je s male udaljenosti pogođena u glavu s leđa.

⁴⁸ Npr. zločin u Sarvašu (1/2.8.1991. godine), zločin nad Srbima u Vukovaru 1991. godine (proljeće do 18. studenoga 1991. godine).

(NN 84/21), kako bi se predložile eventualne izmjene i dopune. Od stupanja na snagu *Zakona o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija* (NN 117/03) te *Zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od strane pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga za vrijeme domovinskog rata* (NN 117/03) prošlo je gotovo 20 godina, pa je neophodna i njihova evaluacija kako bi se predložila rješenja u duhu presuda Europskog suda za ljudska prava iz presude Cindrić i Bešlić protiv Republike Hrvatske.

Pošto je od stupanja na snagu *Zakona o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela* (NN 80/08, 27/11) 1. srpnja 2013. prošlo više od 10 godina, vrlo je vrijedno istraživanje pod naslovom *Žrtve kaznenih djela u hrvatskom kazneno-pravnom sustavu* u kojem se predlažu eventualne izmjene i dopune.⁴⁹ Bilo bi važno provesti slična istraživanja primjene svih zakona relevantnih za ostvarivanje prava civilnih žrtava rata. Ususret drugoj godišnjici izglasavanja Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata (NN 84/21) koji je usvojen u Hrvatskom Saboru 16. srpnja 2021. godine, a koji je stupio na snagu 31. srpnja 2021., upozoravamo na postojeću problematiku pri provođenju Zakona.

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću dugi niz godina zagovara prava civilnih žrtava rata te aktivno sudjeluje u senzibiliziranju javnosti te pružanju podrške civilnim žrtvama, kao i članovima obitelji civilnih osoba poginulih, ubijenih ili nestalih u ostvarivanju njihovih prava temeljem Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata (NN 84/21). Civilne žrtve osobito su marginalizirana skupina s obzirom na nanесenu štetu te zasluđuju priznanje patnje, društvenu solidarnost te moralno i materijalno obeštećenje.

Nakon dvije godine aktivnog praćenja provedbe Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata (NN 84/21), što uključuje i direktan kontakt s civilnim žrtvama i njihovim obiteljima, upozoravamo na set problema koji onemogućuju, diskriminiraju ili otežavaju stjecanje statusa civilne žrtve te ostvarivanje prava propisanih u navedenom Zakonu.

Probleme koje smo uočili tijekom provedbe Zakona možemo svrstati u 3 kategorije:

1. Odbijeni zahtjevi (problematika članka 5 i dr.)
2. Zahtjevi s vremenskim istekom blizu ili preko godine dana od podnošenja zahtjeva
3. Djeca ubijenih/nestalih roditelja kao podnositelji zahtjeva

Neki od problema s kojima se susreću civilne žrtve su:

1. Dugotrajnost u rješavanju zahtjeva:

- a. Neki podnositelji zahtjeva za stjecanje prava prema Zakonu o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata rješenja nisu zaprimili ni godinu dana nakon podnošenja zahtjeva. Takva dugotrajnost kod podnositelja zahtjeva izaziva sumnju, razočaranje, ljutnju, ali i ogorčenost, zato što se njihov status ni nakon više od 30 godina ne rješava unatoč usvojenom zakonu namijenjenom upravo njima.

⁴⁹ Istraživanje je dostupno na poveznici: <https://pzs.hr/wp-content/uploads/2023/02/Zrtve-kaznenih-djela-u-hrvatskom-kaznenopravnom-sustavu-rezultati-istrazivanja.pdf>

2. Potraživanje naknadne dokumentacije/ispitivanje dodatnih svjedoka:

- a. Posebno ističemo problem s prikupljanjem dodatnih svjedočanstava o zatočenju u logoru, zatvoru ili drugim događajima lišenja slobode u vezi s okolnostima iz Domovinskog rata, gdje nerijetko dolazi do nemogućnosti pronalaska osobe koja bi o tom istom događaju mogla posvjedočiti. Time se osobama koje dijele iskustvo duboko proživljene traume, fizičke i mentalne povrede, emotivne patnje ili drugih ozbiljnih povreda koja predstavljaju teška kršenja međunarodnog prava o ljudskim pravima ili ozbiljne povrede međunarodnog humanitarnog prava, uskraćuje mogućnost stjecanja statusa. Nakon protoka vremena dužeg od 30 godina, mnogi svjedoci događaja više nisu s nama ili je do njih nemoguće doći. Navedeni problem posebno je uočen na području Vukovarsko-srijemske županije i grada Vukovara.

3. Nepriznavanje medicinske i druge dokumentacije izdane od nadležnih tijela susjednih i drugih zemalja

- a. Dosadašnja praksa pokazala je da Ministarstvo branitelja (nadležno za donošenje rješenja po predanim zahtjevima) ne prihvaća medicinsku dokumentaciju pribavljenu od strane nadležnih institucija susjednih i/ili drugih zemalja u kojima su boravile civilne žrtve Domovinskog rata u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996. ne mogu ostvariti svoja prava zbog neprihvatanja dokumentacije. Zbog toga veliki broj podnositelja ne može ostvariti svoja Zakonom zagwarantirana prava, što se posebice očituje u velikom broju civilnih žrtava iz vojno-redarstvene akcije „Oluja“ i drugih vojnih operacija koje su uključivale zbjegove civilnog stanovništva.

4. Nepriznavanje statusa djeci ubijenih/nestalih roditelja

- a. Zakon ne prepoznaje te time direktno isključuje djecu stariju od 26 godina čiji su roditelji ubijeni/nestali/stradali u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996. čime im se onemogućava ostvarivanje prava prema Zakonu o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata (NN 84/21). Time je počinjena velika nepravda prema velikoj skupini civilnih žrtava – djeci koja su ostala bez roditelja-civila tijekom Domovinskog rata.

5. Odbijanje zahtjeva prema članku 5.

- a. Dosadašnja praksa donesenih rješenja pokazuje kako se civilnim žrtvama zbjega iz vojno-redarstvene akcije „Oluja“ ne priznaje status prema osnovi članka 5. koji nalaže kako pravo ne mogu ostvariti: "...pripadnici, pomagači ili suradnici neprijateljskih vojnih i paravojnih postrojbi koji su sudjelovali u oružanoj agresiji na Republiku Hrvatsku i svi koji su na bilo koji drugi način pomagali neprijatelju, kao ni članovi njihovih obitelji temeljem njihova stradavanja." Navedeni članak ne potkrepljuje se nikakvim dokazima, službenom dokumentacijom, argumentima ili tvrdnjama, već se mehaničkim obrazloženjem civilne žrtve „Oluje“ kategorizira kao pomagače ili sudionike agresorskih snaga.

KLJUČNI NALAZI – KRITIČKE OPSERVACIJE

Nedostupnost okrivljenika

Prethodni postupak (kazneni progon, istraga, dokazne radnje i optuživanje) i nadalje obilježava nedostupnost okrivljenika. Kazneni progon inicira se gotovo isključivo protiv pripadnika srpskih paravojsnih i parapolicijskih postrojbi i pripadnika JNA, koji uglavnom prebivaju u Republici Srbiji, ali i u BiH. Ne uspijeva se pronaći modus koji bi osiguravao djelotvornu participaciju okrivljenika tijekom istrage, odnosno podizanja i potvrđivanja optužnice. Izostaje regionalna suradnja te se postupci ne prepuštaju pravosuđima zemalja u kojima okrivljenici sada imaju prebivalište. Stoga je pravosudna suradnja u regija i dalje ključno pitanje. Posebice je problematično osiguravanje suradnje od Hrvatske „koja se oglušila na zahtjeve za pomoć od BiH te Srbije u preko osamdeset predmeta, a odgovor na neke čeka se već sedam godina”⁵⁰.

Regionalna suradnja ne rezultira suđenjima u zemljama prebivanja optuženika, osim djelomično u odnosu na pripadnike HVO-a s prebivalištem u Republici Hrvatskoj.⁵¹

Suradnja državnih odvjetnika s tužiteljstvima susjednih zemalja omogućena je na temelju potpisanih protokola i sporazuma o suradnji u progonu počinitelja kaznenih djela ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida te na temelju redovite međunarodne pravne pomoći putem Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske.

Intenzivirano je procesuiranje ratnih zločina na širem vukovarskom području te su u tom smislu pokrenuti istražni postupci i podignute optužnice za zločine u Lovasu (između ostalog i za ratni zločin počinjen silovanjem), na Ovčari (zlostavljanje dvojice ratnih zarobljenika i usmrćenje jednog od njih), u Petrovcima (zlostavljanje i ubojstva civila i ratnih zarobljenika), za zločine počinjene pri napadu na selo Cerić, zločine u logorima u Srbiji⁵² kao i na Veleprometu (zlostavljanje civilne osobe), mada do danas nije objavljen popis žrtava.⁵³

Nažalost, pored postojećih mehanizama koji omogućuju suradnju tužiteljstava, suradnja na istraživanju i procesuiranju ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti je ograničena. Svodi se,

⁵⁰ <https://www.irmct.org/bcs/novosti/tuzilac-serge-brammertz-se-obratio-vijecu-sigurnosti-ujedinjenih-nacija-0>

⁵¹ Kazneni postupak protiv opt. Perice Kusture, kazneni postupak protiv opt. Marinka Stojanovića kao i kazneni postupci za zločine na širem području Mostara, Čapljinje – logor Dretelj i Viteza).

⁵² Rješenjem od 9. lipnja 2022. Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku otvorilo je istragu protiv okr. V.M. zbog kaznenog djela iz čl. 122. OKZ RH stavljajući mu na teret da je u razdoblju od sredine mjeseca studenoga 1991. pa do 14. kolovoza 1992., na području Republike Srbije, za vrijeme oružanog sukoba između regularnih oružanih snaga hrvatske vojske i policije s naoružanim paravojsnim formacijama pobunjenih Srba i snagama JNA, nakon što su na napuštenoj stočnoj farmi u blizini mjesta Stajićevo, u dijelu Kazneno popravnog doma Sremska Mitrovica i u Nišu, osnovani logori u koje je s područja Republike Hrvatske dovedeno i zatočeno više stotina zarobljenih pripadnika oružanih postrojbi Republike Hrvatske, kao jedan od ispitivača u ovim logorima, protivno pravilima međunarodnog prava prilikom ispitivanja fizički zlostavljao ukupno 28 zarobljenika, izlagao ih uvredljivim i ponižavajućim postupcima udario ih palicom, pendrekom, gumenom palicom s kuglom na vrhu, po glavi, leđima, rukama, tabanima, stražnjici, rebrima, stavljao nož pod vrat, stavljao pištolj u usta, davao odobrenje prisutnim stražarima da tuku zarobljenike što su oni i činili, prilikom ispitivanja pokazivao im pretučene članove obitelji ili sorbore i na takav način prisiljavao zarobljenike da daju iskaze koji su njemu odgovarali, izživljavajući se na njima postupao na izrazito okrutan i ponižavajući način, pri čemu im je zadavana fizička i psihička bol.

⁵³ https://dorh.hr/sites/default/files/dokumenti/2022-11/Vukovar_azurirano_10112022.pdf

uglavnom, na ispitivanje svjedoka putem međunarodne pravne pomoći, podržano uspostavom video konferencijske veze. Ustupanja predmeta u fazi istrage i u fazi optuživanja, između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i tužiteljstava u Srbiji i Crnoj Gori u predmetima ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti, tijekom 2022. godine nije bilo.

*** Zbog štrajka pravosudnih službenika i namještenika nismo mogli pribaviti neke podatke, pa pridržavamo pravo na naknadne dopune tabele.**

Postupci koji su u tijeku pred sudovima I. stupnja, 2022. godina

	Slučaj / stadij postupka ¹	Optužnica / kazneno djelo / zastupnik optužbe	Sud / vijeće	Okrivljenici / pripadnost postrojbama / pritvor	Presuda	Žrtve
1.	Zločin u Petrinji² Suđenje se provodi u odsutnosti.	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, broj K-DO-76/16 od 23. studenoga 2017., pravomoćna od 24. siječnja 2018. Optužnicu zastupa Marina Soldo Petrinić, zamjenica Županijskog državnog odvjetnika u Zagrebu. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Jadranka Kos, predsjednica, Rajka Tomerlin Almer, članica, sudac Petar Šakić, član	I. opt. Jovan Vitorac, II. opt. Milan Ćorković, III. opt. Đuro Šušnjar	U tijeku je prvostupanjski postupak, u fazi rasprave.	Žrtve: Stanko Bugarin
2.	Zločin u Bjelovaru - granatiranje grada³	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Bjelovaru broj K-DO-58/04 od 31. listopada 2006. Optužnicu zastupa Slobodanka Radulović,	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Željka Skomeršić, predsjednica Renata Miličević, članica	I. opt. Boro Randelović, II. opt. Dane Vujnović, III. opt. Miloš Stevanović,	Postupak je obustavljen u veljači 2022. jer je tužitelj odustao od optužbe. Protiv ostale dvojice optuženika (koji su u međuvremenu	Žrtve: Pero Kozić, Amalija Danjek, Katica Klišanić, Ruža Pavlek

¹ U fusnotama se nalaze primjedbe te problemi i pitanja od važnosti za pravično suđenje vezano uz navedene postupke.

² Rasprava je započela 11. veljače 2020., a nakon toga održano je još jedno ročište 2. ožujka 2020. Suđenje se provodi u odsutnosti optuženika.

³ Rasprava je započela 14. veljače 2020. Tijekom 2020. održano je ročište 14. veljače 2020. dok su ročišta zakazana za 16. siječnja 2020. i 1. rujna 2020. (ustanovljeno je da optuženiku nije uručena pouka o pravima) odgođena. Izmijenjenom optužnicom tereti se samo opt. Boru Randelovića i to za smrtno stradavanje jedne civilne osobe, kao i za nastanak znatne materijalne štete. Suđenje se provodi u odsutnosti.

	Obustava postupka Suđenje se provodi u odsutnosti.	zamjenica ŽDO-a u Bjelovaru. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH	Petar Šakić, član	Optuženici su nedostupni.	preminuli) postupak je već obustavljen.	Teške tjelesne ozljede zadobilo je pet civila.
3.	Zločin u Osijeku, opt. Branimir Glavaš i dr.⁴ <i>(Kazneni postupak se vodi pod nazivom opt. Gordana Getoš Magdić i dr.)</i> Ponovljeni postupak	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, optužnica broj K-DO-105/06, od 22. ožujka 2017. Optužnicu zastupa Robert Petrovečki, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Zagrebu. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, opisanog i kažnjivog po članku 120. stavku 1. OKZ-a RH	Županijski sud u Zagrebu. Sudsko vijeće: Tanja Pavelin (imenovana je za sutkinju Visokog kaznenog suda. Dužnost je preuzela 1. siječnja 2021.	I. opt. Branimir Glavaš, II. opt. Ivica Krnjak, III. opt. Gordana Getoš Magdić, IV. opt. Mirko Sivić, V. opt. Dino Kontić, VI. opt. Tihomir Valentić, VII. opt. Zdravko Dragić Rješenjem od 5. lipnja 2008. postupak protiv IV-opt. Mirka Sivića je razdvojen. Postupak protiv opt. Ivice Krnjaka, i opt.	U tijeku je ponovljeni postupak pred prvostupanjskim vijećem.	Žrtve zločina u garažama Sekretarijata za narodnu obranu (SNO) – slučaj „Garaže“: - Nikola Vasić, pretučen, Čedomir Vučković, smrtno stradao; Žrtve zločina u tzv. Slučaju „Selotejp“: Ubijeni: Branko Lovrić, Alija Šabanović, Milutin Kutlić, Svetislav Vukajlović, Bogdan Počuča, nepoznata ženska osoba;

⁴ Ponovljeni postupak započeo je 16. listopada 2017. Odlukom izvanraspravnog vijeća ŽS-a u Zagrebu od 5. ožujka 2018., kazneni postupak protiv I. opt. Branimira Glavaša razdvojen je od kaznenog postupka protiv ostalih petero optuženika. Vrhovni sud je u siječnju 2019., po zahtjevu za zaštitu zakonitosti, ukinuo rješenje o razdvajanju postupka. Ponovljeni kazneni postupak protiv opt. Branimira Glavaša i dr. započeo je iznova 3. lipnja 2019. Tijekom 2020. održana su dva ročišta. Prijašnji kazneni postupak okončan osuđujućom presudom započeo je 15. listopada 2007. Ustavni sud je u siječnju 2015. ukinuo pravomoćnu presudu VSRH od 10. lipnja 2010. te predmet vratio tom sudu na ponovni postupak. Dana 7. lipnja 2016. Vrhovni sud je ukinuo nepravomoćnu presudu ŽS-a u Zagrebu od 8. svibnja 2009. i predmet vratio na ponovni postupak pred prvostupanjsko vijeće. Zbog promjene predsjednika Vijeća, rasprava u ponovljenom kaznenom postupku započela je iznova 4. studenoga 2021.

				Tihomira Valentića je obustavljen zbog smrti.		Radoslav Ratković, preživio likvidaciju.
4.	Zločin u Hrvatskoj Dubici, opt. Đorđe Ratković i dr. ⁵ Ponovljeni postupak Suđenje se provodi u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu. Optužnica potvrđena 15. siječnja 2016., a izmijenjena 25. travnja 2016. i 2. svibnja 2019. Optužnicu zastupa Marina Soldo Petrinić, zamjenica ŽDO-a Zagreb. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH; Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz članka 122. OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu. Sudsko vijeće: U ponovljenom postupku, sudskim vijećem predsjedava sutkinja Tamara Pleše Tanja Pavelin (od 1. siječnja 2021. kao imenovana sutkinja preuzela dužnost na Visokom kaznenom sudu)	I. opt. Đorđe Ratković II. opt. Đuro Jerinić III. opt. Stevo Radunović IV. opt. Veljko Radunović V. opt. Milorad Šarac Pripadnici paravojnih postrojbi tzv. SAO Krajine	U tijeku je ponovljeno suđenje pred izmijenjenim prvostupanjskim vijećem.	Ubijeni: Željko Abaz, pripadnik HV-a, Antun Knežević, Josip Flekač, Marko Flekač; Fizički i psihički zlostavljeni: Josip Josipović i Mićo Ćorić.
5.	Zločin u logorima Stajicevo, Begejci,	Županijsko državno odvjetništvo iz Osijeka, optužnica br. K-DO-51/08 od 11. travnja 2011. godine.	Županijski sud Osijek, Sudsko vijeće: Zvonko Vrban, predsjednik	Opt. Aleksandar Vasiljević Postupak se vodi u odsutnosti, okrivljenik živi u	Prvostupanjski postupak u tijeku. U ožujku 2023. opt. Aleksandar Vasiljević proglašen je krivim i	Najmanje 200 zarobljenika (nema točnog popisa žrtava u optužnici)

⁵ Presuda nakon provedenog prijašnjeg postupka javno je objavljena 17. svibnja 2019. Optuženici su oglašeni krivima te je svatko od četvorice optuženika osuđen na kazne zatvora u trajanju od po osamnaest godina, a V. opt. na kaznu zatvora u trajanju od dvadeset godina. Vrhovni sud je 16. siječnja 2020. ukinuo presudu i predmet vratio na ponovni postupak. U ponovljenom postupku, tijekom 2020., ročišta nisu održavana.

	Sremska Mitrovica ⁶	Optužnicu zastupa Zlatko Bučević, zamjenik ŽDO-a iz Osijeka Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH u vezi s čl. 28. OKZ RH	Azra Salitražić, članica Vlasta Šimenić Kovač, članica	Republici Srbiji, nedostupan	nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 20 godina.	
6.	Zločin u okolici Karlovca, opt. Mile Krivokuća ⁷	Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. st. 1. OKZ RH	Županijski sud u Rijeci, Sudsko vijeće: Ika Šarić, predsjednica	Opt. Mile Krivokuća. Pripadnik paravojnih postrojbi tzv. SAO Krajine.	U tijeku je ponovljeni postupak pred prvostupanjskim vijećem.	Optuženika se tereti da je u listopadu 1993. godine, silovao žensku osobu u njezinom domu u okolici Karlovca, pred njezinom obitelji i djecom, te da je pljačkao civilnu imovinu.
7.	Zločin na brdu Prevršac kod Volinje ⁸	Županijsko državno odvjetništvo Zagreb,	Županijski sud u Zagrebu. Sudsko vijeće:	I. opt. Dubravku Arambašiću (prebiva u Republici Srbiji)	U tijeku je rasprava pred prvostupanjskim vijećem.	Ubijeni supružnici Vječeslav i Ivana Špruk.

⁶ Optužnica je podignuta protiv okr. Aleksandra Vasiljevića i okr. Miroslava Živanovića (umro). Postupak se vodi u odsutnosti, s velikim brojem svjedoka bivših logoraša srpskih koncentracijskih logora. Suđenje je započelo u listopadu 2018.

⁷ Optuženik je 14. prosinca 2018. proglašen krivim zbog kaznenog djela iz članka 120. st. 1. OKZ RH, te je na temelju citirane zakonske odredbe osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 12 godina. Vrhovni sud Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 19. prosinca 2019. po službenoj dužnosti ukinuo presudu i predmet vratio na ponovnu odluku. U obrazloženju odluke stoji da nije dovoljno jasno je li riječ o događajima za vrijeme trajanja oružanog sukoba koji ima nemeđunarodni ili pak međunarodni karakter.

⁸ Rasprava je započela 9. rujna 2020. Nastavak je uslijedio 17. veljače 2021. Suđenje u odsutnosti provodi se na temelju rješenja Županijskog suda u Zagrebu od 15. studenoga 2019. koje je postalo pravomoćno 4. veljače 2020.

	Suđenje se provodi u odsutnosti	optužnica broj: K-DO-49/12 Optužnicu zastupa Robert Petrovečki, zamjenik ŽDO-a Zagreb Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120/1 OKZ RH	Jadranka Kos, predsjednica Zdravko Majerović, član Renata Pražetina Kaleb, članica	II. opt. Zoranu Keiću (prebiva u BiH). Pripadnici paravojsnih postrojbi.		
8.	Zločin u policijskoj postaji i KP domu u Glini, opt. Đuro Opačić⁹ Suđenje se provodi u odsutnosti Obustava postupka	Županijsko državno odvjetništvo u Sisku, optužnica broj: K-DO-25/5 od 8. svibnja 2008. Optužnicu zastupa Stipe Vrdoljak Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila, iz čl. 120. stavak 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske. Optuženika se tereti kao neposrednog počinitelja.	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Renata Pražetina Kaleb, predsjednica	Opt. Đuro Opačić Optuženika se tereti kao neposrednog počinitelja. Pripadnik paravojsnih postrojbi	Postupak je obustavljen u ožujku 2022. zbog smrti optuženika.	Žrtve: Nikola Kičinbaći, Stanko Jakovović, Ivica Kovačević, Mira Dujmović, Mirko Kreštalica, Željko Kovačević – fizički zlostavljani
9.	Zločin na Sajmištu i Petrovoj gori u Vukovaru¹⁰	Županijsko državno odvjetništvo Osijek, optužnica od 4. ožujka 2019. godine	Županijski sud Osijek Sudsko vijeće: Davor Mitrović, predsjednik Vlasta Šimenić Kovač	I. opt. Milan Ivanović II. opt. Vladimir Vezmar Nalaze se u istražnom zatvoru od	Nepravomoćna presuda kojom su oba optuženika osuđena na kaznu zatvora u trajanju od 2 godine (I. opt.) i 3 godine i 6 mjeseci (II.	Žrtve civila, zlostavljani i mučeni: Ivan Pelečković, Josip Palahinjak, Zlatko Palahinjak, Antun Babić i još

⁹ Rasprava je započela 13. ožujka 2020. Nastavak je uslijedio 18. lipnja 2020. kada je zbog proteka vremena i izmjene u sastavu vijeća rasprava krenula iznova. Tijekom srpnja održano je jedno ročište dok je nastavak rasprave određen za 24. rujna 2020. odgođen. Optuženiku se sudi u odsutnosti.

¹⁰ Okrivljenicima se stavlja na teret da su tijekom rujna i listopada 1991. godine, kao pripadnici srpskih paravojsnih jedinica, na Sajmištu i Petrovoj gori (predjeli Vukovara), zlostavljali civile nesrpske nacionalnosti.

		Optužnicu zastupa Mirjana Zubčević, zamjenica ŽDO-a iz Osijeka. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120. st. 1. OKZ RH	Damir Krahulec, članovi	6. prosinca 2018. godine, kada su ispitani pred sucem istrage.	opt.), donesena je 8. veljače 2022.	neimenovanih civila
10.	Zločin na Ovčari¹¹ Suđenje se provodi u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo Osijek, Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH	Županijski sud Osijek, Sudsko vijeće: Vlasta Šimenić Kovač, predsjednica	Opt. Nikola Dukić Nedostupan pravosudnim tijelima Republike Hrvatske, nalazi se na izdržavanju kazne zatvora u Srbiji (ubojstvo u Vukovaru 1992. godine).	Tijekom 2022. godine pred Županijskim sudom u Osijeku nije održano niti jedno ročište.	200 ranjenika, ratnih zarobljenika iz bolnice u Vukovaru ubijenih i pronađenih u masovnoj grobnici na Ovčari
11.	Zločin u stanicima milicije Darda¹² Suđenje se provodi u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo Osijek optužnica od 9. prosinca 2019. godine Optužnicu zastupa Zlatko Bučević, zamjenik ŽDO-a u Osijeku Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH i ratni zločin protiv ratnih	Županijski sud Osijek Sudsko vijeće: Zdenka Leko, predsjednica Miroslav Jukić, član Mirko Ljubičić, član	Opt. Boško Vojnović Rješenjem Izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Osijeku (siječanj 2020. godine), okrivljeniku se sudi u odsutnosti.	Prvostupanjski postupak u tijeku. Prvostupanjska presuda donijeta je 28. veljače 2022. kojom je optuženik osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 15 godina.	Žrtve civili: Đuro Lalić , Zdravko Gerenčir , Zvonko Fučec, Ilija Lukač, Josip Banić Žrtva pripadnik Specijalne jedinice policije PU Osječko-baranjske Franjo Majsen

¹¹ Rasprava nije održana, stranke su se protivile provođenju postupka u odsutnosti dok se okrivljenik nalazi na izdržavanju kazne zatvora u Srbiji i nedostupan je pravosudnim tijelima RH.

¹² Okrivljenika se tereti da je od točno neutvrđenog dana u listopadu 1991. godine do 25. ožujka 1992, kao zapovjednik Stanice milicije Darda; znajući da njemu podređeni pripadnici u stanicu milicije nezakonito privode, zatvaraju, psihički i fizički maltretiraju i ubijaju civile i zarobljenike, nije poduzeo ništa da ih u tome spriječi.

		zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH				Posmrtni ostaci Đure Lalića pronađeni su 1998. godine u masovnoj grobnici na groblju u Belom Manastiru, Josipa Banića 1999. godine na groblju u Dardi. Žrtve: Ilija Lukač, Zvonko Fućec, Zdravko Gerenčir i Franjo Majsen vođeni kao nestale osobe.
12.	Zločin u Petrovcima ¹³	ŽDO Vukovar, optužnica br. K-DO-15/05 od 4. rujna 2007. godine Optužnicu zastupa Biljana Luburić, zamjenica ŽDO-a u Vukovaru Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120. st. 1. OKZ RH.	Županijski sud u Osijeku, Sudsko vijeće: Davor Mitrović, predsjednik Krunoslav Barkić, član Damir Krahulec, član	Opt. Milenko Đurđević i dr. Nalazi se u istražnom zatvoru, izručen iz Švedske, u Malmöu uhićen na aerodromu dana 5. siječnja 2020. godine temeljem međunarodne tjevalice. Zbog dužine kaznenog postupka u	Postupak je u međuvremenu nepravomoćno okončan. Presuda kojom je optuženik oglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine, javno je objavljena 14. veljače 2022.	Žrtve zlostavljane, tučene, ispitivane: Irinej Nađorđ, Željko Varga, Jaroslav Pap, Marijan Pap, Nikola Pap, Miroslav Pavlović

¹³ Optužnica je podignuta protiv: Nikole Radojčića, Miroslava Ivana, Vojislava Buzakovića, Milenka Đurđevića, Predraga Stojčevića, Dragana Žakule, Željka Vujića, Duška Samardžića i Željka Ćirkovića. Kazneni predmet br. K-57/07, Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Vukovaru. Predmet je u međuvremenu ustupljen Županijskom sudu u Osijeku. Izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Vukovaru rješenjem je dana 9. lipnja 2011. godine razdvojilo postupak protiv okr. Željka Vujića, koji je jedini bio prisutan. Optužnica je uređena u odnosu na ovoga okrivljenika dana 11. srpnja 2011. godine. Ubrzo nakon započinjanja rasprave okr. Željko Vujić je umro, a postupak protiv njega je obustavljen. Županijski sud u Osijeku je protiv okr. D.S. i D.Ž. 10. svibnja 2021. donio rješenja o obustavi kaznenog postupka zbog prekvalifikacije na kazneno djelo oružane pobune iz čl. 235. st. 1. KZ RH.

				<p>fazi rasprave, kada se iz objektivnih razloga nije moglo zakazati raspravu, okrivljenik je pušten da se brani sa slobode uz primjenu mjera opreza: javljanje svaki tjedan u policijsku postaju, prijava boravište i zabrana napuštanja mjesta boravišta, predaja putne isprave.</p> <p>Pripadnik srpskih parapolicijskih snaga.</p> <p>Tijekom reintegracije, sve do 1998. godine, okr. je radio kao policajac u PU Vukovarskoj.</p>		
13.	<p>Zločin u Kakmi kod Benkovca¹⁴</p> <p>Suđenje se provodi u odsutnosti</p>	<p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH</p>	<p>Županijski sud u Splitu.</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Višnja Strinić, predsjednica</p>	<p>I. opt. Milan Veselinović,</p> <p>II. opt. Jovo Zečević</p> <p>Pripadnici tzv. Milicije SAO Krajine</p>	<p>Ponovljeni postupak okončan je 7. studenoga 2022. i optuženici su osuđeni na 5 godina i 6 mjeseci, odnosno na 6 godina.</p> <p>Visoki kazneni sud na sjednici održanoj 28.</p>	<p>Davor Lukić, psihički i fizički zlostavljan. Zadobio višestruke ozljede glave, prsnog koša, desnog ručnog zgloba te kralješnice.</p>

¹⁴ Nepravomoćnom presudom optuženici su oglašeni krivima i osuđeni na 6, odnosno 5 i pol godina zatvora. Postupak je proveden u njihovoj odsutnosti.

	Ponovljeni postupak				travnja 2021. naložio ponovno suđenje. Prijasnji postupak nepravomoćno je okončan 18. siječnja 2021.	
14.	Zločin u Sibiću, opt. Đuro Bajlović i dr. ¹⁵ Suđenje se provodi u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, Optužnicu zastupa Marina Soldo Petrinić, zamjenica ŽDO-a Zagreb. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Tanja Pavelin, predsjednica, Irena Kvaternik, članica, Marjan Garac, član Novo vijeće ¹⁶ – sastav: sutkinja Tamara Pleše, predsjednica, sutkinje Saša Lui i Iva Gradiški Lovreček, članice	I. opt. Đuro Bajlović, II. opt. Vlado Dajić, Obojica su nedostupni hrvatskom pravosuđu, prebivaju u Republici Srbiji. Pripadnici paravojsnih postrojbi.	Prvostupanjska presuda donesena je 5. listopada 2022. i obojica optuženika su oslobođeni optužbe.	Usmrćeno petero civila, jedan civil je preživio likvidaciju pukim slučajem.
15.	Zločin u Lori 1 i Lori 2, opt. Dujić i Bungur ¹⁷ Suđenje se provodi uz	Optužnica ŽDO-a Split broj K-DO- 131/02 od 25. ožujka 2002. godine; ŽDO-a Split K-DO-144/04 od 23. prosinca 2008. Optužnicu zastupa Vesna Beširović, zamjenica ŽDO-a Split.	Županijski sud u Splitu Sudsko vijeće: Vladimir Živaljić, predsjednik	I. opt. Tomislav Dujić, II. opt. Emilio Bungur	Prvostupanjska presuda donesena je 6. travnja 2022. i njome su optuženici osuđeni na 8 i pol (I. opt), odnosno 4 godine i 10 mjeseci (II. opt.) Visoki kazneni sud je na sjednici održanoj 16. studenoga 2022.	Žrtve, usmrćeni: Gojko Bulović i Nenad Knežević Ponižavali veći broj zarobljenih civila srpske nacionalnosti 33 zatočenih ratnih zarobljenika je

¹⁵ Rasprava je započela 31. kolovoza 2020., a nastavila se 15. rujna 2020.

¹⁶ <https://documenta.hr/novosti/zlocin-u-sibicu-opt-duro-bajlovic-i-dr-sudenje-u-odsutnosti/>

¹⁷ U odsutnosti su I. opt. Tomislav Dujić i II. opt. Emilio Bungur osuđeni na 8, odnosno 6 godina zatvora za ratni zločin protiv civila, a nakon uhićenja dopuštena im je obnova postupka. U međuvremenu su optuženi i za ratni zločin protiv ratnih zarobljenika te im se sudi u jedinstvenom postupku za oba kaznena djela.

	prisutnost okrivljenika Obnova postupka u odnosu na kazneno djelo ratnog zločina protiv civila	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120 OKZ RH i kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika čl. 122 OKZ RH			povisio kazne optuženicima osudivši ih na 10 godina (I. opt.) te 8 godina (II. opt).	ponižavano, vrijeđano, psihički i fizički zlostavljano, mučeno i tjelesno kažnjavano.
16.	Zločin u Dubrovačkom primorju, Gromača i Kupari, opt Nikola Vuletić¹⁸ Suđenje se provodi u odsutnosti	Optužnica ŽDO-a Dubrovnik iz 2011. godine. Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122 OKZ RH	Županijski sud u Splitu Sudsko vijeće: Višnja Strinić, predsjednica	Opt. Nikola Vuletić	Osuđujuća presuda donesena je u listopadu 2022. Na temelju rješenja ŽS-a Split od 6. listopada 2020. suđenje se provodi u odsutnosti.	Optuženik je u svojstvu zapovjednika vojne policije JNA u mjestu Gromača u Dubrovačkom primorju i u Kuparima naređivao vojnicima svoje jedinice da tuku šest zarobljenih pripadnika MUP-a RH
17.	Zločin u Čakovcima, Oroliku i Svinjarevcima, opt. Radislav Bukarica	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH Optužnica ŽDO-a Vukovar od 18. travnja 2002.	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Azra Salitrežić, predsjednica Krunoslav Barkić, član Darko Krušlin, član	I. opt. Radislav Bukarica, II. opt. Dragoljub Đurić Okrivljenike se teretilo da su tijekom studenoga 1991., u Svinjarevcima, kao	U ponovljenom postupku optuženi Radislav Bukarica proglašen je krivim i osuđen na 12 godina zatvora. Nepravomoćna presuda u ponovljenom postupku donesena je 17. svibnja 2022.	Žrtve: Antun i Kata Kovač

¹⁸ Documenta je u više navrata službenim putem od nadležnih sudova (ŽS Split, ŽS Rijeka) zatražila podatke, no do publiciranja ovog Izvještaja, podaci nisu dostavljeni.

	<p>Suđenje se provodi u odsutnosti</p> <p>Ponovljeni postupak</p>			<p>pripadnici paravojskih postrojbi, sudjelujući u oružanim sukobima protiv legalnih tijela Republike Hrvatske, a nakon što je mjesto Svinjarevci okupirano, s ciljem širenja straha među preostalim civilnim stanovnicima, noću došli u kuću u kojoj su stanovali supružnici stari oko sedamdeset godina, pri čemu je jedno od njih bilo teško pokretno uslijed bolesti te ih pucajući iz vatrenog oružja usmrtili i potom izmasakrirali tijela.</p>	<p>Nepravomoćna presuda donesena je 29. srpnja 2020. U odnosu na prvooptuženog Bukaricu donesena je osuđujuća presuda kojom je osuđen na 12 godina, a u odnosu na II. opt. Đurića donesena je odbijajuća presuda uslijed prekvalifikacije kaznenog djela u oružanu pobunu iz čl. 235. st. 1. OKZ RH.</p> <p>Dana 1. travnja 2021. Vrhovni sud RH ukinuo je prvostupanjsku presudu u osuđujućem dijelu i postupak vratio na ponovljeno suđenje.</p>	
18.	<p>Zločin u Podlapači, opt. Mirko Radeka i dr.</p> <p>Suđenje se provodi u odsutnosti</p>	//	<p>Županijski sud u Rijeci</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Domagoj Vučkov, predsjednik</p>	<p>I. opt. Mirko Radeka</p> <p>II. opt. Željko Dukić,</p> <p>III. opt. Vlado Draganić</p>	<p>Nepravomoćna presuda kojom je optuženik oglašen krivim i osuđen na 18 godina zatvora donesena u travnju 2023.</p> <p>Protiv druge dvojice optuženika donesena je odbijajuća presuda budući da je tužiteljstvo odustalo od optužbe.</p>	//

19.	Zločin u logoru „Manjača“¹⁹ Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, broj K-DO-289/11 od 22. prosinca 2014. Optužnicu zastupa Robert Petrovečki, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Zagrebu. Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. i čl. 122. u vezi čl. 28/2 OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Tomislav Juriša, predsjednik, Marjan Garac, članica Krešimir Devčić, član	Opt. Ratko Andrić	Nepravomoćna presuda donesena je 11. studenoga 2022. kojom je opt. osuđen na 15 godina zatvora.	Stipe Rukavina, preminuo od zadobivenih ozljeda Pripadnici ZNG-a i MUP-a RH (imena ne navodimo) sustavno fizički i psihički zlostavljani, izgladnjivani te držani zarobljeni u neadekvatnim uvjetima.
20.	Zločin u logoru Stara Gradiška, opt. Gojko Božić i dr. Suđenje se provodi u odsutnosti	Optužnica ŽDO-a Osijek, broj K-DO-47/2013 od 14. studenoga 2013. godine, izmijenjena 21. veljače 2019. godine. Optužnicu zastupa Mirjana Zupčević, zamjenica ŽDO-a Osijek Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120/1. OKZ RH, kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl.122. OKZ RH	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Zdenka Leko, predsjednica Miroslav Rožac, član Mario Kovač, član	I. opt. Gojko Božić II. opt. Zdravko Rakonić III. opt. Nebojša Petković IV. opt. Miroslav Šućur V. opt. Predrag Guskić	Tijekom 2022. godine pred Županijskim sudom u Osijeku nije održano niti jedno ročište. U tijeku je prvostupanjski postupak, u fazi rasprave. Dokazni postupak započeo je 8. lipnja 2021. Optuženicima se stavlja na teret počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog	//

¹⁹ Rasprava je započela 4. rujna 2019. Tijekom 2020. nije bilo ročišta.

					stanovništva u logoru Stara Gradiška. Civili, žrtve zlostavljanja u logoru, su s područja Gornje Varoši i Uskoka.	
21.	<p>Zločin u Kostriću, opt. Stevo Džakula i dr.</p> <p>Suđenje se provodi u odsutnosti</p>	<p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH</p> <p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu broj K-DO-44/16 od 24. studenoga 2017.</p>	<p>Županijski sud u Zagrebu</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Saša Lui, predsjednica</p> <p>Tamara Pleše, članica</p> <p>Iva Gradiški Lovreček, članica</p>	<p>I. opt. Stevo Džakula</p> <p>II. opt. Dubravko Arambašić</p> <p>III. opt. Nikola Bogdanović</p> <p>IV. opt. Mile Milinović</p> <p>V. opt. Vlado Gavrilović</p> <p>VI. opt. Veselin Božović</p> <p>VII. opt. Dragan Pendić</p> <p>VIII. opt. Žikica Pendić</p> <p>IX. opt. Zdravko Matijašević</p>	<p>Nepravomoćna presuda kojom su optuženici oslobođeni optužbe donesena je 10. veljače 2023.</p> <p>Na Županijskom sudu u Zagrebu 13. srpnja 2021. započela rasprava u kaznenom postupku protiv opt. Steve Džakule i dr. za zločin u Kostrićima. Suđenje se odvija u odsutnosti optuženika koji mahom prebivaju u Republici Srbiji.</p>	<p>15 civila među kojima je bilo i 2 djece.</p>
22.	<p>Zločin u Đulovcu kraj Daruvara, opt. Rajko Aničić</p>	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Bjelovaru broj KT-178/93 od 31. srpnja 1995. preuzeta po Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu broj K-DO-199/12, izmijenjena u</p>	<p>Županijski sud u Zagrebu</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Tamara Pleše, predsjednica</p> <p>Saša Lui, članica</p>	<p>Opt. Rajko Aničić</p>	<p>Po točki 1 optužnice, opt. Rajko Aničić je osuđen i proglašen krivim na 10 godina</p>	<p>Franjo Blažan, Nada Blažan, Milan Blažan, Franjo Žmegač</p>

Suđenje se provodi u odsutnosti	<p>odnosu na opt. Aničića 19. travnja, 2. svibnja i 6. lipnja 2017.</p> <p>Optužnicu zastupa: Slobodanka Radulović, zamjenica ŽDO-a u Bjelovaru</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH</p>	Oliver Mittermayer, član			<p>zatvora, a po točki 2. optužnice oslobođen²⁰</p> <p>U Zagrebu je 22. listopada 2021. na ŽS-u u Zagrebu započela rasprava u kaznenom postupku protiv opt. Rajka Aničića za zločin u Đulovcu kraj Daruvara.</p> <p>ŽDO u Bjelovaru podnijelo je optužnicu pod brojem KT-178/93 od 31. srpnja 1995. protiv okr. Ljubana Amidžića i dr. koja optužnica se vodi pod brojem K-DO-199/12 kod ŽDO-a u Zagrebu.</p> <p>Rješenjem ŽS-a u Zagrebu broj Kov-Rz-Iz-4/17 od 16. svibnja 2017. razdvojen je postupak u odnosu na okrivljenog Rajka Aničića po njegovom uhićenju, odnosno izručenju.</p> <p>ŽS u Zagrebu je 6. lipnja 2017. obustavio</p>	
---------------------------------	--	--------------------------	--	--	---	--

²⁰ <https://documenta.hr/novosti/zlocin-u-dulovcu-kraj-daruvara-u-odsutnosti/>

					<p>kazneni postupak protiv okr. Rajka Aničića.</p> <p>Rješenjem ŽS u Bjelovaru broj K-7/06 od 31. ožujka 2006. obustavljen je pravomoćno kazneni postupak protiv okr. Rajka Aničića.</p> <p>VSRH, postupajući po žalbi na rješenje ŽS-a u Zagrebu od 16. svibnja 2017. ukida rješenje i predmet vraća na ponovnu odluku. Potom, izvanraspravno vijeće ŽS-a u Zagrebu potvrđuje optužnicu.</p>	
23.	<p>Zločin u Dalju, opt. Đorđe Drpa i dr.</p> <p>Optuženici se brane sa slobode</p>	<p>Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku podiglo je optužnicu od 7. travnja 2021.</p> <p>Optužnicu zastupa: Mirjana Zupčević, zamjenica Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, kazneno djelo ratnog zločina iz čl. 122. protiv ratnih zarobljenika</p>	<p>Županijski sud u Osijeku</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Zdenka Leko, predsjednica</p> <p>Vlasta Kovač Šimenić, članica</p> <p>Mario Kovač, član</p> <p>Rasprava je 21. veljače 2021. započela iznova zbog izmijene članova vijeća.</p> <p>Broj predmeta: K-rz-5/2021</p>	<p>I. opt. Đorđe Drpa</p> <p>II. opt. Rajko Veić</p> <p>III. opt. Predrag Graovski</p>	<p>Rasprava pred Županijskim sudom u Osijeku započela je 9. studenoga 2021.</p>	<p>Fizički i psihički zlostavljano 6 civila i 8 ratnih zarobljenika.</p>

24.	Zločin u vukovarskom naselju Sajmište, opt. Zoran Ravančić	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku KO-DO-15/2021 podignuta 15. lipnja 2021.</p> <p>Optužnicu zastupa Miroslav Kraljević, zamjenik ŽDO-a Osijek</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH</p>	<p>Županijski sud u Osijeku</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Mirko Ljubičić, predsjednik</p> <p>Miroslav Jukić, član</p> <p>Vlasta Šimenić Kovač, članica</p>	Opt. Zoran Ravančić	<p>Rasprava pred županijskom sudom u Osijeku započela je 29. studenoga 2021.</p> <p>Postupak je nepravomoćno okončan 10. ožujka 2023.</p>	Ubijeno 7 civila
25.	Zločin u Dalju, (nakon pada Vukovara), opt. Đokica Petrović	<p>Optužnica je podignuta 2017. godine.</p> <p>Optužnicu zastupa Zlatko Bučević, zamjenik ŽDO-a Osijek</p> <p>Kaznena djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl.122. OKZ RH i ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120. st.1. OKZ RH.</p>	<p>Županijski sud u Osijeku</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Zdenka Leko, predsjednica</p> <p>Mirko Ljubičić, član</p> <p>Vlasta Šimenić Kovač, članica</p>	<p>I. opt. Đokica Petrović</p> <p>II. opt. Siniša Kamberović</p>	<p>Rasprava pred Županijskim sudom u Osijeku započela je 2020. godine.</p>	<p>Preko 90 hrvatskih vojnika i civila.</p> <p>Između ostalih ubijeni su Danijel Tucić, Ivan Katić, Petar Dreić.</p>
26.	Zločin u Glinskom Novom Selu, opt. Vlado Čupović i dr.	<p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavak 1. OKZ RH.</p> <p>Optužnica: ŽDO-a Zagreb broj K-DO-63/14 od 10. studenoga 2015. Optužnica je izmijenjena 15. travnja i 16. svibnja 2016.</p>	<p>Županijski sud u Zagrebu</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Željka Skomeršić, predsjednica</p> <p>Renata Pražetina Kaleb, članica</p> <p>Jadranka Kos, članica</p>	<p>I. opt. Vlado Čupović</p> <p>II. opt. George Nashid Kamal</p> <p>III. opt. Bogdan Jednak, zvan Božo i Garavi</p>	<p>Na Županijskom sudu u Zagrebu, 19. ožujka 2021. je započela rasprava u kaznenom postupku protiv opt. Vlade Čupovića i dr.</p>	31 osobu, među kojima je bila i maloljetna djevojčica.

	Suđenje se provodi u odsutnosti	Optužnicu zastupa Davorka Čolak, zamjenica ŽDO-a u Zagrebu. Broj predmeta: 13K-rz-3/2016		IV. opt. Ljubiša Juzbašić V. opt. Zoran Miljević VI. opt. Zoran Miljević VII. opt. Boro Miljević, VIII. opt. Milan Kraguljac IX. opt. Branko Bulat X. opt. Milan Karaica XI. opt. Mile Paspalj, prisutan, brani se sa slobode		
27.	Zločin u Kablaru pokraj Karlovca, opt. Marko Carević Ponovljeni postupak	Optužnica: K-DO-32/13-IV, od 23. lipnja 2014. Optužnicu zastupa: Doris Hrast, zamjenik Županijske državne odvjetnice u Rijeci Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, čl.120. st.1. OKZRH Broj predmeta: K-rz-1/15	Županijski sud u Rijeci Sudsko vijeće: Ika Šarić predsjednica	I. opt. Marko Carević, brani se sa slobode II. opt. Ljuban Linta, nedostupan	U ponovljenom postupku optuženik je oglašen krivim i osuđen na 10 godina zatvora. Presuda je donesena u svibnju 2022. Vrhovni sud je u Zagrebu, 26. ožujka 2021. u povodu žalbi stranaka ukinuo oslobađajući dio presude te potvrdio osuđujući dio prvostupanjske presude.	Ivan Grgić, ubijen

					Prvostupanjskom presudom ŽS-a u Rijeci, od 5. ožujka 2019., I. opt. Marko Carević oslobođen je optužbe za ratni zločin protiv civila dok je II. opt. Ljuban Linta, proglašen krivim i osuđen na 10-godišnju zatvorsku kaznu.	
28.	Zločin na glinskom području, opt. Dušan Jović i dr. Suđenje se provodi u odsutnosti	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Sisku broj K-DO-2/07 od 30. srpnja 2010. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz članka 122. OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Zdravko Majerović, predsjednik Petar Šakić, član Krešimir Devčić, član Postupak je u fazi rasprave pred prvostupanjskim vijećem, rasprava je dana 4. travnja 2022. započela iznova zbog promjena predsjednika vijeća. Novi predsjednik vijeća; Dražen Kevrić	I. opt. Dušan Jović II. opt. Mile Paspalj III. opt. Vlado Čupović IV. opt. Marko Vrcelj	Rasprava je započela pred vijećem Županijskog suda u Zagrebu 16. ožujka 2021.	Ubijen, mučen te fizički i psihički zlostavljan veliki broj civila i ratnih zarobljenika * <i>Documenta</i> u arhivi posjeduje poimenični popis žrtava
29.	Zločin u Zamlači, Strugi i Kozibrodu,	Optužnica: Županijsko državno odvjetništvo u Sisku broj KT-61/93 od 4. studenoga 1994. godine. Optužnica je u	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće:	I. opt. Predrag Orlović II. opt. Milan Begović	Sve optuženici protiv kojih je kazneni postupak proveden u odsutnosti, nepravomoćno su	Blažević Mile, Žuljevac Pajo, Knežević Pajo, Begić Mile, Pušić Mile, Begić

	<p>opt. Predrag Orlović i dr.</p> <p>Suđenje se provodi u odsutnosti</p>	<p>međuvremenu specificirana i odnosi se na sedmoricu optuženika.</p> <p>Optužnicu zastupa Jadranka Huskić, Županijska državna odvjetnica u Sisku</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH</p>	<p>Renata Pražetina Kaleb, predsjednica,</p> <p>Petar Šakić, član</p> <p>Marijan Garac. član</p> <p>Dana 24. studenoga 2021. rasprava je zbog izmjene u sastavu vijeća započela iznova.</p> <p>Izmijenjeno vijeće za ratne zločine:</p> <p>Renata Pražetina Kaleb, predsjednica,</p> <p>Iva Gradiški Lovreček, članica</p> <p>Petar Šakić, član</p>	<p>III. opt. Nedeljko Pašić</p> <p>IV. opt. Predrag Korizma</p> <p>V. opt. Nenad Korizma</p> <p>VI. opt. Jan Janković</p> <p>VII. opt. Pero Krnjeta</p>	<p>proglašeni krivima te su osuđeni na zatvorske kazne u rasponu od 10 – 15 godina.</p> <p>Na jedinstvene kazne zatvora od 15 godina osuđeni su Predrag Orlović (57), Milan Begović (58), Predrag Korizma (56), Nenad Korizma (52) i Pero Krnjeta (62), dok su Jan Janković (62) i Nedjeljko Pašić (60) osuđeni svaki na po 10 godina zatvora.</p> <p>Opt. Predrag Orlović, opt. Milan Begović, opt. Predrag Korizma, opt. Nenad Korizma i opt. Pero Krnjeta proglašeni su krivima po obje točke optužnice i osuđeni na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 15 godina.</p> <p>Opt. Jan Janković proglašen je krivim te osuđen na 10 godina zatvora (izmijenjenom optužnicom na teret mu je stavljeno počinjenje</p>	<p>Manda, Špančić Pero, Bartolović Milan, Gundić Žarko, Faljević Goran, Perić Ivica, Halapa Mladen, Vuk Branko, Šaronja Zoran, Vukas Davor, Filipović Željko, dok je veći broj civila zadobio teške tjelesne ozljede.</p>
--	---	---	--	---	---	---

					<p>kaznenog djela ratnog zločina protiv civila).</p> <p>Opt. Nedjeljko Pašić oslobođen je optužbe za počinjenje kaznenog djela protiv ratnih zarobljenika.</p> <p>Pred vijećem ŽS-a u Zagrebu, 9. ožujka 2021. je započelo suđenje sedmorici nedostupnih pripadnika paravojnih postrojbi tzv. milicije Krajine za zločine počinjene u selima Zamlača, Struga i Kozibrod.</p> <p>Tijekom 2021. zakazana su ročišta: 24. ožujka, 20. travnja (odgođeno), 10. i 11. lipnja, 2. rujna, 20. studenoga (odgođeno) i 24. studenoga.</p>	
30.	<p>Zločin u Kiseljaku, BiH, opt. Marinko Stojanović</p>	<p>Optužnica: Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu</p> <p>Optužnicu zastupa Daliborka Čolak, zamjenica ŽDO-a Zagreb</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog</p>	<p>Županijski sud u Zagrebu</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Iva Gradiški Lovreček, predsjednica</p> <p>Broj predmeta: 6K-rz-2/2020</p>	Opt. Marinko Stojanović	<p>Nepravomoćna presuda donesena je 27. rujna 2021. Optuženik je priznao krivnju.</p> <p>Visoki kazneni sud 27. travnja 2022. potvrdio prvostupanjsku presudu kojom je opt. Marinko</p>	Žrtvi je zaštićen identitet

		stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH			Stojanović osuđen na 4 godone zatvora. Rasprava pred Županijskom sudom u Zagrebu započela je 27. rujna 2021.	
31.	Zločin u Drnišu, opt. Dean Belder Suđenje se provodi u odsutnosti	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Splitu	Županijski sud u Splitu, Sudsko vijeće: Ivona Rupiće, predsjednica Predmet je 1. svibnja 2022. dodijeljen u rad novom sucu Predmet broj: K-Rz-6/19	Opt. Dean Belder	//	//
32.	Zločin u Kulinama, opt. Tvrтко Pašalić i dr.	Županijsko državno odvjetništvo Split, Optužnica broj: K-DO-97/10 od 4. ožujka 2011. Optužbu zastupa: Zvonko Ivić, zamjenik ŽDO-a Šibenik, upućen na rad u ŽDO Split Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika, čl. 122. OKZ RH	Županijski sud u Splitu, Sudsko vijeće: Mile Rebić, predsjednik	I. opt. Tvrтко Pašalić, II. opt. Damir Boršić (u međuvremenu umro) III. opt. Željko Maglov, IV. opt. Milorad Paić	Rasprava pred prvostupanjskim vijećem koja je započela tijekom 2015. godine. Rasprava je ponovno započela 21. travnja 2023.	Zarobljeni pripadnici srpske paravojske: Branimir Skočić, Nikica Skočić, Rajko Skočić, Milan Skočić, Boško Skočić, Zdravko Skočić, Nikola Skočić, Branko Skočić, Petar Skočić, Damir Kalik, Dragan Kalik, Marko Kalik, Dušan Kalik, Boško Kalik, Branko Zeljak,

						<p>Pero Zeljak, Jovan Zeljak, Đino Zeljak, Mirko Milovac, Milorad Đuričić i Vojkan Živković</p> <p>Izloženi svakodnevnom mučenju i zlostavljanju (mučenju električnom energijom, prisiljavanje na međusobne seksualne odnose...).</p>
33.	<p>Zločin u okolici Daruvara, opt. Veljko Stjepanović</p> <p>Ponovljeni postupak</p>	<p>Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru, broj K-DO-199/12, od 14. veljače 2017.</p> <p>Optužbu zastupa: Slobodanka Radulović, zamjenica Županijskog državnog odvjetnika u Bjelovaru</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OK ZRH</p>	<p>Županijski sud u Zagrebu</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>sutkinja Iva Gradiški Lovreček, predsjednica vijeća</p>	Opt. Veljko Stjepanović	<p>Optuženik je u ponovljenom postupku oslobođen krivnje. Prvostupanjska presuda donesena je u siječnju 2022.</p> <p>Visoki kazneni sud Republike Hrvatske na sjednici održanoj 26. svibnja 2022. odbio je žalbu državnog odvjetnika kao neosnovanu i potvrdio oslobađajuću prvostupanjsku presudu donesenu u ponovljenom postupku.</p>	//

					Vrhovni sud je odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženika podnesenim protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 19. srpnja 2018., u sjednici održanoj 7. listopada 2021., prihvatio žalbu optuženog, ukinuo prvostupanjsku presudu i predmet uputio prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.	
34.	Zločin u Dardi, opt. Branko Vukosavljević Suđenje u odsutnosti	Optužnicu zastupa Županijsko državno odvjetništvo iz Osijeka Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, čl.120. st. 1. OKZ RH	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Sudac Mirko Ljubičić, predsjednik Vijeća, Suci Damir Krahulac i Ivan Vulić, članovi Broj predmeta: K-rz-7/2021	Opt. Branko Vukosavljević	Nepravomoćna presuda donijeta je 1. ožujka 2022., Optuženik je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 10 godina. Tijekom 2022. godine održana su tri ročišta u fazi rasprave (26. siječnja, 14. veljače, 1. ožujka).	
35.	Opt. Desimir Ivanež i opt. Saša Ivaneža	K-rz-6/17 Čl. 120/2 OKZ RH	Županijski sud u Splitu Sudsko vijeće: Sutkinja Višnja Strinić	I. opt. Desimir Ivanež II. opt. Saša Ivanež	//	//

	Suđenje u odsutnosti					
36.	<p>Zločin u Zrinu, opt. Mirko Ćurčija i dr.</p> <p>Ponovljeni postupak</p> <p>Suđenje u odsutnosti</p>	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Sisku poslovni broj K-DO-198/12</p> <p>Zastupnica optužbe: Sanja Jaguš, zamjenica ŽDO-a Sisak</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. st. 1. OKZRH</p>	<p>Županijski sud u Zagrebu</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Jadranka Kos, predsjednica</p> <p>Krešimir Devčić, član</p> <p>Sonja Brešković Balent, članica</p>	<p>I. opt. Milenko Milković</p> <p>II. opt. Momčilo Buinac</p> <p>Protiv opt. Mirka Ćurčije postupak je obustavljen jer je u međuvremenu preminuo.</p>	<p>Rasprava u ponovljenom kaznenom postupku zaključena je 9. studenoga 2022. te je nakon vijećanja i glasovanja donesena prvostupanjska presuda kojom su dvojica optuženika oslobođena optužbe te koja je javno objavljena 14. studenoga 2022.</p> <p>Vrhovni sud Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 3. veljače 2022. naložio ponovno suđenje.</p> <p>Podsjećamo, prvostupanjska presuda kojom su sva trojica optuženika oglašena krivima i osuđena na zatvorske kazne u trajanju od 8 godina, donesena je 25. siječnja 2019. godine.</p>	<p>Žrtva: Šefik Pezerović, ratni zarobljenik, ubijen</p>
37.	<p>Zločin u Petrinji, obitelj Kozbašić, opt. Jovan Ranić i</p>	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu broj K-DO-41/17 od 27. rujna 2018.</p>	<p>Županijski sud u Zagrebu</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Saša Lui, predsjednica</p> <p>Tamara Pleše, članica</p>	<p>I. opt. Jovan Ranić (nedostupan)</p> <p>II. opt Savo Grnović (izručen iz Njemačke)</p>	<p>Dana 14. lipnja 2022. prvostupanjsko vijeće Županijskog suda u Zagrebu donijelo je u odnosu na obojicu</p>	<p>Žrtve:</p> <p>Milan Kozbašić</p> <p>Gordana Kozbašić</p> <p>mlt. Alen Kozbašić</p>

	opt. Savo Grnović	Zastupnik optužbe: Davorka Čolak, zamjenica ŽDO-a Zagreb Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OK ZRH	Iva Gradiški Lovreček, članica Vijeća		optuženika oslobađajuću presudu.	mlt. Tamara Kozbašić
38.	Zločin u Hrvatskoj Kostajnici, opt. Branko Dmitrović i opt. Nikola Begović Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu broj K-DO-200/17, IS - DO-87/17 od 12. prosinca 2019. Zastupnik optužbe: Robert Petrovečki, zamjenik ŽDO-a Zagreb Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. st. 1. OKZRH	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Iva Gradiški Lovreček, predsjednica Martina Maršić, članica Siniša Pleše, član	I. opt. Branko Dmitrović II. opt. Nikola Begović	Rasprava u kaznenom predmetu započela je 21. ožujka 2022.	Žrtve/ubijeni: Perica Ljubišić, Davorin Briševac, Tomislav Jergović, Vlado Andrijević, Dražen Vujčić, Drago Lenartić, Stipica Vukadin, Damir Radić i civilni Petar Galić i Željko Vujanović na lokaciji “Plavićevac” te civilni Mujo Fazlić i pripadnik ZNG-a Josip Vinski na lokaciji Babina Rijeka, lišeni života od strane pripadnika podređenih im jedinica, a njihovi posmrtni ostaci ekshumirani u masovnoj grobnici “Plavićevac” i Babina Rijeka, dok se pripadniku

						pričuvnog sastava MUP-a Josipu Jurčeviću i civilu Stjepanu Solomonu, gubi svaki trag te se i danas vode kao nestali.
39.	<p>Zločin u Bršadinu, opt. Radovan Karagić i opt. Milorad Đorđić</p> <p>Suđenje u odsutnosti</p>	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva iz Osijeka</p> <p>Zastupnik optužbe: Zlatko Bučević, zamjenik ŽDO-a Osijek</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120/1 Osnovnog krivičnog zakona (OKZ) RH</p>	<p>Županijski sud u Osijeku</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Zdenka Leko, predsjednica</p> <p>Davor Mitrović, član</p> <p>Ivan Vulić, član</p>	<p>I. opt. Radovan Karagić</p> <p>II. opt. Milorad Đorđić</p>	<p>Prvostupanjska presuda donesena je 12. srpnja 2022. te su njome optuženici osuđeni na po 5 godina zatvora.</p> <p>Visoki kazneni sud potvrdio je presudu 5. travnja 2023.</p>	<p>Žrtva: Ivan Potvorski</p>
40.	<p>Zločin na Ovčari, opt. Vojin Krstić i dr.</p>	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku, podignuta 30. ožujka 2021.</p> <p>Zastupnica optužbe: Mirjana Zubčević, zamjenica ŽDO-a Osijek</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. st. 1. OKZRH</p>	<p>Županijski sud u Osijeku</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Zdenka Leko, predsjednica</p> <p>Mario Kovač, član</p> <p>Mirko Ljubičić, član</p>	<p>I. opt. Vojin Krstić,</p> <p>II. opt. Milivoj Đorđević,</p> <p>III. opt. Draženko Đokić,</p>	<p>Tijekom 2022. godine održana su 3 ročišta u fazi rasprave.</p>	<p>Zlostavljano najmanje 200 zarobljenika na Ovčari.</p>

41.	Zločin na Veleprometu, opt. Dušan Vučina	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku Zastupnik optužbe: Miroslav Dasović, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika iz Osijeka Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120/1. Osnovnog krivičnog zakona (OKZ) RH	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Mirko Ljubičić, predsjednik Vlasta Šimenić Kovač, članica Mario Kovač, član	opt. Dušan Vučin Optuženik je uhićen u rujnu 2021. U istražnom zatvoru bio je do svibnja 2022. kada je uz jamstvo pušten da se brani sa slobode.	Optuženik je uhićen u rujnu 2021. U istražnom zatvoru bio je do svibnja 2022. kada je uz jamstvo pušten da se brani sa slobode.	Žrtve ²¹
42.	Opt. Nedjeljko Stojavljević Suđenje u odsutnosti	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: sudac Davor Mitrović, predsjednik Vijeća Broj predmeta: K-rz-2/2020	Opt. Nedjeljko Stojavljević	Tijekom 2022. godine održano je jedno ročište za raspravu dana 7. lipnja 2022. godine.	//
43.	Zločin u logorima Stajicevo i Sremska Mitrovica, opt. Danel Ello	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku podignuta 11. studenoga 2021. Zastupnica optužbe: Mirjana Zubčević, zamjenica ŽDO-a Osijek	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Zdenka Leko, predsjednica Mario Kovač, član	Opt. Danel Ello	Rasprava je započela 1. lipnja 2022. Tijekom 2022. godine održana su 4 ročišta u fazi rasprave: 1. lipnja, 18. srpnja, 5. listopada i	Okrivljeniku se stavlja na teret da je 1991. i 1992. godine zlostavljao i izivljavao se na ratnim zarobljenicima, većinom

²¹ Optuženi je kao pripadnik srpskih paravojnih formacija, zajedno s više drugih nepoznatih pripadnika srpskih paravojnih formacija, nakon što je jedan od njih kundakom puške snažno udario oštećenika (1967.) u predjelu glave pa je oštećenik pao na tlo, nastavili ga udarati rukama i nogama obuvenim u vojničke čizme po cijelom tijelu, a pojedini od njih su ga tukli metalnim šipkama, kundacima pušaka, dok mu je jedan od njih odrezao pramen kose i pritom mu zarezao lijevo uho, pri čemu je oštećeni tokom opisanog zlostavljanja trpio velike bolove te mu je slomljeno više rebara i zadobio je višestruke povrede glave.

		Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. st. 1. OKZRH.	Davor Mitrović, član		14. studenoga 2022. godine.	vukovarskim braniteljima i civilima od čega je više njih tada preminulo.
44.	Zločin nad civilima u Karancu, opt. Dragan Mitrović	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Sutkinja Zdenka Leko, predsjednica Vijeća Broj predmeta: K-rz-4/22	Opr. Dragan Drago Mitrović Okrivljenik je uhićen u siječnju 2022. u zagrebačkoj zračnoj luci.	Optuženik je 1. ožujka 2023. nepravomoćno osuđen na 3 godine zatvora Tijekom 2022. godine održana su 3 ročišta u fazi rasprave. Jedno ročište je odgođeno: 1. srpnja, 22. kolovoza (odgoda), 27. rujna i 22. studenoga 2022. godine.	//
45.	Opt. Savo Kuzmić i dr. Suđenje u odsutnosti	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva iz Osijeka Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120. st. 1. OKZ RH	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Zdenka Leko, predsjednica Vijeća za ratne zločine Miroslav Rožac, član Vijeća Damir Krahulec, član Vijeća Broj predmeta: K-rz-2/2012	Opt. Savo Kuzmić i dr. Zločin počinjen u zatvoru Stara Gradiška	Tijekom 2022. godine održana su dva ročišta za raspravu: 11. srpnja i 10. listopada 2022. godine	//
46.	Zločin u mjestu Rosulje, Hrvatska	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva broj	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće:	Opt. Jovan Baljak	Rasprava je započela 10. studenoga 2022. čitanjem optužnice	Žrtva: Josip Levak

	Kostajnica, opt. Jovan Baljak	K-DO-26/2022 od 11. ožujka 2022. Zastupnica optužbe: Vlasta Tomašković, zamjenica Županijskog državnog odvjetnika Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OK ZRH	Jadranka Kos, predsjednica Erna Draženčić, članica Lidija Vidjak, članica		Županijskog državnog odvjetništva.	
47.	Zločin u mjestu Vardarac, Baranja, opt. Milorad Trivunović	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku podignuta 2. kolovoza 2022. Zastupnik/ca optužbe: Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OK ZRH	Županijski sud u Osijeku Predmet: K-rz-7/2022 Sudsko vijeće: Davor Mitrović, predsjednik Miroslav Rožac, član Zvonko Vekić, član	Opt. Milorad Trivunović	Rasprava je započela 24. listopada 2022. čitanjem optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku. Prvostupanjska presuda javno je objavljena 13. veljače 2023. godine. Optuženik je uhićen 7. veljače 2022. godine prilikom ulaska iz Srbije u Hrvatsku, od kada se nalazi u istražnom zatvoru u Osijeku.	Žrtve: Boris Dudaš
48.	Zločin u Hrasnici kod Uskoplja (BiH), opt. Perica Kustura	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu broj K-DO-49/21 od 9. srpnja 2022. Optužnicu zastupa: Davorka Čolak, zamjenica	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Renata Pražetina Kaleb, predsjednica vijeća	Opt. Perica Kustura	Dana 18. listopada 2022. održano je pripremno ročište. Optuženik je tempore criminis bio pripadnik postrojbe "Ante	//

		<p>Županijskog državnog odvjetnika u Zagrebu</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZRH</p>			Starčević” Hrvatskog vijeća obrane.	
49.	<p>Zločin u Novoj Drenčini, opt. Dean Tišma</p> <p>Ponovljeno suđenje</p> <p>Suđenje u odsutnosti</p>	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Sisku, broj K-DO-50/12, od 30. listopada 2009.</p> <p>Optužnicu zastupa: Sanja Jaguš, zamjenica Županijske državne odvjetnice u Sisku</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, čl.120. st.1. OKZRH</p>	<p>Županijski sud u Zagrebu</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Renata Pražetina Kaleb, predsjednica,</p> <p>Jasna Smiljanić, članica</p> <p>Petar Šakić, član</p>	Opt. Dean Tišma	<p>Vrhovni sud Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 7. srpnja 2022. predmet u odnosu na opt. Deana Tišmu vratio na ponovno suđenje i odluku dok je u odnosu na opt. Nikolu Lađevića i opt. Predraga Radišića potvrdio prvostupanjsku presudu te je ona u odnosu na ovu dvojicu okrivljenika postala pravomoćna.</p> <p>Postupak je nepravomoćno okončan osuđujućom presudom od 3. srpnja 2023. Optuženiku je izrečena kazna zatvora u trajanju od 5 godina i 6 mjeseci zatvora.</p>	//
50.	<p>Zločin u Voćinu, opt. Borivoj</p>	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva broj K-DO-215/12</p>	<p>Županijski sud u Zagrebu</p> <p>Sudsko vijeće:</p>	I. opt. Borivoj Radosavljević	<p>Rasprava je započela 28. listopada 2022. čitanjem optužnice</p>	Žrtve:

	<p>Radosavljević i dr.</p> <p>Suđenje u odsutnosti</p>	<p>Zastupnik optužbe: Darko Žegarac, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OK ZRH</p>	<p>Iva Gradiški Lovreček, predsjednica</p> <p>Mihaela Grahovac, članica</p> <p>Krešimir Devčić, članica</p>	<p>II. opt. Rajko Bojčić,</p> <p>III. opt. Zoran Mišćević</p> <p>IV. opt. Marinko Ergarac</p> <p>V. opt. Mile Crnobrnja</p> <p>VI. opt. Ljubiško Novaković</p> <p>VII. opt. Mitar Simić</p> <p>VIII. opt. Zoran Jorgić</p> <p>IX. opt. Milenko Bogatić</p> <p>X. opt. Jovan Cvetić</p> <p>XII. opt. Rajko Vučković</p> <p>XIII. opt. Radislav Jokić</p> <p>XIV. opt. Đuro Đurić</p> <p>XV. opt. Richard Glušac</p> <p>XVI. opt. Zoran Jovakarić</p> <p>XVII. opt. Stevo Šimić</p>	<p>Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu.</p>	<p>47 civilnih osoba i tri ratna zarobljenika</p>
--	---	--	---	---	---	---

				XVIII. opt. Milorad Grkinić XIX. opt. Predrag Bosanac XX. opt. Krsto Tomašević XXI. opt. Borislav Tomašević XXII. opt. Davor Bosanac XXIII. opt. Veselko Petrušić XXIV. opt. Ranko Lukić XXV. opt. Rade Ivanović XXVI. opt. Milenko Ivanović XXVII. opt. Milutin Popović		
51.	Opt. Miloš Babić Sudeње u odsutnosti	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120/1. Osnovnog krivičnog zakona (OKZ) RH	Županijski sud u Splitu Sudsko vijeće: Višnja Strinić, predsjednica	//	Osuđujuća presuda donesena je 23. svibnja 2022.	//
52.	Zločin u mjestu Kričke kod Drniša, opt. Đorđe Hršum i	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog	Županijski sud u Splitu Predmet: K-rz-7/2017	I. opt. Đorđe Hršum II. opt. Milovan Tumara	//	Žrtva: Nikola Barišić

	<p>opt. Milovan Tumara</p> <p>Suđenje u odsutnosti</p>	<p>stanovništva iz čl. 120. st. 1. OK ZRH</p> <p>Županijsko državno odvjetništvo u Šibeniku rješenjem od 26. ožujka 1996. godine otvorilo je istragu protiv Hršum Đorđa (1962.) i Tumara Milovana (1958.), obojice iz Sombora, da su dana je 16. veljače 1993. godine u mjestu Kričke kod Drniša, kao pripadnici paravojne jedinice “Šešeljevci”, pretresali i ubijali civile, pri čemu je izbačen iz kuće i ubijen Barišić Nikola.</p> <p>Postupak protiv Hršum Đorđa zbog izmjena propisa o nadležnosti u postupcima za ratne zločine tijekom 2011. ustupljen je Županijskom odvjetništvu u Splitu, koje je 18. svibnja 2016. godine pred Županijskim sudom u Splitu protiv optuženog podiglo optužnicu zbog krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.</p>	<p>Sutkinja Ankica Boban, predsjednica vijeća.</p>			
--	---	---	--	--	--	--

53.	Zločin u zaseoku Vujići i Kijevu, opt. Savo Radinović i dr. Suđenje u odsutnosti	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila, čl. 120 OKZ RH	Županijski sud u Splitu Sudsko vijeće: Sutkinja Tea Budimlić	Opt. Savo Radinović i dr.	//	//
54.	Zločin u Lađevcima i Cicvarama, opt. Davor Mandić Obnova postupka Suđenje u odsutnosti	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, čl.120. st.1. OKZRH	Županijski sud u Splitu	Opt. Davor Mandić, nije prisutan. Optuženik je inicirao obnovu postupku.	Obnovljeni postupak započeo je 19. listopada 2022. Optuženi je u odsutnosti osuđen na 8 godina zatvora u travnju 1993. (postupak protiv opt. Rajka Macure i dr.). Presudu je potvrdio Vrhovni sud RH.	//
55.	Opt. Đuro Arbutina, zločin u Gornjoj Bučici, općina Glina Suđenje u odsutnosti	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, čl.120. st. 1. OKZRH Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu podiglo je pred Županijskim sudom u Zagrebu optužnicu protiv državljanina Republike Srbije (1962.) zbog počinjenja kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava	Županijski sud u Zagrebu Predmet: 4 K-rz-2/2022 Sudac: Dražen Kevrić, predsjednik	Opt. Đuro Arbutina, nedostupan	U tijeku je rasprava pred prvostupanjskim vijećem.	//

		<p>ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavak 1. u vezi s člankom 28. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske.</p> <p>Optužnica ŽDO-a Zagreb podignuta je u kolovožu 2021.</p> <p>Uslijed njegovog nepoduzimanja radnji, pripadnici jedinice kojom je zapovijedao su iz njihovih kuća izveli dvije muške i dvije ženske civilne osobe hrvatske nacionalnosti te ih odveli na skrovito mjesto gdje su ih usmrtili hicima iz vatrenog oružja.²²</p>				
56.	<p>Zločin u mjestima Doboševica i Topolje, opt. Svetozar Okanović</p>	<p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OK ZRH</p>	<p>Županijski sud u Osijeku</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Zdenka Leko, predsjednica</p> <p>Azra Salitrežić</p> <p>Davor Mitrović, član</p>	<p>Opt. Svetozar Okanović</p> <p>Uhićen u Norveškoj te ekstradiran Hrvatskoj.</p>	<p>Presuda je javno objavljena 5. travnja 2023. Optuženik je proglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine.</p>	//

²² <https://dorh.hr/hr/priopcenja/zupanijsko-drzavno-odvjetnistvo-u-zagrebu-podignuta-optuznica-protiv-59-godisnjaka-zbog>

57.	Zločin na šibenskom području od 1991. - 1995., opt. Borislav Đukić i dr.	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120/1 OKZ RH.	<p>Županijski sud u Splitu</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Sutkinja Višnja Strinić, predsjednica vijeća</p> <p>Predmet broj: K-rz-3/19</p>	<p>I. opt. Borislav Đukić,</p> <p>II. opt. Grubić Jovan,</p> <p>III. opt. Radić Milorad,</p> <p>IV. opt. Harambašić Dragan,</p> <p>V. opt. Andrić Patar,</p> <p>VI. opt. Davidović Vladimir,</p> <p>VII. opt. Vladimir Prijić,</p> <p>VIII. opt. Vujko Slobodan.</p> <p>Opt. Harambašić Dragan je preminuo u međuvremenu te je postupak u odnosu na njega obustavljen. Istražni zatvor protiv opt. Đukića ukinut je 4. svibnja 2022. Optuženik se u istražnom zatvoru neprekidno nalazi od 8. ožujka 2016.²³</p> <p>I. opt. Borislav Đukić je u istražnom</p>	//	//
-----	---	---	--	--	----	----

²³ Rješenje VSRH broj II Kž 3/2022-4 od 04.05.2022.

				zatvoru dok su ostali optuženici nedostupni.		
58.	Opt. Božo Cvitkovac Obustava postupka	//	Županijski sud u Splitu Predmet: K-Rz-10/2015	Opt. Božo Cvitkovac	Doneseno je rješenje o obustavi postupka 13. srpnja 2022., s obzirom na to da je okrivljenik preminuo (navedeno rješenje je pravomoćno).	//
59.	Zločin u Donjem Primišlju (područje Slunja), opt. Rade Bjelopetrović i dr. Suđenje u odsutnosti	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120/1 OKZ RH Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci je nakon provedene istrage, podiglo optužnicu protiv četvero (4) državljana Republike Srbije (1958., 1968., 1964., 1965.) zbog počinjenja kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ-a RH, dok je protiv petoosumnjičenog državljanina Srbije (1966.) donijeto rješenje o obustavi kaznenog postupka s obzirom na to da je utvrđeno da je preminuo.	Županijski sud u Rijeci Sudsko vijeće: Sudac: Domagoj Vučkov, predsjednik vijeća	Četvorica (4) pripadnika srpske paravojne postrojbe TO Donje Primišlje i 13. Pješadijske. Optuženici su nedostupni pravosudnim tijelima RH.	//	//

		Optužnica je podignuta u svibnju 2017. ²⁴				
60.	Zločin u Tovarniku, opt. Miloš Stanimirović i dr.²⁵ Ponovljeni postupak Suđenje u odsutnosti	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. OKZ RH Optužnica ŽDO-a Vukovar broj DO-K-34/00 od 1. veljače 2002., izmijenjena 10. travnja 2010.	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Sutkinja Azra Salitrežić, predsjednica vijeća	Opt. Miloš Stanimirović, nedostupan	Prvostupanjskom presudom osuđen je u odsutnosti 23. travnja 2012. na 10 godina zatvora. Vrhovni sud RH u veljači 2016. predmet je, između ostalog, i u odnosu na optuženog Stanimirovića vratio na ponovni postupak i odluku.	//
61.	Opt. Predrag Uzelac, Zločin u Korenici Suđenje u odsutnosti	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila, čl. 120/1 u vezi čl. 28. st. 2. Osnovnog krivičnog zakona (OKZ) RH; kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika Optužnica ŽDO-a Rijeka	Županijski sud u Rijeci Predmet: K-4/19 Sudac: Domagoj Vučkov, predsjednik vijeća	Opt. Predrag Uzelac, nedostupan	U tijeku je rasprava pred prvostupanjskim vijećem. Suđenje je započelo u travnju 2022. Prema navodima optužnice, optuženik je znao da pripadnici milicije SAO Krajine, zajedno s pripadnicima	//

²⁴ Okrivljenike se tereti da su od srpnja 1992. do 30. srpnja 1993. godine u Donjem Primišlju (područje Slunja) kao pripadnici srpske paravojske postrojbe TO Donje Primišlje i 13. Pješadijske, protivno odredbama međunarodnog ratnog i humanog prava, u nakani ponižavanja i zlostavljanja dvoje civila, kontinuirano ih fizički maltretirali. Tereti ih se da su ih, između ostalog, u dva navrata presreli u neposrednoj blizini mlina u kojem su boravili i da su ih 1992. godine udarali puškama pa je od siline udaraca hrvatska državljanka (1960.) izgubila svijest nakon čega su je, zajedno s danas dvoje pokojnih srpskih državljana, silovali, dok su oštećenika (1948.) udarali kundacima. Okrivljenika (1965.) se tereti da je 20. srpnja 1993. s danas, dvojicom pokojnih državljana Republike Srbije ponovno presreo oštećenike te ih razdvojio nakon čega je tukao i udarao kundacima oštećenicu sve dok nije izgubila svijest nakon čega su je silovali.

<https://dorh.hr/hr/priopcenja/zupanijsko-drzavno-odvjetnistvo-u-rijeci-podignuta-optuznica-protiv-cetvero-0>

²⁵ <http://old.documenta.hr/hr/zločin-u-tovarniku.html>

		<p>Tereti se po zapovjednoj odgovornosti za zločine počinjene u razdoblju od 2. rujna do 21. prosinca 1991. godine u Korenici.</p>			<p>drugih paravojnih postrojbi, uhićuju i dovode civile s područja Korenice, Korane, Vaganca i drugih okolnih mjesta, te ih smještaju u zatvor u podrumskim prostorijama milicijske stanice u Korenici. Bez ikakve osnove tako je zatočeno 14 muškaraca, civila, a uz njih, kao ratni zarobljenici, još 11 pripadnika Hrvatske vojske i MUP-a RH. Iako svjestan da se zatočeni civili i ratni zarobljenici drže u nehumanim uvjetima i da njemu podređeni čuvari i druge osobe ulaze u zatvor i na različite načine ih fizički i psihički zlostavljaju, muče i kažnjavaju, pri čemu je jedan od privedenih civila od zadobivenih batina u zatvoru i preminuo.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

Nepravomoćno okončani postupci tijekom 2022. godine

	Slučaj / stadij postupka	Optužnica / kazneno djelo / zastupnik optužbe	Sud / vijeće	Okrivljenici / pripadnost postrojbama / pritvor	Presuda	Žrtve
1.	Zločin na Sajmištu i Petrovoj gori u Vukovaru ²⁶	<p>Županijsko državno odvjetništvo Osijek, optužnica od 4. ožujka 2019. godine</p> <p>Optužnicu zastupa Mirjana Zubčević, zamjenica ŽDO-a iz Osijeka.</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120. st. 1. OKZ RH</p>	<p>Županijski sud Osijek</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Davor Mitrović, predsjednik</p> <p>Vlasta Šimenić Kovač</p> <p>Damir Krahulec, članovi</p>	<p>I. opt. Milan Ivanović</p> <p>II. opt. Vladimir Vezmar</p> <p>Nalaze se u istražnom zatvoru od 6. prosinca 2018. godine, kada su ispitani pred sucem istrage</p>	<p>Nepravomoćna presuda kojom su oba optuženika osuđena na kaznu zatvora u trajanju od 2 godine (I. opt.) i 3 godine i 6 mjeseci (II. opt.), donesena je 8. veljače 2022.</p>	<p>Žrtve civili, zlostavljani i mučeni: Ivan Pelečković, Josip Palahinjak, Zlatko Palahinjak, Antun Babić i još neimenovanih civila</p>
2.	Zločin u stanicu milicije Darda ²⁷	<p>Županijsko državno odvjetništvo Osijek optužnica od 9. prosinca 2019. godine</p> <p>Optužnicu zastupa Zlatko Bučević, zamjenik ŽDO-a u Osijeku</p>	<p>Županijski sud Osijek</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Zdenka Leko, predsjednica</p> <p>Miroslav Jukić, član</p> <p>Mirko Ljubičić, član</p>	<p>Opt. Boško Vojnović</p> <p>Rješenjem Izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Osijeku, siječanj 2020. godine, okrivljeniku se sudi u odsutnosti</p>	<p>Prvostupanjski postupak u tijeku.</p> <p>Prvostupanjska presuda donijeta je 28. veljače 2022. kojom je optuženik osuđen na jedinstvenu akznu zatvora u trajanju od 15 godina.</p>	<p>Žrtve civili: Đuro Lalić , Zdravko Gerenčir , Zvonko Fućec, Ilija Lukač, Josip Banić</p> <p>Žrtva pripadnik Specijalne jedinice policije PU Osječko-</p>

²⁶ Okrivljenicima se stavlja na teret da su tijekom rujna i listopada 1991. godine, kao pripadnici srpskih paravojskih jedinica, na Sajmištu i Petrovoj gori (predjeli Vukovara), zlostavljali civile nesrpske nacionalnosti.

²⁷ Okrivljenika se tereti da je od točno neutvrđenog dana u listopadu 1991. godine do 25. ožujka 1992, kao zapovjednik Stanice milicije Darda, znajući da njemu podređeni pripadnici u stanicu milicije nezakonito privode, zatvaraju, psihički i fizički maltretiraju i ubijaju civile i zarobljenike, nije poduzeo ništa da ih u tome spriječi.

		Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH				baranjske Franjo Majsen Posmrtni ostaci Đure Lalića pronađeni su 1998. godine u masovnoj grobnici na groblju u Belom Manastiru, Josipa Banića 1999. godine na groblju u Dardi. Žrtve: Ilija Lukač, Zvonko Fuček, Zdravko Gerencić i Franjo Majsen vođeni kao nestale osobe.
3.	Zločin u Petrovcima ²⁸	ŽDO Vukovar, optužnica br. K-DO-15/05 od 4. rujna 2007. godine, Optužnicu zastupa Biljana Luburić, zamjenica ŽDO-a u Vukovaru Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl.	Županijski sud u Osijeku, Sudsko vijeće: Davor Mitrović, predsjednik Krunoslav Barkić, član Damir Krahulec, član	Opt. Milenko Đurđević i dr. Nalazi se u istražnom zatvoru, izručen iz Švedske, u Malmöu uhićen na aerodromu dana 5. siječnja 2020. godine temeljem međunarodne tjevalice. Zbog dužine kaznenog postupka u fazi rasprave, kada se iz	Postupak je u međuvremenu nepravomoćno okončan. Presuda kojom je optuženik oglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine, javno je objavljena 14. veljače 2022.	Žrtve zlostavljane, tučene, ispitivane: Irinej Nađorđ, Željko Varga, Jaroslav Pap, Marijan Pap, Nikola Pap, Miroslav Pavlović

²⁸ Optužnica je podignuta protiv: Nikole Radojčića, Miroslava Ivana, Vojislava Buzakovića, Milenka Đurđevića, Predraga Stojčevića, Dragana Žakule, Željka Vujića, Duška Samardžića i Željka Ćirkovića. Kazneni predmet br. K-57/07, Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Vukovaru. Predmet je u međuvremenu ustupljen Županijskom sudu u Osijeku. Izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Vukovaru rješenjem je dana 9. lipnja 2011. godine razdvojilo postupak protiv okr. Željka Vujića, koji je jedini bio prisutan. Optužnica je uređena u odnosu na ovoga okrivljenika dana 11. srpnja 2011. godine. Ubrzo nakon započinjanja rasprave okr. Željko Vujić je umro, a postupak protiv njega je obustavljen. Županijski sud u Osijeku je protiv okr. D.S. i D.Ž. 10. svibnja 2021. donio rješenja o obustavi kaznenog postupka zbog prekvalifikacije na kazneno djelo oružane pobune iz čl. 235. st. 1. KZ RH.

		120. st. 1. OKZ RH.		<p>objektivnih razloga nije moglo zakazati raspravu, okrivljenik je pušten da se brani sa slobode uz primjenu mjera opreza: javljanje svaki tjedan u policijsku postaju, prijava boravišta i zabrana napuštanja mjesta boravišta, predaja putne isprave.</p> <p>Pripadnik srpskih parapolicijskih snaga.</p> <p>Tijekom reintegracije, sve do 1998. godine, okr. je radio kao policajac u PU Vukovarskoj.</p>		
4.	<p>Zločin u Kakmi kod Benkovca²⁹</p> <p>Suđenje se provodi u odsutnosti</p> <p>Ponovljeni postupak</p>	<p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH</p>	<p>Županijski sud u Splitu.</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Višnja Strinić, predsjednica</p>	<p>I. opt. Milan Veselinović,</p> <p>II. opt. Jovo Zečević</p> <p>Pripadnici tzv. Milicije SAO Krajine.</p>	<p>Ponovljeni postupak okončan je 7. studenoga 2022. i optuženici su osuđeni na 5 godina i 6 mjeseci, odnosno na 6 godina.</p> <p>Visoki kazneni sud na sjednici održanoj 28. travnja 2021. naložio ponovno suđenje.</p> <p>Prijašnji postupak nepravomoćno je</p>	<p>Davor Lukić, psihički i fizički zlostavljan. Zadobio višestruke ozljede glave, prsnog koša, desnog ručnog zgloba te kralješnice.</p>

²⁹ Nepravomoćnom presudom optuženici su oglaseni krivima i osuđeni na 6, odnosno 5 i pol godina zatvora. Postupak je proveden u njihovoj odsutnosti.

					okončan 18. siječnja 2021.	
5.	Zločin u Sibiću, opt. Đuro Bajlović i dr. ³⁰ Suđenje se provodi u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, Optužnicu zastupa Marina Soldo Petrinić, zamjenica ŽDO-a Zagreb. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Tanja Pavelin, predsjednica, Irena Kvaternik, članica, Marjan Garac, član Novo vijeće ³¹ – sastav: sutkinja Tamara Pleše, predsjednica, sutkinje Saša Lui i Iva Gradiški Lovreček, članice	I. opt. Đuro Bajlović, II. opt. Vlado Dajić, Obojica su nedostupni hrvatskom pravosuđu, prebivaju u Republici Srbiji Pripadnici paravojskih postrojbi.	Prvostupanjska presuda donesena je 5. listopada 2022. i obojica optuženika su oslobođena optužbe.	Usmrćeno petero civila, jedan civil je preživio likvidaciju pukim slučajem.
6.	Zločin u Lori 1 i Lori 2 opt. Dujić i Bungur ³² Suđenje se provodi uz prisutnost okrivljenika Obnova postupka u odnosu na kazneno djelo	Optužnica ŽDO-a Split broj K-DO-131/02 od 25. ožujka 2002. Godine; ŽDO-a Split K-DO-144/04 od 23. prosinca 2008. Optužnicu zastupa Vesna Beširović, zamjenica ŽDO-a Split. Kazneno djelo ratnog zločina	Županijski sud u Splitu Sudsko vijeće: Vladimir Živaljić, predsjednik	I. opt. Tomislav Dujić, II. opt. Emilio Bungur	Prvostupanjska presuda donesena je 6. travnja 2022. i njome su optuženici osuđeni na 8 i pol (I. opt), odnosno 4 godine i 10 mjeseci (II. opt.) Visoki kazneni sud je na sjednici održanoj 16. studenoga 2022. povisio kazne optuženicima osudivši ih na 10 godina (I.	Žrtve, usmrćeni: Gojko Bulović i Nenad Knežević Ponižavali veći broj zarobljenih civila srpske nacionalnosti. 33 zatočenih ratnih zarobljenika je ponižavano, vrijeđano, psihički i fizički zlostavljano, mučeno i tjelesno kažnjavano.

³⁰ Rasprava je započela 31. kolovoza 2020., a nastavila se 15. rujna 2020.

³¹ <https://documenta.hr/novosti/zlocin-u-sibicu-opt-duro-bajlovic-i-dr-sudenje-u-odsutnosti/>

³² U odsutnosti su I. opt. Tomislav Dujić i II. opt. Emilio Bungur osuđeni na 8, odnosno 6 godina zatvora za ratni zločin protiv civila, a nakon uhićenja dopuštena im je obnova postupka. U međuvremenu su optuženi i za ratni zločin protiv ratnih zarobljenika te im se sudi u jedinstvenom postupku za oba kaznena djela.

	ratnog zločina protiv civila	protiv civila iz čl. 120 OKZ RH i kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika čl. 122 OKZ RH			opt.) te 8 godina (II. opt).	
7.	Zločin u Dubrovačkom primorju, Gromača i Kupari, opt Nikola Vuletić³³ Suđenje se provodi u odsutnosti	Optužnica ŽDO-a Dubrovnik iz 2011. godine. Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122 OKZ RH	Županijski sud u Splitu Sudsko vijeće: Višnja Strinić, predsjednica	Opt. Nikola Vuletić	Osuđujuća presuda donesena je u listopadu 2022. Na temelju rješenja ŽS-a Split od 6. listopada 2020. suđenje se provodi u odsutnosti.	Optuženik je u svojstvu zapovjednika vojne policije JNA u mjestu Gromača u Dubrovačkom primorju i u Kuparima naređivao vojnicima svoje jedinice da tuku šest zarobljenih pripadnika MUP-a RH.
8.	Zločin u Čakovcima, Oroliku i Svinjarevcima, opt. Radislav Bukarica Suđenje se provodi u odsutnosti	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH Optužnica ŽDO-a Vukovar od 18. travnja 2002.	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Azra Salitrežić, predsjednica Krunoslav Barkić, član Darko Krušlin, član	I. opt. Radislav Bukarica, II. opt. Dragoljub Đurić Okrivljenike se teretilo da su tijekom studenoga 1991., u Svinjarevcima, kao pripadnici paravojnih postrojbi, sudjelujući u oružanim sukobima protiv legalnih tijela Republike Hrvatske, a	U ponovljenom postupku optuženi Radislav Bukarica proglašen je krivim i osuđen na 12 godina zatvora. Nepravomoćna presuda u ponovljenom postupku donesena je 17. svibnja 2022. Nepravomoćna presuda donesena je	Žrtve: Antun i Kata Kovač

³³ Documenta je u više navrata službenim putem od nadležnih sudova (ŽS Split, ŽS Rijeka) zatražila podatke, no do publiciranja ovog Izvještaja, podaci nisu dostavljeni.

	Ponovljeni postupak			nakon što je mjesto Svinjarevci okupirano, s ciljem širenja straha među preostalim civilnim stanovnicima, noću došli u kuću u kojoj su stanovali supružnici stari oko sedamdeset godina, pri čemu je jedno od njih bilo teško pokretno uslijed bolesti te ih pucajući iz vatrenog oružja usmrtili i potom izmasakrirali tijela.	29. srpnja 2020. U odnosu na prvooptuženog Bukaricu donesena je osuđujuća presuda kojom je osuđen na 12 godina, a u odnosu na II. opt. Đurića donesena je odbijajuća presuda uslijed prekvalifikacije kaznenog djela u oružanu pobunu iz čl. 235. st. 1. OKZ RH Dana 1. travnja 2021. Vrhovni sud RH ukinuo je prvostupanjsku presudu u osuđujućem dijelu i postupak vratio na ponovljeno suđenje.	
9.	Zločin u Skeli, općina Glina Suđenje se provodi u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, K-DO-131/12 od 2. lipnja 2016. Optužnicu zastupa Marija Rukavina, zamjenica ŽDO-a Sisak Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog	Županijski sud Zagreb, Sudsko vijeće: Jadranka Kos, predsjednica, Dušanka Zastavniković Duplančić i Renata Pražetina Kaleb, članice	Opt. Zoran Roksandić, Pripadnik srpskih paravojnih formacija tzv. SAO Krajine	Visoki kazneni sud potvrdio je prvostupanjsku presudu na 12 godina zatvora. Prvostupanjska presuda kojom je optuženik proglašen krivim donesena je 28. travnja 2021. godine.	Žrtve: Ljuba Muretić (ubijena), Petar Muretić (slučajnošću ostao neozlijeđen)

		stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH				
10.	Zločin u logoru „Manjača“³⁴ Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, broj K-DO-289/11 od 22. prosinca 2014. Optužnicu zastupa Robert Petrovečki, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Zagrebu. Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. i čl. 122. u vezi čl. 28/2 OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Tomislav Juriša, predsjednik, Marjan Garac, članica Krešimir Devčić, član	Opt. Ratko Andrić	Nepravomoćna presuda donesena je 11. studenoga 2022. kojom je opt. osuđen na 15 godina zatvora.	Stipe Rukavina, preminuo od zadobivenih ozljeda – pripadnici ZNG-a i MUP-a RH (imena ne navodimo) sustavno fizički i psihički zlostavljani, izgladnjivani te držani zarobljeni u neadekvatnim uvjetima.
11.	Zločin u Đulovcu kraj Daruvara, opt. Rajko Aničić Suđenje se provodi u odsutnosti	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Bjelovaru broj KT-178/93 od 31. srpnja 1995. preuzeta po Županijskom državnom	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Tamara Pleše, predsjednica Saša Lui, članica Oliver Mittermayer, član	Opt. Rajko Aničić	Po točki 1 optužnice, opt. Rajko Aničić je osuđen i proglašen krivim na 10 godina zatvora, a po točki 2. optužnice oslobođen. ³⁵ U Zagrebu je 22. listopada 2021. na ŽS-	Franjo Blažan, Nada Blažan, Milan Blažan, Franjo Žmegač

³⁴ Rasprava je započela 4. rujna 2019. Tijekom 2020. nije bilo ročišta.

³⁵ <https://documenta.hr/novosti/zlocin-u-dulovcu-kraj-daruvara-u-odsutnosti/>

	<p>odvjetništvu u Zagrebu broj K-DO-199/12, izmijenjena u odnosu na opt. Aničića 19. travnja, 2. svibnja i 6. lipnja 2017.</p> <p>Optužnicu zastupa: Slobodanka Radulović, zamjenica ŽDO-a u Bjelovaru</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH</p>			<p>u u Zagrebu započela rasprava u kaznenom postupku protiv opt. Rajka Aničića za zločin u Đulovcu kraj Daruvara.</p> <p>ŽDO u Bjelovaru podnijelo je optužnicu pod brojem KT-178/93 od 31. srpnja 1995. protiv okr. Ljubana Amidžića i dr. koja optužnica se vodi pod brojem K-DO-199/12 kod ŽDO-a u Zagrebu.</p> <p>Rješenjem ŽS-a u Zagrebu broj Kov-Rz-Iz-4/17 od 16. svibnja 2017. razdvojen je postupak u odnosu na okrivljenog Rajka Aničića po njegovom uhićenju, odnosno izručenju.</p> <p>ŽS-a u Zagrebu je 6. lipnja 2017. obustavio kazneni postupak protiv okr. Rajka Aničića.</p> <p>Rješenjem ŽS-a u Bjelovaru broj K-7/06 od 31. ožujka 2006. obustavljen je</p>
--	---	--	--	--

					<p>pravomoćno kazneni postupak protiv okr. Rajka Aničića.</p> <p>VSRH, postupajući po žalbi na rješenje ŽS-a u Zagrebu od 16. svibnja 2017. ukida rješenje i predmet vraća na ponovnu odluku. Potom, izvanraspravno vijeće ŽS-a u Zagrebu potvrđuje optužnicu.</p>	
12.	<p>Zločin u Dardi, opt. Branko Vukosavljević</p> <p>Suđenje u odsutnosti</p> <p>Ponovljeni postupak</p>	<p>Optužnicu zastupa Županijsko državno odvjetništvo iz Osijeka</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1. OKZ RH</p>	<p>Županijski sud u Osijeku</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Sudac Mirko Ljubičić, predsjednik Vijeća</p> <p>Broj predmeta: K-rz-7/2021</p>	Okr. Brako Vukosavljević	<p>Tijekom 2022. godine održana su tri ročišta u fazi rasprave (26. siječnja, 14. veljače, 1. Ožujka)</p>	//
13.	<p>Zločin u Zrinu, opt. Mirko Ćurčija i dr.</p> <p>Ponovljeni postupak</p> <p>Suđenje u odsutnosti</p>	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Sisku poslovni broj K-DO-198/12</p> <p>Zastupnica optužbe: Sanja Jaguš, </p>	<p>Županijski sud u Zagrebu</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Jadranka Kos, predsjednica</p> <p>Krešimir Devčić, član</p> <p>Sonja Brešković Balent, članica</p>	<p>I. opt. Milenko Milković</p> <p>II. opt. Momčilo Buinac</p> <p>Protiv opt. Mirka Ćurčije postupak je obustavljen jer je u međuvremenu preminuo.</p>	<p>Rasprava u ponovljenom kaznenom postupku zaključena je 9. studenoga 2022. te je nakon vijećanja i glasovanja donesena prvostupanjska presuda kojom su dvojica optuženika</p>	<p>Žrtva: Šefik Pezerović, ratni zarobljenik, ubijen</p>

		<p>zamjenica ŽDO-a Sisak</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. st. 1. OKZRH</p>			<p>oslobođena optužbe te koja je javno objavljena 14. studenoga 2022.</p> <p>Vrhovni sud Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 3. veljače 2022. naložio ponovno suđenje</p> <p>Podsjećamo, prvostupanjska presuda kojom su sva trojica optuženika oglašena krivima i osuđena na zatvorske kazne u trajanju od 8 godina, donosena je 25. siječnja 2019. godine.</p>	
14.	<p>Zločin u Petrinji, obitelj Kozbašić, opt. Jovan Ranić i opt. Savo Grnović</p>	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu broj K-DO-41/17 od 27. rujna 2018.</p> <p>Zastupnik optužbe: Davorka Čolak, zamjenica ŽDO-a Zagreb</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog</p>	<p>Županijski sud u Zagrebu</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Saša Lui, predsjednica</p> <p>Tamara Pleše, članica</p> <p>Iva Gradiški Lovreček, članica Vijeća</p>	<p>I. opt. Jovan Ranić (nedostupan)</p> <p>II. opt. Savo Grnović (izručen iz Njemačke)</p>	<p>Dana 14. lipnja 2022. prvostupanjsko vijeće Županijskog suda u Zagrebu donijelo je u odnosu na obojicu optuženika oslobađajuću presudu.</p>	<p>Žrtve:</p> <p>Milan Kozbašić</p> <p>Gordana Kozbašić</p> <p>mlt. Alen Kozbašić</p> <p>mlt. Tamara Kozbašić</p>

		stanovništva iz čl. 120. st. 1. OK ZRH				
15.	Opt. Miloš Babić Suđenje u odsutnosti	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120/1. Osnovnog krivičnog zakona (OKZ) RH	Županijski sud u Splitu Sudsko vijeće: Višnja Strinić, predsjednica	//	Osuđujuća presuda donesena je 23. svibnja 2022.	//
16.	Zločin u Bršadinu, Opt. Radovan Karagić i opt. Milorad Đorđić Suđenje u odsutnosti	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva iz Osijeka Zastupnik optužbe: Zlatko Bučević, zamjenik ŽDO-a Osijek Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120/1. Osnovnog krivičnog zakona (OKZ) RH	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Zdenka Leko, predsjednica Davor Mitrović, član Ivan Vulić, član	I. opt. Radovan Karagić II. opt. Milorad Đorđić	Prvostupanjska presuda donesena je 12. srpnja 2022. te se njome optuženici osuđeni na po 5 godina zatvora.	Žrtva: Ivan Potvorski
17.	Zločin u okolici Daruvara, opt. Veljko Stjepanović Ponovljeni postupak	Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru, broj K-DO-199/12, od 14. veljače 2017. Optužbu zastupa: Slobodanka Radulović, zamjenica Županijskog	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: u sastavu: sutkinja Iva Gradiški Lovreček, predsjednica vijeća	Opt. Veljko Stjepanović	Visoki kazneni sud Republike Hrvatske na sjednici održanoj 26. svibnja 2022. odbio je žalbu državnog odvjetnika kao neosnovanu i potvrdio oslobađajuću prvostupanjsku presudu donesenu u	//

		državnog odvjetnika u Bjelovaru Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OK ZRH			ponovljenom postupku.	
18.	Zločin u Kablaru pokraj Karlovca, opt. Marko Carević i dr. Suđenje se provodi u odsutnosti Ponovljeni postupak	Optužnica: K-DO-32/13-IV, od 23. lipnja 2014. Optužnicu zastupa: Doris Hrast, zamjenik Županijske državne odvjetnice u Rijeci Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, čl.120. st.1. OKZRH Broj predmeta: K-rz-1/15	Županijski sud u Rijeci Sudsko vijeće: Ika Šarić predsjednica	I. opt. Marko Carević, brani se sa slobode II. opt. Ljuban Linta, nedostupan	Prvostupanjskom presudom ŽS-a u Rijeci, od 5. ožujka 2019., I. opt. Marko Carević oslobođen je optužbe za ratni zločin protiv civila dok je II. opt. Ljuban Linta, proglašen krivim i osuđen na 10-godišnju zatvorsku kaznu. Vrhovni sud je u Zagrebu, 26. ožujka 2021. u povodu žalbi stranaka djelomično ukinuo, a djelomično potvrdio presudu za ratni zločin protiv civilnog stanovništva.	Ivan Grgić, ubijen
19.	Zločin u Zamlači, Strugi i Kozibrodu, opt. Predrag Orlović i dr.	Optužnica: Županijsko državno odvjetništvo u Sisku broj KT-61/93 od 4. studenoga 1994. godine. Optužnica	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Renata Pražetina Kaleb, predsjednica, Petar Šakić, član	I. opt. Predrag Orlović II. opt. Milan Begović III. opt. Nedeljko Pašić IV. opt. Predrag Korizma	Sve optuženici protiv kojih je kazneni postupak proveden u odsutnosti, nepravomoćno su proglašeni krivima te su osuđeni na	Blažević Mile, Žuljevac Pajo, Knežević Pajo, Begić Mile, Pušić Mile, Begić Manda, Špančić Pero, Bartolović Milan,

	<p>Suđenje se provodi u odsutnosti</p>	<p>je u međuvremenu specificirana i odnosi se na sedmoricu optuženika.</p> <p>Optužnicu zastupa Jadranka Huskić, Županijska državna odvjetnica u Sisku</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH</p>	<p>Marijan Garac. član</p> <p>Dana 24. studenoga 2021. rasprava je zbog izmjene u sastavu vijeća započela iznova.</p> <p>Izmijenjeno vijeće za ratne zločine:</p> <p>Renata Pražetina Kaleb, predsjednica,</p> <p>Iva Gradiški Lovreček, članica</p> <p>Petar Šakić, član</p>	<p>V. opt. Nenad Korizma</p> <p>VI. opt. Jan Janković</p> <p>VII. opt. Pero Krnjeta</p>	<p>zatvorske kazne u rasponu od 10 – 15 godina.</p> <p>Na jedinstvene kazne zatvora od 15 godina osuđeni su Predrag Orlović (57), Milan Begović (58), Predrag Korizma (56), Nenad Korizma (52) i Pero Krnjeta (62), dok su Jan Janković (62) i Nedjeljko Pašić (60) osuđeni svaki na po 10 godina zatvora.</p> <p>Opt. Predrag Orlović, opt. Milan Begović, opt. Predrag Korizma, opt. Nenad Korizma i opt. Pero Krnjeta proglašeni su krivima po obje točke optužnice i osuđeni na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 15 godina.</p> <p>Opt. Jan Janković proglašen je krivim te osuđen na 10 godina zatvora (izmijenjenom optužnicom na teret mu je stavljeno počinjenje kaznenog</p>	<p>Gundić Žarko, Faljević Goran, Perić Ivica, Halapa Mladen, Vuk Branko, Šaronja Zoran, Vukas Davor, Filipović Željko, dok je veći broj civila zadobio teške tjelesne ozljede.</p>
--	--	--	--	---	--	--

					<p>djela ratnog zločina protiv civila).</p> <p>Opt. Nedjeljko Pašić oslobođen je optužbe za počinjenje kaznenog djela protiv ratnih zarobljenika.</p> <p>Pred vijećem ŽS-a u Zagrebu, 9. ožujka 2021. je započelo suđenje sedmorici nedostupnih pripadnika paravojnih postrojbi tzv. milicije Krajine za zločine počinjene u selima Zamlača, Struga i Kozibrod.</p> <p>Tijekom 2021. zakazana su ročišta: 24. ožujka, 20. travnja (odgođeno), 10. i 11. lipnja, 2. rujna, 20. studenoga (odgođeno) i 24. studenoga.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

Pravomoćno okončani postupci tijekom 2022. godine

	Slučaj / stadij postupka	Optužnica / kazneno djelo / zastupnik optužbe	Sud / vijeće	Okrivljenici / pripadnost postrojbama / pritvor	Presuda	Žrtve
1.	Zločin u Mikluševcima, opt. Petar Lender³⁶ Obnova postupka	Županijsko državno odvjetništvo Osijek, optužnica br. KT-37/93 od 29. travnja 1996. godine, kazneno djelo genocida iz čl. 119. OKZ RH Županijski sud u Vukovaru u prvostupanjskoj presudi osudio je okr. Petra Lendera za kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120. st. 1. OKZ RH Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, čl. 120. st. 1. OKZ RH	Županijski sud u Osijeku, Vijeća za ratne zločine: sudac Ivan Vulić, predsjednik Vijeća, sudac Mario Kovač, član Vijeća, sudac Miroslav Rožac, član Vijeća	Okr. Petar Lender, uhićen na graničnom prijelazu sa Srbijom u travnju 2019. godine Tijekom obnovljenog postupka nalazi se u istražnom zatvoru	Odlukom Vrhovnog suda od 7. srpnja 2022. ostavljena je na snazi osuđujuća presuda od 15 godina zatvora donesena 20. srpnja 2020.	Ubijeni 1991. godine Verona Holik, Julijan Holik, Mihajlo Holik Žrtve preživjele: Ljubica Homa, Vladimir Homa
2.	Zločin u logorima Dretelj, Silos i Gabela, BiH³⁷	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu, broj K-DO-46/2013, Is-DO-11/2013, od 23. ožujka 2015.	Županijski sud u Splitu Sudsko vijeće:	Optuženicima se sudi u prisutnosti: I. opt. Marinko Marić, II. opt. Željko Rodin,	Vrhovni sud na sjednici održanoj 1. rujna 2022. preinačio je prvostupanjsku presudu u odnosu na odluku o	Optuženike se tereti za ubojstvo Envera Šabanovića koji je bio zatočen u Gabeli

³⁶ Presudom Županijskog suda u Vukovaru, br. K-DO-71/01, od 2. veljače 2009. godine, koja je potvrđena presudom Vrhovnog suda RH br. I-Kž-683/09, od 17. studenoga 2009. godine pravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 15 godina.

³⁷ Temeljem Protokola o progonu počinitelja ratnih zločina sklopljenog između tužiteljstava Hrvatske i BiH, susjedna je država DORH-u ustupila informacije temeljem kojih je protiv optuženika pokrenut kazneni postupak. Rasprava je započela početkom 2017.

		<p>Optužbu zastupa: Vesna Beširević, zamjenica Županijskog državnog odvjetnika u Splitu.</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OK ZRH</p>	<p>Vladimir Živaljić predsjednik, Ivona Rupiće, članica Zoran Matulović, član</p>	<p>Pripadnici-istražitelji Sigurnosno-informativne službe (SIS) brigade HVO-a Knez Domagoj.</p>	<p>kazni i optuženicima povisio zatvorske kazne:</p> <p>I. opt. Mariću s 4 i pol na 7 godina;</p> <p>II. Opt. Željku Rodinu s 3 godine i 10 mjeseci na 6 godina.</p> <p>Prvostupanjska presuda objavljena je 3. ožujka 2020. Opt. Marinko Marić osuđen je na četiri i pol godine zatvora, a opt. Željko Rodin na tri godine i 10 mjeseci zatvora.</p> <p>Tereti ih se za ponižavanje, fizičko i psihičko zlostavljanje, mučenje i tjelesno kažnjavanje protupravno zatočenih civila bošnjačke nacionalnosti u logorima Gabela, Silos i Dretelj, u općini Čapljina u BiH. Optužnicom je obuhvaćena druga polovica 1993.</p>	<p>tijekom kolovoza 1993.</p> <p>Na teret im se stavlja i ponižavanje, fizičko i psihičko zlostavljanje i tjelesno kažnjavanje 30-ak bošnjačkih civila zatočenih u Gabeli i Silosu.</p>
3.	Zločin u Lori 1 i Lori 2	<p>Optužnica ŽDO-a Split broj K-DO-131/02 od 25. ožujka 2002. godine; ŽDO-a</p>	<p>Županijski sud u Splitu</p> <p>Sudsko vijeće:</p>	<p>I. opt. Tomislav Dujić, II. opt. Emilio Bungur</p>	<p>Prvostupanjska presuda donesena je 6. travnja 2022. i njome su optuženici osuđeni na 8 i pol (I. opt), odnosno 4</p>	<p>Žrtve, usmrćeni: Gojko Bulović i Nenad Knežević</p>

	opt. Dujić i Bungur³⁸	Split K-DO-144/04 od 23. prosinca 2008. Optužnicu zastupa Vesna Beširović, zamjenica ŽDO-a Split. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120 OKZ RH i kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122 OKZ RH	Vladimir Živaljić, predsjednik		godine i 10 mjeseci (II. opt.). Visoki kazneni sud je na sjednici održanoj 16. studenoga 2022. povišio kazne optuženicama osudivši ih na 10 godina (I. opt.) te 8 godina (II. opt.).	Ponižavali veći broj zarobljenih civila srpske nacionalnosti. 33 zatočenih ratnih zarobljenika je ponižavano, vrijeđano, psihički i fizički zlostavljano, mučeno i tjelesno kažnjavano.
4.	Zločin u okolici Daruvara, opt. Veljko Stjepanović	Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru, broj K-DO-199/12, od 14. veljače 2017. Optužbu zastupa: Slobodanka Radulović, zamjenica Županijskog državnog odvjetnika u Bjelovaru Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OK ZRH	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: sutkinja Iva Gradiški Lovreček, predsjednica vijeća	Opt. Veljko Stjepanović	Visoki kazneni sud Republike Hrvatske na sjednici održanoj 26. svibnja 2022. odbio je žalbu državnog odvjetnika kao neosnovanu i potvrdio oslobađajuću prvostupanjsku presudu donesenu u ponovljenom postupku.	//
5.	Zločin u Sisku, opt. Mirko Šašo	Optužnica Županijskog državnog	Županijski sud u Zagrebu	Opt. Mirko Šašo, pripadnik HV-a	Dana 7. lipnja 2022. Vrhovni je sud donio presudu kojom je	Žrtva: Ivan Potvorski

³⁸ U odsutnosti su I. opt. Tomislav Dujić i II. opt. Emilio Bungur osuđeni na 8, odnosno 6 godina zatvora za ratni zločin protiv civila, a nakon uhićenja dopuštena im je obnova postupka. U međuvremenu su optuženi i za ratni zločin protiv ratnih zarobljenika te im se sudi u jedinstvenom postupku za oba kaznena djela.

	Ponovljeni postupak	<p>odvjetništva u Sisku broj K-DO-32/18</p> <p>Zastupnica optužbe: Marijana Matijević Pišonić, zamjenica Županijskog državnog odvjetništva u Sisku</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ-a RH</p>	<p>Sudsko vijeće:</p> <p>Renata Pražetina Kaleb, predsjednica</p> <p>Renata Miličević, članica</p>		<p>prihvatio žalbu državnog odvjetnika te preinačio prvostupanjsku presudu povisivši kaznu zatvora na 6 godina. Time je postala pravomoćna presuda kojom je optuženik proglašen krivim za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.</p> <p>Prvostupanjskom je presudom optuženik u ponovljenom postupku osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine.</p> <p>Optuženik je u prvotnom postupku oslobođen optužbe.</p>	
6.	<p>Zločin u Skeli, općina Glina</p> <p>Suđenje se provodi u odsutnosti</p>	<p>Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, K-DO-131/12 od 2. lipnja 2016.</p> <p>Optužnicu zastupa Marija Rukavina, zamjenica ŽDO-a Sisak</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH</p>	<p>Županijski sud Zagreb, Vijeće: Jadranka Kos, predsjednica,</p> <p>Dušanka Zastavniković Duplančić i Renata Pražetina Kaleb, članice</p>	<p>opt. Zoran Roksandić,</p> <p>Pripadnik srpskih paravojsnih formacija tzv. SAO Krajine</p>	<p>Visoki kazneni sud potvrdio je prvostupanjska presuda na 12 godina zatvora.</p> <p>Prvostupanjska presuda kojom je optuženik proglašen krivim donesena je 28. travnja 2021. godine.</p>	<p>Žrtve: Ljuba Muretić (ubijena), Petar Muretić (slučajnošću ostao neozlijeđen)</p>

7.	Zločin u Petrinji, opt. Dragan Perenčević i dr.	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, K-DO-41/2018 od 23. veljače 2018.</p> <p>Zastupnik optužbe: Sanja Jaguš, zamjenica Županijskog državnog odvjetnika u Sisku</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH</p>	<p>Županijski sud u Zagrebu</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Ivan Turudić, predsjednik,</p> <p>Mirko Klinžić, član,</p> <p>Sonja Brešković Balent, članica</p> <p>Izmijenjeno vijeće za ratne zločine (zbog izmjene u sastavu vijeća, rasprava je započela ispočetka):</p> <p>sudac Tomislav Juriša, predsjednik,</p> <p>suci Željko Horvatić i Marijan Garac, članovi</p>	<p>I. opt. Dragan Perenčević, nedostupan</p> <p>II. opt. Slobodan Mutić, prisutan, ekstradiran iz Sjedinjenih Američkih Država</p>	<p>Vrhovni sud RH je na sjednici održanoj 6. listopada 2022. preinačio prvostupanjsku presudu u pravnoj oznaci djela te je izrekao da je opt. Dragan Perenčević radnjama za koje je proglašen krivim pod toč. 1. i toč. 2. izreke pobijane presude, počinio jedno kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava, ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH.</p> <p>Uslijed toga prvostupanjska presuda preinačena je u odluci o kazni na način da se opt. Dragan Perenčević zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH zbog kojeg je preinačenom presudom Vrhovnog suda RH proglašen krivim, na temelju te zakonske odredbe, osuđen na kaznu zatvora u trajanju 15 (petnaest) godina.</p>	<p>Žrtve:</p> <p>Stjepan Cindrić,</p> <p>Paula Cindrić,</p> <p>Ivan Križević,</p> <p>Ana Križević,</p> <p>Damir Križević</p>
----	--	--	---	--	--	--

					Prvostupanjska presuda potvrđena je u odnosu na oslobađajući dio. Prvostupanjska presuda donesena je 6. prosinca 2019.	
8.	Opt. Siniša Martić, Zločin u Donjoj Bućici Suđenje u odsutnosti	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH Optužnica ŽDO-a Sisak/ŽDO-a Zagreb	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Sudac Dražen Kevrić, predsjednik vijeća.	Opt. Siniša Martić	Vrhovni sud RH potvrđuje presudu 16. veljače 2022. Dana 4. studenoga 2019. Opt. Siniša Martić je za izdavanje zapovijedi podređenim pripadnicima za počinjenje ratnog zločina nad dvije civilne ženske osobe, u Donjoj Bućici, osuđen nepravomoćno na 12 godina zatvora. Suđenje je započelo 25. svibnja 2019.	Inkriminacije: izdavanje zapovijedi podređenima, pripadnicima paravojne formacije "Šiltovi", za ubojstvo dvije civilne osobe u Donjoj Bućici.
9.	Zločin u Kiseljaku, BiH, opt. Marinko Stojanović	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu Optužnicu zastupa: Daliborka Čolak, zamjenica ŽDO-a Zagreb Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: sutkinja Iva Gradiški Lovreček, predsjednica Broj predmeta: 6K-rz-2/2020	Opt. Marinko Stojanović	Visoki kazneni sud 27. travnja 2022. potvrdio prvostupanjsku presudu kojom je opt. Marinko Stojanović, a nakon što je priznao krivnju, osuđen na 4 godine zatvora. Rasprava pred Županijskom sudom u	Žrtvi je zaštićen identitet

	stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH			Zagrebu započela je 27. rujna 2021.	
--	--	--	--	-------------------------------------	--

Žalbeni postupci u kojima su naložena ponovljena suđenja tijekom 2022.

	Slučaj / stadij postupka	Optužnica / kazneno djelo / zastupnik optužbe	Sud / vijeće	Okrivljenici / pripadnost postrojbama / pritvor	Presuda	Žrtve
1.	Miniranje brane “Peruća”, opt. Borislav Đukić³⁹ Ponovljeni postupak	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu, broj KT-27/93 od 13. prosinca 1995. Optužnicu zastupa Gordana Haramina Hranilović, zamjenica Glavnog državnog odvjetnika Kazneno djelo iz članka 120. stavka 1. i 2. u vezi s člankom 20. OKZ RH.	Vijeće Vrhovnog suda: Sudsko vijeće: Miroslav Sovanj, predsjednik Zdenko Konjić, sudac izvjestitelj Ranko Marijan, član Ratko Sćekić, član Perica Rosandić, član	Opt. Borislav Đukić, general JNA. Optuženik je uhićen u Tivtu, Crna Gora. Nakon izručenja Hrvatskoj sproveden je u istražni zatvor gdje je i dočekao nepravomoćnu presudu.	Na javnoj sjednici Vrhovnog suda održanoj 4. svibnja 2022. godine naloženo ponovno suđenje. Prvostupanjska presuda u ponovljenom postupku donesena je 7. prosinca 2020.	Prouzročena ukupna šteta Hrvatskoj elektroprivredi (HEP) od oko 130 milijuna kuna. Izravna je šteta bila 90 milijuna kuna, dok je na sanaciju brane potrošeno 10 milijuna tadašnjih njemačkih maraka.
2.	Zločin u Novskoj, obitelj Grgić⁴⁰	Županijsko državno odvjetništvo u Sisku,	Županijski sud u Zagrebu.	I. opt. Jure Šajatović	Nepravomoćna presuda donesena je 28. listopada 2020.	Žrtve – ubijeni: Stjepan Grgić, Tomislava Grgić,

³⁹ Ponovljeno suđenje započelo je 24. lipnja 2020. Prijašnja rasprava započela je 13. srpnja 2016. Nepravomoćna presuda donesena je 23. studenoga 2018. Vrhovni sud je dana 6. prosinca 2019. ukinuo presudu i predmet vratio na ponovno suđenje. Optuženik je 18. srpnja 2015. uhićen u Crnoj Gori na temelju međunarodne tjeralice i 23. veljače 2016. izručen Republici Hrvatskoj. U istražnom zatvoru je od 8. ožujka 2016.

⁴⁰ Suđenje je započelo 15. rujna 2020. Rasprava je zbog izmjene članice vijeća započela iznova 22. listopada 2020. Tada je precizirana optužnica u odnosu na međunarodne norme koje reguliraju karakter oružanog sukoba.

		<p>K-DO-15/06, od 30. lipnja 2009. godine.</p> <p>Optužnicu zastupa Sanja Jaguš, zamjenica Županijske državne odvjetnice u Sisku.</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH</p>	<p>Sudsko vijeće:</p> <p>Vijećem predsjedava sudac Dražen Kevrić, sutkinje Jadranka Kos i Jasna Smiljanić, članice.</p>	<p>II. opt. Milenko Bajić,</p> <p>III. opt. Živko Kragujević,</p> <p>IV. Opt. Ljubinko Bijelić</p> <p>V. opt. Dragan Knežević</p> <p>Pripadnici tzv. Vojske srpske Krajine.</p>	<p>Optuženici su oglašeni krivim i osuđeni na po 20 godina zatvora</p> <p>Vrhovni sud Republike Hrvatske na sjednici održanoj 17. studenoga 2022. prihvatio je žalbe obrane optuženog Jure Šajatovića, optuženog Milenka Bajića i optuženog Živka Kragujevića, a u povodu tih žalbi i po službenoj dužnosti, ukinuo prvostupanjsku presudu u odnosu na optuženog Juru Šajatovića, optuženog Milenka Bajića i optuženog Živka Kragujevića te je predmet u tom dijelu upućen sudu prvog stupnja na ponovno suđenje i odluku. Odbio žalbe obrane optuženog Ljubinka Bijelića te optuženog Dragana Kneževića kao neosnovane te je u pobijanom, a neukinutom dijelu, potvrdio presudu suda prvog stupnja. Ova dvojica optuženika imaju pravo na žalbu o kojoj odlučuje Vrhovni sud u 3. stupnju.</p>	<p>Ivan Grgić i Anamarija Grgić</p>
3.	Zločin u Zrinu, opt. Mirko Ćurčija i dr.	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva	Županijski sud u Zagrebu	I. opt. Milenko Milković	Rasprava u ponovljenom kaznenom postupku zaključena je 9. studenoga	Žrtva: Šefik Pezerović, ratni zarobljenik, ubijen

	<p>Ponovljeni postupak</p> <p>Suđenje u odsutnosti</p>	<p>u Sisku poslovni broj K-DO-198/12</p> <p>Zastupnica optužbe: Sanja Jaguš, zamjenica ŽDO-a Sisak</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. st. 1. OKZRH</p>	<p>Sudsko vijeće:</p> <p>Jadranka Kos, predsjednica</p> <p>Krešimir Devčić, član</p> <p>Sonja Brešković Balent, članica</p>	<p>II. opt. Momčilo Buinac</p> <p>Protiv opt. Mirka Ćurčije postupak je obustavljen jer je u međuvremenu preminuo.</p>	<p>2022. te je nakon vijećanja i glasovanja donesena prvostupanjska presuda kojom su dvojica optuženika oslobođena optužbe te koja je javno objavljena 14. studenoga 2022.</p> <p>Vrhovni sud Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 3. veljače 2022. naložio ponovno suđenje.</p> <p>Podsjećamo, prvostupanjska presuda kojom su sva trojica optuženika oglasena krivima i osuđena na zatvorske kazne u trajanju od 8 godina, donesena je 25. siječnja 2019. godine.</p>	
4.	<p>Zločin u Novoj Drenčini, opt. Dean Tišma (kazneni postupak protiv opt. Nikole Lađevića i dr.)</p> <p>Ponovljeno suđenje</p> <p>Suđenje u odsutnosti</p>	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Sisku, broj K-DO-50/12, od 30. listopada 2009.</p> <p>Optužnicu zastupa: Sanja Jaguš, zamjenica Županijske državne odvjetnice u Sisku</p> <p>Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, čl.120. st.1. OKZRH</p>	<p>Županijski sud u Zagrebu</p> <p>Sudsko vijeće:</p> <p>Renata Pražetina Kaleb, predsjednica,</p> <p>Jasna Smiljanić, članica</p> <p>Petar Šakić, član</p>	<p>Opt. Dean Tišma</p>	<p>Vrhovni sud Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 7. srpnja 2022. predmet u odnosu na opt. Deana Tišmu vratio na ponovno suđenje i odluku dok je u odnosu na opt. Nikolu Lađevića i opt. Predraga Radišića, potvrdio prvostupanjsku presudu te je ona u odnosu na ovu dvojicu okrivljenika postala pravomoćna.</p>	//

